

Kommunstyrelsen

Plats och tid	Kommunhuset i Östhammar, SR Gräsö kl. 9.00- 12.16	
Beslutande	Fabian Sjöberg (M) ordförande Pär- Olof Olsson (M), tjänstgörande ersättare Linda Lövgren (SD), tjänstgörande ersättare Måns Lorichs (SD) Lars O Holmgren (BOA) Sabina Ståhl (KD) Lisa Norén (S) Tomas Bendiksen (S) Mattias Lundqvist (S) Josefine Nilsson (C) Pernilla Grahn (V)	
Övriga deltagande	Ej tjänstgörande ersättare: Kristina Karl-Eriksdotter (BOA), Erik Helén (KD), Roger Lamell (S), Anna Frisk (S), Ann- Charlotte Grehn (S), Camilla Strandman (C), Roger Jansson (S) Insynsplats: Irmeli Bellander (L) Kommunfullmäktiges ordförande Lennart Owenius (M) Kommunsekreterare Anna Tryblom Kommundirektör Peter Nyberg Stabschef Pauliina Lundberg §§ 106-108 VD Lena Blad, chef servicecenter Katarina Sundqvist § §09 Förändringsledare Niclas Sundin §§ 110-111 Verksamhetschef ekonomi Sofia Tolstoy, ekonom Mattias Nilsson § 112 Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson §§ 113, 116 Översiktsplanerare Alice Möller §§ 106-108, 114-115 Utredare Anna Bergsten §§ 111, 117 Kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette § 144 Ekonom Fredrik Borgelin	
Justeringsdatum	Digital justering 2024-05-29	
E-signering	Se protokollets sista sida.	Paragrafer 104-113, 116-123, 125-150
Sekreterare	Anna Tryblom	
Ordförande	Fabian Sjöberg (M)	
Justerande	Lisa Norén (S) och Måns Lorichs (SD)	

Anslagsbevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla.

Organ	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2024-05-28
Datum för anslags uppsättande	2024-05-30
Anslags nedtagande	2022-06-21
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkontoret, Stångörsgatan 10 i Östhammar.

Kommunstyrelsen

§ 104.	Val av justerare	4
§ 105.	Fastställande av föredragningslista	4
§ 106.	Höjning av VA-taxans brukningsavgift 2025	5
§ 107.	Informationsärende: Framtagande av vattentjänstplan	6
§ 108.	Driftbidrag för Östhammar Vatten AB	8
§ 109.	Godkännande av Strategi för samverkan 2024-2026 inom hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) i Uppsala län	10
§ 110.	Skatte- och bidragsprognos för 2025	12
§ 111.	Fastställande av budget 2025 och flerårsplan 2026-2027, drift- och investeringsbudget.....	13
§ 112.	Information från Bygg-och miljönämnden	16
§ 113.	Yttrande gällande SOU 2023:103 Areella näringar vid vatten	17
§ 116.	Yttrande över förfrågan om eventuell komplettering av handlingar, gällande Najaderna Offshore AB:s ansökan om tillstånd till uppförande, drift och avveckling av vindkraftparken Najaderna.....	19
§ 117.	Uppföljning av 2021 års revisionsrapporter.....	21
§ 118.	Förändrat arbets sätt för att säkerställa kommunens arbete och beslut som påverkar barn samt upphävande av riktlinjer och policy barnkonventionen	22
§ 119.	Svar på medborgarmotion: Förläng åktiden på skolbusskorten.....	24
§ 120.	Svar på medborgarmotion: Säker skolväg för barn.....	27
§ 121.	Svar på medborgarmotion: Fullständig cykelväg mellan Alunda-Gimo	29
§ 122.	Ställplatser i Öregrund	31
§ 123.	Remissvar avseende granskning av kommunens deponier	34
§ 125.	Plan för utveckling av den regionala persontågstrafiken i Uppsala län till år 2050, remiss.	36
§ 126.	Detaljplan Östhammar 23:2, kostnadsfördelning plankostnad	38
§ 127.	Antagande av ägardirektiv för Hargs Hamn AB.....	40
§ 128.	Inbjudan till granskning avseende Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun.....	41
§ 129.	Revidering av reglemente för styrelse och nämnder.....	42
§ 130.	Revidering av arbetsordning för kommunfullmäktige.....	43
§ 131.	Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2023	44
§ 132.	Godkännande av årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2023	45
§ 133.	Årsredovisning och revisionsberättelse för Samordningsförbundet 2023	46

Kommunstyrelsen

§ 134.	Årsredovisning och revisionsberättelse Östhammarshem 2023	47
§ 135.	Del av Mårtensboda 1:1, antagande av detaljplan för ”Småbåtshamn”	48
§ 136.	Östhammars kommun behörighet till bank och delegation av firmatecknare.....	51
§ 137.	Utökade investeringsmedel gällande IT-lösningar.....	53
§ 138.	Ökade kostnader för studiehandledning för ukrainska flyktingar.....	54
§ 139.	Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att skicka skrivelse till regeringen angående införande av anmälningsplikt.....	55
§ 140.	Redovisning av ej verkställda gynnande beslut fjärde kvartalet 2023	56
§ 141.	Valärende, ledamot i Slutförvarsgruppen	57
§ 142.	Valärende, entledigande som ledamot tillika 2:e vice ordförande i Slutförvarsgruppen 58	
§ 143.	Valärende, ledamot i Slutförvarsgruppen	59
§ 144.	Anmälningsärende, Samtliga kommunala bolags årsredovisningar 2023	60
§ 145.	Anmälningsärende, Gammelbyn 58:4 och del av 4:263, antagande av detaljplan ..	61
§ 146.	Delegationsbeslut	63
§ 147.	Anmälningsärenden från nämnder	65
§ 148.	Anmälningsärenden från bolag, stiftelser med mera.....	67
§ 149.	Anmälningsärenden, rapporter med mera	68
§ 150.	Information från förvaltningen.....	69

Kommunstyrelsen

§ 104. Val av justerare

Beslut

Kommunstyrelsen utser Måns Lorichs (SD) och Lisa Norén (S) att justera protokollet.

§ 105. Fastställande av föredragningslista

Beslut

Kommunstyrelsen fastställer föredragningslistan utan ändringar.

Dnr KS-2024-376

§ 106. Höjning av VA-taxans bruksavgift 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att från 1 januari 2025 höja VA-taxans bruksavgift för Östhammars kommun i enlighet med bilaga. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

I Östhammar Vatten AB:s uppdrag som VA-huvudman ingår att bereda och lämna förslag på ändringar av VA-taxans nivå. Kommunfullmäktige i Östhammar beslutar om nivån för VA-taxan. Detta ärende omfattar enbart nivån på bruksavgiften för år 2025 och inte förändring av Östhammar kommuns nivå för anläggningsavgift.

VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och föreslagen höjning av taxan är nödvändig för att återställa balans mellan intäkter och kostnader efter de senaste årens allmänna kostnadsökningar, vilka har påverkat Östhammar Vatten AB likväl som samhället i övrigt. Tidigare års taxeökningar har inte fullt ut kompenserat för den höjda kostnadsnivån. Utöver de senaste årens höga inflation och ränteläge, så påverkas kostnaderna även av ökade lagkrav samt av nödvändiga åtgärder för underhåll av anläggningar och ledningsnät för att säkra VA-leveransen till kunder och samhälle.

För att inte VA-kollektivet i Östhammar ska belastas av den stora satsningen på VA-utvecklingen i östra Östhammar (Östhammar och Öregrund) täcks dessa kostnader av ett driftbidrag från Östhammars kommun. Efter driftbidrag samt översyn för att dämpa och hålla nere kostnader krävs en höjning av brukningstaxan med 7 % för att skapa balans med ökade kostnader och upprätthålla VA-leveransen.

Beslutsunderlag

Bilaga - Protokoll från Östhammar Vatten AB:s styrelsemöte från 24-04-22 § 29 med bilaga 1 och 2.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

VD Gästrike Vatten AB Lena Blad, chef servicecenter Katarina Sunqvist och utredare Anna Bergsten föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Gästrike Vatten info@gastrikevatten.se
Enhetschef Servicecenter, Gästrike Vatten [REDACTED]

Dnr KS-2024-377

§ 107. Informationsärende: Framtagande av vattentjänstplan

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen. (Bilaga 1).

Ärendebeskrivning

Nya regler i Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412) från 1 januari 2023 ställer krav på att alla kommuner ska ta fram, samråda och besluta i kommunfullmäktige om en Vattentjänstplan. Planen är inte bindande och ska revideras vart 4:e år. Gästrike Vatten har uppdraget att driva och samordna arbetet med att ta fram Vattentjänstplaner för kommunerna inom Gästrike Vatten.

Gästrike Vatten har, i samarbete med kommunförvaltningen, tagit fram ett förslag på Vattentjänstplan för Östhammars kommun. Nästa steg är undersökningssamråd hos Länsstyrelsen i Uppsala för bedömning av planens miljöpåverkan.

För Östhammars kommun finns behov av mycket stora infrastruktursatsningar. Kommunfullmäktige i Östhammar har fattat beslut om särskild satsning på VA-utveckling i Östra Östhammar. Ett VA-utvecklingsprogram är därför startat. Genom investeringar i överföringssystem som förbinder Östhammar och Öregrund, utbyggnation av Öregrunds reningsverk och mer vatten möjliggörs tillväxt och samhällsutveckling genom att fler får tillgång till kommunalt VA och att nuvarande kunder får bättre kvalitet.

I Vattentjänstplanen för Östhammars kommun finns i bilaga 2 Plan för utbyggnad och anslutning av befintliga fastigheter, s.k. omvandlingsområden. Steg för utveckling samt exploatering i östra Östhammar är:

- Fokus Östhammar – del 1: Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden i Östhammars tätort.
- Fokus Öregrund: Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden mellan Östhammar och Öregrund.
- Fokus Östhammar – del 2: Ytterligare exploaterings- och/eller omvandlingsområden norr eller söder om Östhammars tätort.
- Fokus kusten/Stenskär: Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden mellan Öregrund och Stenskär.

Beslutsunderlag

Bilaga - Förslag till Vattentjänstplan för Östhammars kommun

Kommunstyrelsen

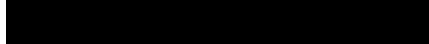
Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

VD Gästrike Vatten AB Lena Blad, chef servicecenter Katarina Sunqvist och utredare Anna Bergsten föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Gästrike Vatten info@gastrikevatten.se, Kommunansvarig, Gästrike Vatten

VA-samordnare, Östhammars kommun Anna Bergsten

Dnr KS-2024-378

§ 108. Driftbidrag för Östhammar Vatten AB

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att bifalla Östhammar Vatten AB:s begäran om ett driftbidrag på 6 mnkr för att möta ej aktiverbara rörelse- och kapitalkostnader kopplade till VA-utvecklingen i östra delarna Östhammar under år 2023-2025. (Bilaga 2).

Ärendebeskrivning

Ärendet beskriver preliminär budgetram inklusive investeringar för i första hand år 2025 med plan för perioden 2026–2028 samt utblick för investeringar till och med år 2031.

Budgetramen utgör grund för fortsatt arbete med bolagets och koncernens Verksamhetsplan och budget för år 2025.

VA-branschen är generellt under starkt förändringstryck och står inför den största strukturomvandlingen sedan 70-talet. Klimatförändring, urbanisering och regleringar ställer nya krav. VA-organisationernas roll i samhällsplaneringen utvecklas samtidigt som VA-anläggningarna behöver uppgraderas och förnyas. För Östhammars kommun finns dessutom behov av mycket stora infrastruktursatsningar.

Pågående arbete med att bygga om Alunda reningsverk för ökad kapacitet kommer att fortsätta under perioden. Kommunfullmäktige i Östhammar har fattat beslut om särskild satsning på VA-utveckling i Östra Östhammar. Ett VA-utvecklingsprogram är därför startat med uppgiften att:

- säkra produktionen av mer dricksvatten
- öka kapaciteten att rena en större mängd avloppsvatten samtidigt som vi bidrar till renare fjärdar
- ge fler tillgång till kommunalt VA vilket är positivt ur miljö- och hälsosynpunkt
- möjliggöra en önskad tillväxt och expansion i området

Genom investeringar i överföringssystem som förbinder Östhammar och Öregrund, utbyggnation av Öregrunds reningsverk och mer vatten möjliggörs tillväxt och samhällsutveckling genom att fler får tillgång till kommunalt VA och att nuvarande kunder får bättre kvalitet.

Plan för utbyggnad och anslutning av befintliga fastigheter, sk omvandlingsområden fastställs i kommande Vattentjänstplan för Östhammars kommun. Steg för utveckling och exploatering i östra Östhammar är enligt nuvarande förslag:

1. Fokus Östhammar – del 1: Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden i Östhammars tätort.
2. Fokus Öregrund: Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden mellan Östhammar och Öregrund.
3. Fokus Östhammar – del 2: Ytterligare exploaterings- och/eller omvandlingsområden norr eller söder om Östhammars tätort.

Kommunstyrelsen

4. Fokus kusten/Stenskär: Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden mellan Öregrund och Stenskär.

Det finns fortfarande en stor osäkerhet i omfattning och tid för planerade åtgärder, varför rambudgeten är mycket osäker. Reinvesteringarna under planperioden är mer av löpande karaktär. Ett mer långsiktigt arbete med att förnya och anpassa ledningsnätet i Östhammars kommun planeras att startas upp 2027. Huvuddelen av nyinvesteringarna under planperioden härrör förutom till VA-utvecklingen i Östra Östhammar till utbyggnad av Alunda reningsverk. Exploateringar i främst i Alunda och Österbybruk har lagts in år 2026-2028, i övrigt har budgeterats för förtätning, dvs anslutning av enstaka fastigheter i direkt anslutning till nuvarande ledningsnät.

De investeringar som planeras inom ramen för programmet VA-utveckling i östra Östhammar innebär utöver investeringsutgifter, även ökade rörelse- och finansiella kostnader under planperioden. Det betyder att ett årligt driftbidrag behövs för att balansera Östhammar Vattens intäkter och täcka upp för det underskott som annars skulle uppstå, och därigenom undvika att utvecklingskostnaderna belastar VA-kollektivet. Under planperioden beräknas behovet av driftbidrag uppgå till i storleksordningen 4 – 10 mnkr per år.

Behov av långfristig finansiering ökar under perioden som en följd av planerade investeringar. Prognos för helår 2025 är ca 400 mnkr och år 2028 är prognosen att behovet är ca 760 mnkr, vilket innebär ett nettoupplåningsbehov på ca 360 mnkr under perioden.

Östhammar Vatten AB har på styrelsemötet 2024-04-22 beslutat om Preliminär budgetram inklusive investeringar för Östhammar Vatten AB för år 2025 med utblick för 2026 – 2028 i enlighet med bilaga 2.

Beslutsunderlag

Bilaga - Protokoll från Östhammar Vatten AB:s styrelsemöte från 24-04-22 § 30 med bilaga 1 och 2.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

VD Gästrike Vatten AB Lena Blad, chef servicecenter Katarina Sunqvist och utredare Anna Bergsten föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Ekonomichef Gästrike Vatten (████████████████████)
Ekonomi- och upphandlingschef Östhammars kommun; Sofia Tolstoy
Östhammar Vatten AB:s vd (████████████████████)

Dnr KS-2024-322

§ 109. Godkännande av Strategi för samverkan 2024-2026 inom hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) i Uppsala län

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner Strategi för samverkan 2024-2026 inom hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) i Uppsala län. (Bilaga 3)

Ärendebeskrivning

En väl fungerande samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner är en förutsättning för ett framgångsrikt och hållbart utvecklingsarbete i länet. Region Uppsala och Uppsala läns kommuner har sedan 2018 i frågor som rör hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) samverkat med stöd av *Strategi för närvårdssamverkan 2018-2020 samt 2021-2023*. I samband med att den nuvarande strategin upphör har en ny treårig strategi arbetats fram. Strategin har beretts i samverkan av länets huvudmän och då bland annat inom regionala och lokala samråd och tjänsteledningar inom HSVO.

Syftet med strategin är att stärka samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner kring arbetet med hälsa, stöd, vård och omsorg. Strategins målgrupp är de som är i behov av stöd, vård och omsorg från både kommun och region. Några målgrupper med särskilda samverkansbehov som behöver en stor del av vårdens och omsorgens resurser är barn och unga, äldre med komplex sjukdomsbild, kroniskt sjuka samt personer med psykisk ohälsa.

I Strategi för samverkan omfattas verksamheter på flera olika nivåer både politiskt och inom tjänsteleden och den berör samverkan i allt från långsiktigt strategiska beslut till det som rör det dagliga arbetet. Strategin är styrande för samverkanplaner med aktivitetslistor som tas fram på lokal nivå i samverkan mellan respektive kommun och Region Uppsala.

Strategin innehåller gemensamma mål och för de kommande tre åren finns det ett tydligt ett fokus på *förebyggande och hälsofrämjande, nära vård, kompetensförsörjning samt krishantering och beredskap*. Genom strategi för samverkan skapas förutsättningar för Östhammars kommuns invånare att i rätt tid få rätt stöd, vård och omsorg på ett samordnat sätt.

Den 15 mars 2024 fattade samråd HSVO beslut om att godkänna *Strategi för samverkan 2024-2026 inom hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) i Uppsala län* och den lämnades sedan över till respektive huvudman för politiskt beslut.

Strategin är framtagen och berett av den arbetsgrupp som tillsatts av TL HSVO. Ärendet har remissbehandlats där inspel från huvudmännen samt strategisk referensgrupp effektivt och nära (Med: Funktionssätt Uppsala, Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd (UPS), barnombudet i Uppsala, brukarombud, äldreombudsman) har omhändertagits.

Kommunstyrelsen

Samtliga remissinstanser godkänner Strategin för samverkan 2024-2026.

Beslutsunderlag

Strategi för samverkan 2024-2026 inom hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) i Uppsala län

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Förändringsledare Niklas Sandin föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Samråd HSVO

Region Uppsala: Jan Andersson; [REDACTED]

Region Uppsala: Randi Graungaard; [REDACTED]

Kommundirektör

Socialchef

Närvårdsstrateg: Monika Eriksson

Vård- och omsorgsnämndens ordförande

Individ- och familjenämndens ordförande

Dnr KS-2024-26

§ 110. Skatte- och bidragsprognos för 2025

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

SKR har den 26 april kommit med en uppdaterad skatteunderlagsprognos. I skatteunderlagsprognosen ges en bedömning av utvecklingen för åren 2025-2028.

Beslutsunderlag

Skatte- och bidragsprognos per april 2024. Publiceras separat i politikerportalen.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Verksamhetschef ekonomi och upphandling Sofia Tolstoy och ekonom Mattias Nilsson föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Sofia Tolstoy, ekonomichef

Mattias Nilsson, budgetansvarig

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-396

§ 111. Fastställande av budget 2025 och flerårsplan 2026-2027, drift- och investeringsbudget

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- fastställa budget 2025, samt flerårsplan 2026-2027, (Bilaga)
- fastställa Östhammars kommuns skattesats för 2025 till 21,64 kronor,
- vid tillämpning av kalkylmässig ränta fastställs räntesatsen till 2%,
- kommunstyrelsen har under år 2025 rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder, med totalt 100 mnkr upp till totalt 530 mnkr,
- kommunstyrelsen har under år 2025 rätt att omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande de lån som förfaller till betalning under året,
- kommunstyrelsen medges rätt att besluta om fördelning av den ofördelade investeringsramen för planperioden,
- kommunägda företag ska under 2025 avlämna delårsrapport till kommunstyrelsen per 31 augusti,
- förvaltningen får i uppdrag att arbeta efter resultatmål om 3 % som andel av skatter och generella statsbidrag år 2025 samt 3,0 % under resterande planperiod.

Deltar inte i beslutet

Josefine Nilsson (C) och Pernilla Grahn (V) deltar inte i beslutet.

Reservation

Lisa Norén (S), Tomas Bendiksen (S), Mattias Lundqvist (S), reserverar sig i förmån för eget budgetförslag.

Ärendebeskrivning

Förslag till budget 2025 och flerårsplan 2025-2027 har utarbetats med stöd av kommunens resursfördelningsmodell där justeringar har gjorts för kända volym- och kostnadsuppräknningar samt skatter och bidrag. Budgetramarna baseras på de förutsättningar som har satts upp av den politiska majoriteten.

Budgetförslaget innehåller drift- och investeringsbudget för Östhammars kommun.

Beslut om budget fattas av kommunfullmäktige den 18 juni 2024. Nämndernas verksamhetsberättelser tas fram därefter och anmäls till fullmäktige under hösten.

Kommunstyrelsen

Skattesatsen för Östhammars kommun 2025 ska fastställas av kommunfullmäktige senast sista november 2024. Skattesatsen för 2024 föreslås fastställas till 21,64 kronor, en minskning med 0,05 kr jämfört med 2024.

Beslutsunderlag

Årsbudget 2025 och flerårsplan 2026-2027. Publiceras separat i politikerportalen. Protokollsutdrag IFN 2024-05-23 § 55, VON 2024-05-22 §56, KFN 2024-05.22 § 45, BUN 2024-05-23 § 60, BMN 2024-05-22 § 94 (publiceras separat).

Socialdemokraternas förslag till budget

Ärendets behandling

På KSAU 2024-05-14 § 69 avstod Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) från att delta i beslutet. Arbetsutskottet beslutade att komplettera handlingen med förord.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Verksamhetschef ekonomi och upphandling Sofia Tolstoy, ekonom Mattias Nilsson och kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette föredrar ärendet.

Yrkanden

Lisa Norén (S) yrkar avslag till kommunstyrelsens förslag om fastställande av budget 2025 samt flerårsplan 2026-2027, samt att fastställa skattesatsen till 21,64 kronor. Hon yrkar även avslag till förslaget på resultatmål på 3 %. Hon yrkar samtliga avslag till förmån för Socialdemokraternas budgetförslag.

Sabina Ståhl (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och yrkar avslag till Lisa Noréns (S) förslag.

Tomas Bendiksen (S) och Mattias Lundqvist (S) yrkar bifall till Lisa Noréns (S) yrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Lisa Noréns (S) yrkande om fastställande av budget 2025 och flerårsplan 2026-2027 och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Ordförande ställer proposition på Lisa Noréns (S) yrkande om fastställande av skattesatsen och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Ordförande ställer proposition på Lisa Noréns (S) yrkande om fastställande av resultatmålet och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas efter antagande i fullmäktige för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering på hemsidan

Beslutet skickas till

Verksamhetschef ekonomi och upphandling

Ekonom Mattias Nilsson

Samtliga kontorschefer

Samtliga nämnder (ej gemensamma)

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-1

§ 112. Information från Bygg-och miljönämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen tar del av aktuell information från Bygg- och miljönämnden.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson föredrar ärendet.

Dnr KS-2024-205

§ 113. Yttrande gällande SOU 2023:103 Areella näringar vid vatten

Beslut

Kommunstyrelsen lämnar synpunkter i enlighet med bilaga. (Bilaga 4)

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har uppmärksammat SOU 2023:103, Betänkande av Utredningen om ändamålsenliga undantag från strandskyddet för de areella näringarna, som skickats ut på remiss till ett antal remissinstanser.

Det finns i befintlig lagstiftning ett undantag från de generella förbuden i strandskyddsreglerna för jordbruket, skogsbruket, fisket och renskötseln. Det innebär att det inte krävs någon dispens för åtgärder som behövs för dessa näringar.

Undantaget gäller endast om alla följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Den areella näringen ger ett tillskott av betydelse till näringsidkarens försörjning.
2. Byggnaden eller åtgärden som ska utföras behövs för näringen.
3. Byggnaden som ska utföras är inte utformad för boende.
4. Byggnaden eller åtgärden som ska utföras måste för sin funktion finnas eller utföras inom det strandskyddade området.

I utredningen föreslås ett antal ändringar, bland annat att vattenbruk läggs till bland de näringar som har undantag enligt ovan. Utredningen föreslår även ett nytt skäl för dispens, justering av omsättningskrav, förtydligande av funktionellt krav samt en ny och tydligare vägledning i bedömningen av dessa strandskyddsärenden.

Östhammars kommun är inte med på listan av remissinstanser men önskar ändå yttra sig i ärendet då kommunstyrelsen anser att kommunen har relevanta inspel på de författningsförslag som förs fram i betänkandet kopplat till behov, möjligheter och utmaningar när det gäller areella näringar och strandskyddslagstiftningen.

I ärendet har deltagit representanter för Näringslivskontoret, Kultur- och fritidskontoret, Miljökontoret och med Samhällsbyggnadskontoret som samordnande.

Beslutsunderlag

Remissmissiv SOU 2023_103

[Remiss av SOU 2023:103 Betänkandet Areella näringar vid vatten - Regeringen.se](#)

Yttrande gällande SOU 2023:103 Areella näringar vid vatten

Kommunstyrelsen

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Utredare Anna Bergsten föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

kn.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till kn.nm@regeringskansliet.se senast 21 maj 2024. Ange i ämnesraden: *Ert dnr KN2024/00156 Remissinstans Östhammars kommun.*

chef Samhällsbyggnadskontoret

chef Näringslivskontoret

chef Kultur- och fritidskontoret

chef Miljöenheten

Miljösakkunnig Camilla Andersson

Dnr KS-2024-358

§ 116. Yttrande över förfrågan om eventuell komplettering av handlingar, gällande Najaderna Offshore AB:s ansökan om tillstånd till uppförande, drift och avveckling av vindkraftparken Najaderna

Beslut

Kommunstyrelsen anser att det inte finns behov av komplettering av handlingar i rubricerat ärende.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har getts möjlighet till att yttra sig i frågan om det finns eventuellt behov av komplettering av ansökningshandlingar i ärendet för ansökan om tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon. Ärendet gäller uppförande, drift och avveckling av vindkraftparken Najaderna.

Vindkraftparken är lokaliserad i både svensk ekonomisk zon och i Tierps territorialvatten. Tillstånd krävs från Mark- och miljödomstolen för placering i territorialvatten och av regeringen för placering i svensk ekonomisk zon. Regeringen anser att vindkraftparken Najaderna kan antas ha stor inverkan (enligt 17 ka. 3§ första stycket miljöbalken) och reserverar sig rätten att pröva tillåtligheten även i territorialhavet för Tierps kommun. Regeringen tar alltså beslut över hela det tänka utbyggnadsområdet för vindkraftparken.

Nästa del i processen

Ansökan kompletteras av företaget i enlighet med de yttranden som inkommer till Länsstyrelsen Uppsala län inom utsatt svarstid. Östhammars kommun kommer vid senare tillfälle lämnas möjlighet till att lämna yttrande över ansökningarna i sak. Svaret som lämnas genom detta yttrande är enbart kopplat till en förfrågan om kompletteringsbehov av ansökningshandlingar.

Beslutsunderlag

Ansökningshandlingar med tillhörande bilagor

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Utredare Anna Bergsten föredrar ärendet.

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas för kännedom till

Handlingarna skickas via e-post till [uppsala@lansstyrelsen.se](mailto: uppsala@lansstyrelsen.se) med uppgivande av diarienummer 2420-2024 i rubrikraden.

Alice Möller, översiktsplanerare

Merike Dahlberg, plan- och byggchef

Dnr KS-2024-294

§ 117. Uppföljning av 2021 års revisionsrapporter

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta kommentarer enligt bilaga. (Bilaga 7)

Ärendebeskrivning

KPMG har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp 2021 års revisionsrapporter. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Syftet med uppföljningen har varit att studera och bedöma de åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer i respektive granskningsrapport nedan:

- Granskning av verkställighet av kommunfullmäktiges beslut
- Granskning av Östhammars kommuns redovisning av leasing
- Granskning av kvalitetsstyrning och resursutnyttjande inom äldreomsorgen
- Granskning av arbetet mot kränkande behandling och diskriminering i skolan
- Granskning av hur kommunen arbetar för att säkerställa kompetensförsörjningen
- Granskning av kommunens hantering av Covid-19-krisen

Efter genomförd granskning gör revisionen bedömningen att kommunstyrelsen och nämnderna delvis omhändertagit rekommendationerna. Revisionen lämnar vidare ett antal rekommendationer till kommunstyrelsen och/eller nämnderna.

Beslutsunderlag

KPMG: Uppföljning av 2021 års revisionsrapporter

Förvaltningens kommentarer

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette föredrar.

Beslutet skickas för kännedom till

Kontorschef kommunledningskontoret

Staben Fredrik Hübinette

Revisionen inklusive KPMG

Dnr KS-2024-383

§ 118. Förändrat arbetssätt för att säkerställa kommunens arbete och beslut som påverkar barn samt upphävande av riktlinjer och policy barnkonventionen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att upphäva Policy samt riktlinjer för Östhammars kommuns arbete och beslut som påverkar barn.

Förvaltningen ges i uppdrag att fortsätta säkerställa att lagens krav uppfylls genom förändrade arbetssätt, både inför politiska beslut samt i samband med internkontroll.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen föreslår att Policy och Riktlinjer för Östhammars kommuns arbete och beslut som påverkar barn upphävs. Barnkonventionen är sedan 2020 införlivad i svensk rätt och innebär därmed att alla inom den kommunala organisationen behöver tillämpa den i ärenden som rör barn. Riktlinjerna har inneburit en rapportering till KF årsvis angående ärenden som rör barn med avsikt att tillse att kommunen beaktar lagstiftningen i de ärenden som rör barn. Det är rimligt att efter fyra år med barnkonventionen som lag nu istället för en obligatorisk redovisning varje år införliva detta i kommunens ordinarie arbete.

För att integrera lagen i befintliga arbetssätt kommer efterlevnaden kontrolleras med hjälp av intern kontroll. Inför löpande beslutsfattande sker integreringen genom att mallen för tjänsteskrivelser kompletterats med en rubrik, prövning av barnets bästa, vilket tydliggör att det behövs en prövning där barn berörs av beslutet. Mallar för barnkonsekvensanalys med instruktioner finns sedan tidigare och kommer att fortsätta finnas att tillgå på kommunens intranät.

Beslutsunderlag

Policy och riktlinjer barnkonventionen

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Stabschef Pauliina Lundberg föredrar ärendet.

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunikation för avpublicering av Policy och Riktlinjer barnkonventionen.

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas för kännedom till

Samtliga nämnder

Samtliga kontor

Stabschef

Kommundirektör

Dnr KS-2021-634

§ 119. Svar på medborgarmotion: Förläng åktiden på skolbusskortet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen anser medborgarmotionen besvarad.

Ärendebeskrivning

Medborgarmotion har inkommit gällande att förlänga giltighetstiden på skolbusskortet. Medborgarmotionen har uppnått tillräckligt antal namnunderskrifter för att behandlas. Frågan ligger inom trafik- och samhällsutvecklingsnämnden i Region Uppsala och inte inom kommunen. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2024-03-26 §54 att kommunstyrelsen ändå skulle besvara motionen.

Fler medborgarmotionärer berör samma fråga men samlar fortfarande underskrifter. Det är medborgarmotion ”Förläng busskorttiden!” av Nadja Källman, Lillianne Lifvendahl, Sofia Lifvendahl samt medborgarmotionen ”Förläng busskorttiderna!” av Nea Severin & Nike Ramstedt. De kommer besvaras separat om de uppnår rätt antal namnunderskrifter för att behandlas, men svaret berör även dem.

Yttrande

Huvudinnebörden hos motionärerna är att underlätta för skolungdomar att på ett tryggt sätt ta sig till och från aktiviteter på fritiden med kollektiva färdmedel, samt mellan dubbla boenden genom att öka skolbusskortets giltighetstid (idag är giltighetstiden mellan 4-19). Avstånden mellan bostad och olika aktiviteter är många gånger långa för barn och ungdomar i kommunen så de är ofta blir bilberoende, de lyfter att det är angeläget att rörelse genom olika fritidsaktiviteter bibehålls eller ökar ur ett folkhälsoperspektiv, att det är viktigt att enkelt kunna träffa andra i aktiviteter vilket kan stärka det psykosociala måendet. Att kunna transportera sig själva stärker också ungdomarnas handlingsfrihet, användning av kollektivtrafik bidrar till en bättre miljö (då man minskar beroende av föräldratransporter) och totalekonomi för familjer i allmänhet och ungdomarna i synnerhet. Man framför också att det upplevs tryggare att färdas med kollektivtrafik än moped och elsparkcyklar under de mörka tiderna.

Den myndighet som har ansvar för busspriser och kollektivtrafiken i vårt län är Region Uppsala och de driver kollektivtrafiken med buss i huvudsak via UL. Region Uppsala genomför samråd med Östhammar kommun om vilka önskemål det finns från kommunen på förändringar i tidtabeller och linjedragningar men också ekonomiska frågor där tex biljettpriser är en del av intäkten för regionen att överhuvudtaget ha råd att köra tex bussar och tåg och fixa bra busshållplatser. Det är också Region Uppsala som bestämmer

Kommunstyrelsen

tidsintervallet på skolbusskortets giltighet för hela länet, inte kommunerna enskilt. I höstas 2023 fick kommunen information om en större förändring avseende biljettpriser som skulle genomföras fr o m februari 2024. Den innebar en mycket positiv förändring och kraftig reduktion på i princip alla resor som inte var stadstrafik, och gäller såväl ordinarie priser som redan rabatterade priser för ungdomar och pensionärer.

Idag gäller skolbusskortet helgfria vardagar mellan 4-19 och är gratis för barn- och ungdomar mellan 7-19 år som har beslut om skolskjuts mellan hemmet och skolan. Övriga barn och ungdomar kan köpa ett skolbusskort med motsvarande giltighetstid på termin till ett fast pris. Det finns också en fritidsbiljett som man kan köpa till på termin eller som månadsbiljett.

Om man bara vill köpa enstaka biljetter så är det sedan i vintras sänkt från 54 kr till 27 kr för ungdomar vilket möjliggör en resa ända från Öregrund till Uppsala till det priset och fria byten inom 75 minuter. Det har också nyligen fattats beslut i Region Uppsala om att sommarlovsbiljetter för barn och ungdomar kommer att vara avgiftsfria. Samtliga priser för ungdomar återfinns på UL:s hemsida www.ul.se/biljetter

Även om en sänkning till halva priset jämfört med tidigare fortfarande kan tyckas mycket för en ungdom så är det Östhammars kommuns ståndpunkt att det är en utveckling i rätt riktning, och att de komplementbiljetter som finns är prisvärda och fortfarande bidrar till den totala ekonomin för bussresor på ett balanserat sätt. Efter att Region Uppsala utvärderat 2024 års prissättning så kan kommunen komma att förändra sitt ställningstagande.

Med detta anses motionen Förläng åktiden på skolbusskortet besvarad.

Prövning av barnets bästa

Medborgarförslaget är tillsammans med fler medborgarmotioner formulerat och insänt av ungdomar som ser det angeläget att öka tillgängligheten till kollektivtrafiken utanför giltighetstiden för skolbusskortet. Utvecklingen av biljettlösningarna i kollektivtrafiken har sedan medborgarmotionerna inkommit förändrats till barn-, ungdomars och familjers fördel ekonomiskt, varför Östhammars kommun väljer att avvakta utvärderingen av dessa prissänkningar för 2024 innan ytterligare beslut eventuellt tas gällande biljettlösningar och eventuella subventioner av dessa.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kommundirektör Peter Nyberg och stabschef Pauliina Lundberg föredrar ärendet.

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

Medborgarmotionen finns via kommunens webbplats:

<https://www.osthammar.se/sv/dialog/medborgarmotion/?filter=senttocouncil>

Länk till aktuella biljettpriser: www.ul.se/biljetter

Beslutet skickas till

Medborgarmotionären, Webbredaktionen

Dnr KS-2020-474

§ 120. Svar på medborgarmotion: Säker skolväg för barn

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anse medborgarmotionen besvarad.

Ärendebeskrivning

Medborgarmotion har inkommit gällande säkra skolvägar i Gimo. Medborgarmotionen har uppnått tillräckligt antal namnunderskrifter för att behandlas. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-08-18, § 228 att medborgarmotionen hanteras inom kommunstyrelsen.

Huvudfrågan som ställs i motionen är följande:

- -att kommunen etablerar övergångsställen vid Björkvägen och Idrottsvägen för att skolelever ska kunna ta sig på säkert sätt till Vretaskolan.

Motionären hade förslag på att anordna ett flertal övergångsställen samt farthinder på såväl Björkgatan som Idrottsvägen för att ge barn säkra skolvägar till Vreta- och Vallonskolan. Detta då Hammarskolan stod inför att rivras och revs i sin helhet under 2023.

Yttrande

Flera av de platser som omnämn i motionen bla längs Björkvägen är idag etablerade med såväl farthinder som övergångsställe. Längs Idrottsvägen har farthinder och övergångsställe anlagts vid "kraftledningsgatan", men även korsningen in till Vretaskolan har fått trafiksäkerhetshöjande åtgärder och en s.k. droppzon för att öka trafiksäkerheten. Dock har inte Örnvägen och Älgvägen fått de åtgärder som förslagsställaren lagt.

Trafiksäkerhet är mycket viktigt, särskilt för oskyddade trafikanter som barn, därför uppskattar kommunen den här typen av förslag, där medborgare utifrån sina vardagssituationer kan identifiera förbättringsplatser och åtgärder. I och med att flertalet förslag från motionären åtgärdats eller har alternativa lösningar anses motionen besvarad.

Beslutsunderlag

Medborgarmotionen finns via kommunens webbplats:

<https://www.osthammar.se/sv/dialog/medborgarmotion/?filter=senttocouncil>

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kommundirektör Peter Nyberg och stabschef Pauliina Lundberg föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Medborgarmotionären
Webbredaktionen
Gatu- och trafiksamordnare
Samhällsbyggnadschef

Dnr KS-2020-359

§ 121. Svar på medborgarmotion: Fullständig cykelväg mellan Alunda-Gimo

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anse motionen besvarad.

Ärendebeskrivning

Medborgarmotion har inkommit gällande att skapa en sammanhängande gång- och cykelväg mellan Alunda och Gimo för en ökad trafiksäkerhet för barn och vuxna samt för en bättre miljö och hälsa genom bättre förutsättningar för att ta sig mellan fritidsaktiviteter och arbete med cykel. Medborgarmotionen har uppnått tillräckligt antal namnunderskrifter för att behandlas. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-05-12 §169 att medborgarmotionen hanteras inom kommunstyrelsen.

Yttrande

Länsväg 288 är en statlig väg med Trafikverket som väghållare och det är också de som ansvarar för att även oskyddade trafikanter ska kunna ta sig mellan målpunkter längs det statliga vägnätet.

Hur man bygger ny väg och hur man kopplar ihop vägnätet för fordon med möjligheten på cykel har blivit mer betydelsefullt över tid. Nu försöker man hitta bättre lösningar som binder ihop tex det regionala gång- och cykelvägnätet för bland annat arbets- och fritidsresor samt turismen precis som motionären lyfter. I fallet med väg 288, så har den frågan gällande sammanhängande nät varit underordnad längs sträckan hittills. På den sträcka som motionären lyfter, mellan Alunda och Gimo finns dock möjlighet för oskyddade trafikanter att ta sig mellan ex Alunda centrum och agility, golfbana och padelhall utan att blanda sig med motortrafik.

Kommunen har mycket begränsade möjligheter, om ens någon, att anlägga gång- och cykelväg i trafikverkets vägområde, utan är hänvisad att lösa det en bit ifrån med stora kostnader som följd. Kommunens utbyggnadsprojekt av gång- och cykelväg bygger ofta på en statlig medfinansiering och att det sker längs, och i det kommunala vägnätet. I det här fallet så finns inte det, kommunen får inte statlig medfinansiering längs det statliga vägnätet. Kommunen behöver prioritera gång- och cykelvägsstrukturer i våra tätorter framför att förbinda orter med varandra om det inte kan ske i samband med något annat infrastrukturprojekt (ex ombyggnation av statlig väg, vatten- och avloppsledningar eller fiber).

Förslaget behöver prioriteras ned till förmån för utvecklingen av gång- och cykelvägnätet i våra tätorter och i samförläggning med andra infrastrukturprojekt. Dock kommer kommunen

Kommunstyrelsen

att lyfta behovet av sammanhängande gång- och cykelvägnät längs med Lv 288 med Trafikverket i samband med de årliga överläggningar som kommunen har.

Beslutsunderlag

Medborgarmotionen finns via kommunens webbplats:

<https://www.osthammar.se/sv/dialog/medborgarmotion/?filter=senttocouncil>

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktionen

Projektsamordnare Sofia Händel

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef

Medborgarmotionären

Dnr KS-2024-194

§ 122. Ställplatser i Öregrund

Beslut

Kommunstyrelsen fattar anskaffningsbeslut för projektet Ställplatser i Öregrund med delegation till förvaltningen att hantera eventuella oförutsedda kostnader motsvarande 10 % på framtagen projektbudget om 3 490 000 kr.

Projektet finansieras med medel från posten infrastruktur inom investeringsram 2024 för kommunstyrelsen. Driftkostnaden tas inom ordinarie ram för *fastighet*, Tekniska kontoret.

Ärendebeskrivning

Tekniska kontoret har fått i uppdrag att hitta alternativa ställplatser för husbilar till de som idag finns på norra Strandgatan i Öregrund.

Nya ställplatser och parkeringsplatser iordningställs intill återvinningscentralen i Öregrund. En satsning på trivsamma, säkra och trygga miljöer skapar och höjer attraktionsvärde för besökare. Flytten av ställplatser utgör en mer trafiksäker förutsättning för alla trafikanter och en mer praktisk lösning för alla som ska slänga sopor vid återvinningscentralen.

Upphandling sker med ramavtalad markentreprenör.

Motivering till beslut

Östhammars kommun har en attraktivitet som genererar en omfattande besöksnäring. Idag använder allt fler husbil som det självklara transportmedlet för att uppleva olika platser och besöksmål, även i vår kommun.

Husbilar kan ställas upp på vilka P-platser som helst, då de oftast har den service de önskar ombord. De har också möjlighet att hitta attraktiva platser på de campingar som finns i närområdet och som kan erbjuda ytterligare service.

Under insats 3. Utvecklad infrastruktur för besökare enligt målområde 3 i

Destinationsstrategi Roslagen 2030 har det identifierats ett större behov av ökad boendekapacitet (ex ställplatser) än det vi idag kan erbjuda i Öregrund. En kombination som är svår att balansera med det stora tryck på P-platser för bilar och centrumhandel som finns i centrala Öregrund.

Kommunen har också noterat att den plats som nu föreslås redan har introducerats för husbilturismen och används frekvent under sommarhalvåret. Mycket till följd av att det i anslutning till platsen både finns möjligheter för tömning av husbilstoalletter och möjlighet till köp av dricksvatten för påfyllning.

Därför föreslås ställplatserna i hamnen vid norra Strandgatan avvecklas och en omdirigering av husbilsgästerna ske vid Sven-Perssonhallen.

I **översiktsplanens tätortsutvecklingar** så finns området som ett naturområde som ska utvecklas med bättre tillgänglighet och våtmarksåtgärder för att stärka den artrikedomen som

Kommunstyrelsen

området rymmer. Liknande projekt har genomförts tex i Lortfjärden i Öregrund med extern medfinansiering och lyckosamt samarbete med Upplandsstiftelsen.

Erbjudandet som skapas nu är ett första steg i den utvecklingen av området.

Sett som en helhet så öppnar förslaget upp för en bättre logistik runt återvinningscentralen (ÅVC) och den hushållsnära insamlingen av förpackningar (FNI). Förslaget ger med den omlokaliseringen även möjlighet till ännu fler parkeringsplatser nära centrum för en ökad attraktivitet och tillgänglighet till stadens kärna och attraktiva klippområden vid Tallparken. Området kommer också upplevas tryggare i sin helhet då det kommer att belysas på ett annat sätt än idag.

Ekonomi

Utvecklingen av ställplatser i våra tätorter kommer att behöva delfinansieras via intäkter för markupplåtelser och parkerings-/uppställningsavgifter. Kostnaden är uppdelad i två delar: en initial investeringskostnad och därefter en driftkostnad. De löpande drifts- och eventuella utvecklingskostnaderna av ställplatserna kommer att täckas av intäkter från parkeringsavgifter samt markupplåtelseavgifter. Östhammars kommun använder redan idag ett betalsystem för användning av befintliga ställplatser i Öregrund. Detta kommer att tillämpas även på den nya ytan, likväl som att vattenposten fortsatt kommer att ha betallösning.

Östhammars kommun kommer också upplåta marken mot avgift och erbjuda externa aktörer att anordna och drifva ett elladdningssystem för husbilar och personbilar på delar av ytan.

P-platserna i anslutning till ställplatserna kommer även fortsättningsvis utgöra kommunens snötipp, vilket är nödvändigt för en effektiv snöröjning i tätorten men också som en vattentillgång för träsket.

Buskar och träd som kommer planteras kommer att väljas ut med utgångspunkt i högt insynsskydd men också minimal skötsel för att kunna rymmas inom ordinarie driftsanslag för utemiljö och göra platserna attraktiva.

Kostnader uppstår i samband med etableringen av nya lösningar för ristipp samt fastighetsnära insamling av återvunna material (FNI) samt ny infart till ÅVC. Vissa uppgraderingskostnader på återvinningscentralen kommer belasta avfallskollektivet men majoriteten av kostnaderna för omläggning av verksamheten till andra sidan kommer att belasta projektet. Vid kostnadsberäkningen är det angeläget att ytan för ristippen och ÅVS:erna är dimensionerade för det behov som finns samt att utrymme skapas för trafiksäker och arbetsmiljömässigt godtagbara lösningar för frekvent rangering/tömning av containers samt hjullastare och flismaskiner.

Beslutsunderlag

Karta ställplatser i Öregrund

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas till

Tekniska kontoret; Cecilia Willén Johansson, Erik Kjellberg, Anders Hedberg, Henrik Sundin

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunledningskontoret; Sofia Tolstoy, Mattias Nilsson, Ingvar Berg

Samhällsbyggnadskontoret; Ulf Andersson, Krister Carlsson

Näringslivskontoret; Lisa Karm Togo

Avfallsenheten; Myran Olsson, Irene Mårtensson

Miljö- och samhällsbyggnadskontoret; gis@osthammar.se

Dnr KS-2024-175

§ 123. Remissvar avseende granskning av kommunens deponier

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av ärendet och ställer sig bakom förvaltningens svar till kommunrevisionen. (Bilaga 8).

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Svar på remiss från kommunrevisionen daterat 2024-02-19.

Alla deponier som är i drift idag omfattas av förordning (2001:512) om deponering av avfall (deponeringsförordningen). Förordningen medför krav på deponier i form av bl.a. uppsamling av lakvatten, skyddsåtgärder under och runt om deponin liksom en avslutande täckning. Kommunen har en aktiv deponi (Väddika avfallsanläggning) som drivs utifrån gällande tillstånd. Uppföljning av verksamheten sker idag med hjälp av egenkontroll (kontrollprogram) och miljörapportering till Länsstyrelsen varje år.

I kommunen finns även 20 st. äldre nedlagda deponier, som har avslutats enligt tidigare lägre krav för deponering eller innan krav på skyddsåtgärder fanns. De nedlagda deponierna har sen tidigare identifierats och inventeras utifrån den kunskap man haft vid tillfället. 2008 gjorde kommunen och länsstyrelsen en gemensam inventering enligt MIFO fas 1 (inventeringen görs enligt Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden, fas 1 omfattar en orienterande studie och resulterar i en inledande riskklassning). För de tre deponier som i inventeringen fick riskklass 1 (mycket stor risk för förorening) gjorde kommunen och länsstyrelsen en översiktlig undersökning enligt MIFO fas 2 (undersökning inkluderar provtagning i syfte att bekräfta eller ändra riskklassning). Risken för de tre objekten som hade riskklass 1 i MIFO fas 1 visade sig vara överskattad och objekten bedömdes kunna ligga kvar utan åtgärd så länge ingen exploatering planeras på platsen.

Ekonomiska förutsättningar

Nedlagda deponier

För samtliga av kommunens nedlagda deponier har bedömning gjorts att de inte kommer förorsaka oacceptabla olägenheter för människors hälsa eller för miljön så länge de är orörda. För de nedlagda deponierna finns det redan idag en bild över innehåll, se bilaga.

Informationen om deponierna är från 2008. Innehållet i deponierna har inte förändrats och inget avfall har heller tillförts dessa. Vid ev. exploatering av marken kan mer detaljerade undersökningar av deponin vara aktuell. Vid påträffande av ev. förorenad mark ska i första hand förorenare betala. I de fall ingen ansvarig finns kan statsbidrag sökas för bekostnad av saneringen. Finansieringen utgår från förordning (2004:100) om statsbidrag för avhjälpande av föroreningsskador (så kallade bidragsförordningen), samt förordning (2022:98) om statligt stöd till åtgärder för efterbehandling av föroreningsskador (så kallade stödförordningen).

Kommunstyrelsen

Enligt kommunens avfallsplan har samhällsbyggnadskontoret till uppgifter att senast 2025 ta fram en handlingsplan för nedlagda deponier. Handlingsplanen kommer kunna stärka den interna kontrollen ytterligare med t.ex. rutiner för tillsyn och kostnadsmodeller vid ev. exploatering av deponimark.

Aktiv deponi – Vaddika avfallsanläggning

För att stärka den interna kontrollen ytterligare och prognostisera kostnader mer specifikt för den aktiva deponin har verksamheten för avsikt att färdigställa sluttäkningsplanen under 2024. Verksamhetens avsikt var att ha planen på plats Q4 2023 men pga. andra verksamhetskritiska uppdrag har den blivit försenad. Sluttäkningsplan kommer bl.a. innehålla tidplan för olika åtgärder, yta som ska täckas, val av materialslag samt mängder, terrassering, tätskikt, deponigashantering med uttagsbrunnar, lakvattensystemet, vegetationsskikt, provtagning mm. Sluttäkningsplanen kommer hjälpa oss planera långsiktigt. När planen är på plats kan vi beräkna kostnaderna för sluttäckningen och efterkontroll med större noggrannhet per kvadratmeter men även ta fram en uppdaterad plan för avsättning.

Beslutsunderlag

Bilaga - Nedlagda deponier

Missiv

Granskningsrapport

Beslutet skickas till

Renhållningschef

Teknisk chef

Ekonom Mattias Nilsson

Samhällsbyggnadschef

Kommundirektör

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-201

§ 125. Plan för utveckling av den regionala persontågstrafiken i Uppsala län till år 2050, remiss.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta yttrandet nedan och översända detsamma till region Uppsala.

Yttrande

Östhammars kommun har ingen persontågstrafik överhuvudtaget. Genom hela kommunen går dock en godstrafikjärnväg mellan Hargshamn och Örbyhus. Järnvägen är i dåligt skick, den har en snabbhet på motsvarande 40-60 km/h och är därmed inte ett konkurrenskraftigt alternativ till andra kollektiva färdmedel. Därutöver är en upprustning för att göra den acceptabel för godstrafik omfattande enligt funktionsutredning genomförd av Trafikverket 2023-04-20 (TRV2023/16486). Ur ett kostnad/nyttoperspektiv har det dock identifierats att sträckan Dannemora - Örbyhus kan vara aktuell vid ett nyöppnande av Dannemora gruva.

De långa tidsperspektiven för renovering och byggnation av järnvägslinjer gör att Östhammars kommun trots ovanstående inte vill stänga dörren för att ur ett utvecklings- och beredskapsperspektiv (även som en utveckling av kap 8.7) påbörja ett renoveringsarbete på hela sträckan för Hargshamnsbanan (jmf Inlandsbanan), vilket i slutändan skulle kunna borge även för persontrafik på sträckan.

Oaktat detta anser Östhammars kommun att det är positivt att persontrafiken på Ostkustbanan och Örbyhus stationsläge utvecklas för att möta resenärer från Östhammars kommun som reser med tåg norrut och söderut. För samtliga riktningar, men framför allt mot Uppsala är det angeläget med en tågtrafik som är punktlig med en trafik som både svarar upp mot motsvarande pendeltågstrafik (fler stationslägen) men också en slags expresståg (färre strategiska stationslägen, med stora möjligheter till kombinationsresor).

Östhammars kommun är en naturlig del av både industriklustret i nordöstra Uppland likväl som arbetsmarknadsregion Storstockholm, vilket gör att beskrivningarna i dokumentet gällande dag- och nattbefolkning i länet (kap 5.1) blir missvisande när man inte inkluderat stora arbetsplatser som inte är kopplade till tätorter. Tex saknas alla arbetsplatser på Forsmarkshalvön i underlaget. I det ryms självklart slutförvaren för radioaktivt avfall men även planer på förlängda drifttider på de befintliga reaktorerna i kärnkraftverket (saknas i kap 7.1). Detta är anmärkningsvärt då garanterade tidshorisonter för aktiviteter och arbetsplatser (mer än 70 år) väl motsvarar planeringshorisonterna för infrastruktur och eventuella insatser för förbättrad transportinfrastruktur av alla slag i regionen.

Kommunen är således extremt beroende av snabba och punktliga tågresor från Stockholmsområdet, Gävle och Mälardalen för byten till annan kollektivtrafik för vidare transport till bla Forsmarksområdet. Dessa byten behöver ske i direkt anslutning till persontågen i Uppsala centrum och inte med ytterligare byten (läs på en ringlinje runt

Kommunstyrelsen

Uppsala). Då Östhammars kommun inte har någon annan spårbunden trafik som naturligt kan knytas till järnvägsbytespunkten i Uppsala måste busstrafiken ut till Östhammars kommun prioriteras avseende hållplatsläge vid centralstationen och ha förtur när man planerar hela-resan-perspektivet som utgångspunkt. Östhammars kommun stöttar även angelägenheten i att fyrspårssatsningen genomförs med ovanstående som utgångspunkt.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har mottagit ett förslag till plan för utveckling av den regionala persontågstrafiken på remiss från Region Uppsala. Planen ska vara vägledande och utgöra underlag för den fortsatta utvecklingen av tågtrafiken till/från och inom Uppsala län. Planens huvudsakliga syfte är att beskriva det långsiktiga behovet av tågtrafik som möjliggör att länets invånare kan tillgodose sitt resbehov och visa på behovet av infrastrukturella satsningar i järnvägsanläggningen. Utgångspunkten är dagens infrastruktur inklusive de förändringar i infrastrukturen som är planerade. Planen utlovar inte någon specifik trafik utan trafikutvecklingen och de åtgärder som behövs för att få till denna behöver hanteras i separata beslut framöver.

Remissen ska vara besvarad senast 31 maj 2024.

Beslutsunderlag

Plan för utveckling av den regionala persontågstrafiken i Uppsala län med tillhörande missiv

Beslutet skickas för åtgärd till

registrator.ktf@regionuppsala.se (Vänligen ange diarienummer och Plan för utveckling av regional persontågstrafik som rubrik. Till svaret måste bifogas word-fil med text som går att bearbeta).

Beslutet skickas för kännedom till

Chef Näringslivskontoret
Samhällsbyggnadschef
Projektsamordnare Sofia Händel

Dnr KS-2024-391

§ 126. Detaljplan Östhammar 23:2, kostnadsfördelning plankostnad

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att dela plankostnaden för detaljplaneutveckling av fastigheterna Östhammar 23:2 (enskild fastighetsägare) och Östhammars 23:3 (kommunen som fastighetsägare) enligt 40/60.

Detaljplanekostnaden belastar kontot för mark- och exploatering.

Beslutsmotivering

Östhammars kommun går normalt sett inte in och delfinansierar detaljplanekostnader. Om så ska ske så behöver kommunen säkerställa att man dels kan skapa goda möjligheter till samhällsutveckling och att den risk man tar delvis kan återhämtas om förutsättningarna för försäljning förändras över tid (ett detaljplanearbete löper över minst 18 månader).

Östhammars kommun kan tänka sig att dela plankostnaden med utgångspunkt i att detaljplanen utformas så att byggrätterna inte står gemensamt över fastighetsgränserna mellan Östhammar 23:2 och Östhammar 23:3, utan att bägge fastigheterna kan försälgas var för sig alternativt som en helhet som är avsikten från början.

Antalet byggrätter som förväntas fördelas i relation 40/60 varför det är logiskt och rimligt att fördela plankostnaden härefter.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har ställt sig positiv till försäljning av fastigheten 23:3 för bostadsändamål. För att kunna bygga bostäder behövs en detaljplaneändring som klargör förutsättningarna för och säkerställer ytor för ändamålet.

Det finns dock ett önskemål från exploatören att dela plankostnaden, något som normalt ingår i ett exploateringsprojekt och en risk som exploatören beräknas att ta.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Kostnaderna för detaljplanearbetet belastar mark- och exploateringsbudgeten. Det är dels en budgeterad kostnad för planens framtagande men det kan också uppstå kostnader för undersökningar som krävs för detaljplanens genomförande.

Prövning av barnets bästa

I ett detaljplanearbete är det angeläget att barnperspektivet kommer fram. Den befintliga ytan som ägs av kommunen används för uppställning av cyklar och rymmer även en lite pendlarparkering där ungdomar kan parkera A-traktorer, inför byten till kollektivtrafik då bussterminalen för regionbusstrafik och skolbusstrafik ligger tvärs över gatan.

Kommunstyrelsen

Det är angeläget att dessa förutsättningar bedöms även framåt i detaljplanearbetet.

Beslutsunderlag

Karta över fastigheterna.

Beslutet skickas för åtgärd till

Bygg- och miljönämnden

Sökanden

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef

Markstrateg Krister Carlsson

Plan- och byggchef

Dnr KS-2024-387

§ 127. Antagande av ägardirektiv för Hargs Hamn AB

Beslut

Kommunstyrelsen antar ägardirektivet för Hargs Hamn AB. (Bilaga 10)

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har i samarbete med styrelsen tagit fram en revidering av nu gällande ägardirektiv. Syftet har varit att än tydligare spegla ägarnas vilja och ambitioner. Sedan den senaste revideringen har ägarförhållandena dessutom förändrats.

Historik

Hargs Hamn nyttjades redan på 1600-talet för utskeppning av stångjärn från Hargs bruk och för malm från Dannemora gruvor som skeppades ut ända in på 1990-talet. Hamnen har utvecklats successivt genom tillkomsten av utlastningsanläggningen 1968, allmänna kajen 1985 och Ro-Ro/tåg färjeläget 1989. Under 1990-talet har väg- och järnvägsinfrastrukturen till och från hamnen förbättrats. Även utsprängningar av nya hamnytor samt genomförd farleds fördjupning med ny 100 m kaj och den pågående exploateringen av industriområdet är viktiga satsningar i den fortsatta utvecklingen.

Beslutsunderlag

Ägardirektiv Hargs hamn AB

Beslutet skickas till

Hargs Hamn AB

Dnr KS-2024-362

**§ 128. Inbjudan till granskning avseende Översiktsplan 2050
Norrtälje kommun**

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar godkänna remissvaret gällande granskningsförslag för Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun.

Ärendebeskrivning

En översiktsplan är ett kommuntäckande dokument som ska redovisa kommunens intentioner för mark- och vattenanvändning. I översiktsplaneprocessen ska kommunen enligt plan- och bygglagen (2010:900) samråda med de kommuner som berörs av förslaget. Som grannkommun till Norrtälje har därför Östhammars kommun bjudits in till att yttra sig på det presenterade granskningsförslaget.

Synpunkter

Plan- och byggenheten har granskat underlaget och framförallt fokuserat på de delar som berör Östhammars kommun, såsom mellankommunala frågor, infrastruktur, vattenplanering, energi och grönstruktur. Plan- och byggenhetens bedömning är att Norrtäljes kommun har tagit hänsyn till dessa frågor i tillräcklig utsträckning.

Östhammars kommun har inget övrigt att erinra på granskningsförslaget.

Beslutsunderlag

Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun: [Planhandlingar och underlag \(norrtalje.se\)](#)

Beslutet skickas för kännedom till

Alice Möller, översiktsplanerare

Merike Dahlberg, plan- och byggchef

Dnr KS-2024-413

§ 129. Revidering av reglemente för styrelse och nämnder

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta revidering av Reglemente för styrelse och nämnder.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har beslutat att göra en förändring avseende ansvaret för Kulturskolan och Enheten för integration och arbete. Föreslagna revidering avser nödvändiga förändringar i enlighet med tidigare beslut i kommunfullmäktige angående nämndernas ansvarsområden samt mindre redaktionella justeringar.

- Under § 8 har arbetslöshetsnämnd tagits bort och flyttats till § 32
- Under § 10 har TRÖ bytts till brottsförebyggande arbete
- Under § 14 har ansvaret för kulturskolan tagits bort och flyttats till § 25
- Under § 32 har även lagts till att Individ- och familjenämnden ansvarar för att samordna mottagande av nyanlända
- Under § 32 har lagts till ansvar för Lag om placering av barn i skyddat boende

Beslutsunderlag

Reglemente för styrelse och nämnder för antagande

Reglemente för styrelse och nämnder med ändringsförslag synliggjorda

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Stabschef

Kommundirektör

Dnr KS-2024-140

§ 130. Revidering av arbetsordning för kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktiges arbetsordning revideras utifrån framförda önskemål från politiken och förslag från förvaltningen i följande punkter:

- § 7 ändras så att sluttiden för sammanträdet blir 18.00
- § 15 ändras till att kommundirektören får själv välja sin placering i lokalen under sammanträdet
- § 17 kompletteras med möjlighet för ordförande att välja digital justering samt hur tiden för den i så fall bestäms
- § 34 ändras så att den som ställt fråga till allmänhetens frågestund inte behöver vara närvarande vid det sammanträde där frågan ställs och besvaras
- § 38 ändras så att medborgarmotioner som inte uppnått 1 procents gräns informeras om i kommunfullmäktige 2 ggr per år samt att förslagsställaren kan informeras även mailledes.

Även mindre redaktionella justeringar utan ändringar i innebörd görs.

Beslutsunderlag

Arbetsordning för kommunfullmäktige

Beslutet skickas till

Webbredaktion för publicering på hemsidan

Dnr KS-2024-453

§ 131. Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för den gemensamma IT-nämnden 2023.

Ärendebeskrivning

Årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2023. Ansvarsfrihet behandlas i ett separat ärende.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag IT-nämnden

Årsredovisning 2023

Protokollsutdrag kommunfullmäktige i Tierp 2024-04-23 §28

Ärendets behandling

IT-nämnden har behandlat ärendet 2024-03-15 §3 och har godkänt och överlämnat årsredovisning för kommunerna.

Sedan ärendet behandlades i kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-05-14 har Tierps kommunfullmäktige behandlat frågan om ansvarsfrihet för de egna ledamöterna för 2023 och beviljat densamma 2024-04-23 §28.

Beslutet skickas till

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

IT-nämnden

Dnr KS-2024-453

§ 132. Godkännande av årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2023. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Årsbokslut och analys har upprättats av överförmyndarnämnden inför årsredovisningen. Verksamhetsuppföljningen lämnas i samband med årsbokslutet och följer upp nämndspecifika mål samt kommunövergripande inriktningsmål och uppdrag som följer värdkommunen Uppsala. Ansvarsfrihet behandlas i ett separat ärende.

Beslutsunderlag

Årsbokslut 2023

Överförmyndarnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen

Uppföljning verksamhetsplan 2023

Ärendets behandling

Överförmyndarnämnden har behandlat ärendena 2021-02-22 och godkänt årsbokslutet § 42 och har godkänt verksamhetsuppföljningen § 41.

Beslutet skickas till

Revisionen, förtroendevalda samt sakkunnigt biträde KPMG

Överförmyndarnämnden

Dnr KS-2024-453

**§ 133. Årsredovisning och revisionsberättelse för
Samordningsförbundet 2023**

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av årsredovisningen för Samordningsförbundet 2023, revisionsberättelse för år 2023 samt granskningsrapport. (Bilagor)

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun ska besluta om ansvarsfrihet för kommunens förtroendevalda i samordningsförbundets styrelse. I revisionsberättelsen tillstyrker revisorerna att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Beslutsunderlag

Underlag från Samordningsförbundet Uppsala län med:

- - Årsredovisning 2023
- - Revisionsberättelse 2023
- - EYs årliga granskningsrapport 2023
- - KPMG Revisionsrapport 2023

Beslutet skickas till

Samordningsförbundet Uppsala län, info@finsam uppsala.se
Revisionen, förtroendevalda och administrativt stöd KPMG

Dnr KS-2024-23-15

**§ 134. Årsredovisning och revisionsberättelse Östhammarshem
2023**

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av årsredovisningen för Stiftelsen Östhammarshem och revisionsrapport för 2023. (Bilagor)

Ärendebeskrivning

Bifogat återfinns årsredovisning för stiftelsen Östhammarshem 2023. I årsredovisningen redogörs för stiftelsens verksamhet samt ekonomiska utfall och ställning 2023.

Östhammars kommun ska besluta om ansvarsfrihet för kommunens förtroendevalda i stiftelsens styrelse.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2023

KPMG Revisionsrapport 2023

Revisionsberättelse

Beslutet skickas till

Stiftelsen Östhammarshem

Revisionen, förtroendevalda och sakkunnigt biträde KPMG

Ekonomichef

Ekonom Mattias Nilsson

Kommunstyrelsen

Dnr BMN-2018-2996
Dnr KS-2023-441

§ 135. Del av Mårtensboda 1:1, antagande av detaljplan för ”Småbåtshamn”

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna granskningsutlåtandet, besluta att detaljplanen inte medför betydande miljöpåverkan och anta detaljplan för del av Mårtensboda 1:1, ”Småbåtshamn”. (Bilaga)

Upplysningar

Planen hanterades med utökat förfarande enligt Plan- och bygglagen, PBL (2010:900).

Ärendebeskrivning

Planområdet och planförslaget

Planområdet är beläget i Mårtensboda på Gräsös västra kust utanför Öregrund. Det gränsar till Gräsövägen i öst och upptar en yta om cirka 1,4 hektar. Detaljplanens syfte är att möjliggöra för båtplatser och funktioner för kopplat till båt- och friluftsliv.

Revideringar som gjorts efter granskningen

- Förtydligande om ansvarsfrågan och varför den finns med i planbeskrivningen.
- Vissa formuleringar i planbeskrivningen har justerats.
- En barnkonsekvensanalys har upprättats.
- Redaktionella förändringar.
- En ny planbestämmelse som hindrar möjlighet till att inhägna området även där strandskyddet upphävs, för att säkerställa allmänhetens tillgång till platsen.
- Ytterligare utredning om i vilken utsträckning det allmänna intresset att kunna bada från klipporna påverkas av detaljplanen.
- Tillägg till användningsbestämmelsen Småbåtshamn att småbåtshamnens utformning av ankoringsplatser ska ske söderut.
- Uppdatering i planbeskrivningen om vikten av att följa sina skyldigheter enligt Lag (2003:778) om skydd om olyckor.
- Ytterligare information om släckvatten och markens förutsättningar.
- Det fastighetsrättsliga genomförandet har förtydligats och hur användningen av vattenbrunnen ska hanteras.
- Information om huvudmannaskap uppdaterades.

Kommunstyrelsen

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har upprättats med utgångspunkten i barnens intressen och hur förslaget påverkar deras nyttjande av området.

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämnden beslutade 2018-01-17 att lämna positivt planbesked för det aktuella området. Bygg- och miljönämndens arbetsutskott fattade 2018-12-11 beslut (Dnr BMN-2018-2996, §) om att påbörja planarbete för området. Det beslutades att planen skulle hanteras med standardförfarande.

Bygg- och miljönämnden fattade 2021-04-14 beslut (Dnr BMN-2018-2996-6) om ändring av lokalisering för planområdet och ändring av planbesked.

Beslut om samråd fattades på delegation av planchef 2022-04-26. Planen var på samråd under perioden 6-27 maj 2022. Totalt inkom 36 yttranden under samrådetiden

Bygg- och miljönämnden beslutade 2023-04-19 att ställa ut planen på granskning. Planen var på granskning under perioden 26 april – 24 maj 2023. Totalt inkom 31 yttranden.

Bygg- och miljönämnden beslutade på sammanträdet 2024-01-31 § 11 att föreslå Kommunfullmäktige att anta detaljplanen för del av Mårtensboda 1:1 ”Småbåtshamn”.

Efter Bygg- och miljönämndens sammanträde 2024-01-31 noterades det att det saknas ett yttrande i Granskningsutlåtandet. För att ta hänsyn till det beslutade Bygg- och miljönämnden att revidera förslaget till antagande.

Vid sammanträdet 2024-02-28 § 30 beslutade därefter Bygg- och miljönämnden att återremittera detaljplanen för del av Mårtensboda 1:1 till plan- och byggenheten för förtydligande av skrivningen i planbeskrivningen, vilket ersatte beslutet fattat BMN 2024-01-31 § 11.

Bygg- och miljönämnden beslutade 2024-04-24 § 59 att föreslå kommunfullmäktige att godkänna granskningsutlåtande.

Beslutsunderlag

Bilaga - Antagandehandlingarna består av:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Granskningsutlåtande
- Samrådsredogörelse
- Miljökonsekvensbeskrivning
- Badutredning
- Naturvärdesinventering

Kommunstyrelsen

- Inventering av fiskproduktion och undervattensvegetation sam naturvärdesinventering
- Undersökning av betydande miljöpåverkan
- Barnkonsekvensanalys

Beslutet skickas efter antagande i kommunfullmäktige till

Plan- och byggenheten för åtgärd

Länsstyrelsen i Uppsala län (E-tjänst)

Lantmäteriet och enligt sändlista

Dnr KS-2024-414

§ 136. Östhammars kommun behörighet till bank och delegation av firmatecknare

Beslut

Kommunstyrelsen föreslås utse personer enligt punkt 1-5 nedan att hantera kommunens finansiella transaktioner och skattedeklarationer

1) Att nedanstående personer två i förening ska ha behörighet till Östhammars kommuns bankkonton i Swedbank och Nordea. För kommunens räkning ska de hantera likvida medel på kommunens bankkonton, inbetalningar, utbetalningar och skicka betalfiler.

Fredrik Borgelin	Anita Lantz	Lena Mattsson
Cecilia Staring	Ulla Åberg-Nordström	Mattias Nilsson
Josefine Myhrberg	Erika Wiik	Annika Andersson

2) Att envar av nedanstående personer ges behörighet att skicka filer från Personec med löneutbetalning till Swedbank eller Nordea för Östhammars kommuns räkning. Filer som sänds till banken ska hanteras i enlighet med kommunens attestreglemente och övriga tillämpliga regler.

Charlotte Meldgaard	Pär Wickholm	Marina Olsson
Emma Molarin	Emma Sekelj	Anna Hedlund

3) Att envar av nedanstående personer ge firmateckningsrätt för att till Skatteverket deklarerar moms för Östhammars kommuns räkning.

Anita Lantz	Fredrik Borgelin	Mattias Nilsson
Cecilia Staring	Ulla Åberg-Nordström	

4) Att envar av nedanstående personer ge firmateckningsrätt för att till Skatteverket deklarerar arbetsgivaravgift och inkomstskatt för anställda för Östhammars kommuns räkning.

Charlotte Meldgaard	Pär Wickholm
Marina Olsson	Anna Hedlund

5) Att åt envar av nedanstående personer ge firmateckningsrätt för att teckna avtal med kommunens bank för Östhammars kommun avseende:

- Inlösenavtal för betalterminaler (terminaler som används för kortbetalning)
- Inlösenavtal om Swish-nummer för kommunens räkning.
- Öppna nya bankkonton och avsluta befintliga bankkonton

Anita Lantz	Fredrik Borgelin	Mattias Nilsson
Cecilia Staring	Ulla Åberg-Nordström	Lena Mattsson

Detta beslut ersätter beslut KS 2023-528 §133

Ärendebeskrivning

Behörighet att utföra banktjänster

För att Östhammars kommun ska kunna genomföra sina finansiella åtaganden måste utvald personal på Kommunledningskontoret ha behörighet till kommunens bankkonton i Swedbank. Behörighet innebär att personalen ges rätt att utföra betalningar, hantera betalningsfiler, skicka pengar från kommunens bankkonton samt övriga transaktioner som krävs för att kunna hantera kommunens banktillgodohavanden. Transaktioner på kommunens bankkonton får endast göras under förutsättning att tillämpliga regler avseende delegation och attest är uppfyllda.

Förutom transaktioner som genomförs direkt i Swedbanks internetbank kan pengar betalas ut från kommunens bankkonton genom att betalfiler skickas från kommunens verksamhetssystem. Det gäller lönefiler som skickas från Personec och filer gällande försörjningsstöd som skickas från Pulsen.

Delegation firmatecknare

Att vara firmatecknare innebär att man är representant för en organisation med rätt att företräda organisationen. Det innebär rätt att ingå avtal för organisationens räkning samt övriga rättsligt bindande handlingar som kan åvila en firmatecknare. Östhammars kommun har fyra utsedda firmatecknare.

Många av de arbetsuppgifter som åligger en firmatecknare är av rutinmässig karaktär och ofta återkommande. I många fall kräver de dessutom sakkunskap. För att dessa arbetsuppgifter ska kunna utföras smidigt och inte ta för lång tid är det därför lämpligt att utse delegerade firmatecknare för just dessa arbetsuppgifter.

För Östhammars kommun föreslås nedanstående arbetsmoment som ska utföras av firmatecknare kunna delegeras till namngivna personer.

- Deklarera moms, arbetsgivaravgift och inkomstskatt till Skatteverket
- Teckna inlösenavtal för betalterminaler (terminaler som används för kortbetalning)
- Teckna inlösenavtal om Swish-nummer för kommunens räkning.
- Öppna och stänga bankkonton i kommunens namn.

Beslutet skickas till

HR-chef

Teamledare lön

Verksamhetschef ekonomi och upphandling och ekonom Fredrik Borgelin

Dnr KS-2024-289

§ 137. Utökade investeringsmedel gällande IT-lösningar

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att verksamhetsområdet Digitalisering och Projektledning tillses investeringsmedel på 500 000 kronor under år 2024 för att täcka lösningar, projekt eller/och uppdrag inom området vilka i nuläget ej har en tydligt uttalad ägare eller som saknar budgeterade medel. Investeringsmedlen finansieras via budgeterade investeringsmedel inom Inv proj Tekn Övriga.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun genomgår en digitaliseringsresa med flera betydande målsättningar, varav en av dessa är att utveckla och stärka den digitala servicen gentemot kommunens medborgare. För att inte stanna av i detta betydelsefulla arbete är verksamhetsområde Digitalisering och Projektledning i behov av investeringsmedel.

Investeringsmedlen avser omfatta sådana lösningar, projekt eller/och uppdrag vilka i nuläget ej har en tydligt uttalad ägare eller som saknar budgeterade medel. Här inbegrips bland annat införskaffandet av nödvändiga integrationer vilka samverkar mellan organisationens befintliga IT-system och dess e-tjänsteplattform.

Beslutet skickas till

Projektledare Malin Arrendell
E-tjänsteutvecklare Amanda Saidizand
Verksamhetschef Digitalisering och Utveckling
Kommundirektör
Ekonom Mattias Nilsson

Dnr KS-2024-335

§ 138. Ökade kostnader för studiehandledning för ukrainska flyktingar

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att delfinansiera de ökade kostnader relaterat till studiehandledning som uppkommit till följd av mottagande av ukrainska flyktingar.

Delfinansieringen belastar de medel kommunen får för mottagande av ukrainska flyktingar. Kommunstyrelsen föreslås svara för en tredjedel av kostnaden.

Ärendebeskrivning

EU:s medlemsstater beslutade i mars 2022 att aktivera det så kallade massflyktsdirektivet vilket bland annat innebär att personer från Ukraina kan få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Barn och ungdomar med ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd har också samma rätt till utbildning i förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem samt gymnasieskola och anpassad gymnasieskola (om utbildningen påbörjas innan de har fyllt 18 år).

Att barn och ungdomar från Ukraina tagits emot i Sverige och Östhammars kommun med rätt till utbildning har medfört extra krav på skolan i att skapa förutsättningar för dessa elevers lärande och sociala utveckling på skolan. De skolor som tagit emot elever ifrån Ukraina har stärkt upp sin stödverksamhet och anställt extra lärare med inriktningen svenska som andraspråk för att stödja dessa elever i deras utveckling.

Eleverna ifrån Ukraina har också haft behov av samt rätt till att ges studiehandledning på sitt modersmål. Syftet är att med stöd på sitt modersmål kunna få hjälp i att förstå det skolspråk som råder i Sverige och därav kunna ta till sig av undervisningen och på sikt bli starkare i det svenska skolspråket.

Att många elever på kort tid har kommit till Östhammar med behov av studiehandledning inom sitt modersmål har således även medfört en ökad kostnad inom enheten som hanterar studiehandledning på modersmål. För att fylla behovet har enheten behövt anställa en person på 85% för att ge studiehandledning på elevernas språk. Kostnaden för detta uppgår till cirka 470 000 kronor på helår.

Beslutet skickas till

Barn- och utbildningsnämnden

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2023-867

§ 139. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att skicka skrivelse till regeringen angående införande av anmälningsplikt

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motion från Pernilla Grahn (V) i enlighet med svarshandlingar. (Bilaga)

Reservation

Pernilla Grahn (V) reserverar sig mot förslaget till beslut i förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2023-11-08:

- Att överlämna skrivelse till regeringen enligt bilaga.

Beslutsunderlag

- Motion
- Yttrande

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2023-12-12, § 215 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Pernilla Grahn (V) yrkar avslag till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Pernilla Grahns (V) yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till

Motionär

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Dnr KS-2023-527

§ 140. Redovisning av ej verkställda gynnande beslut fjärde kvartalet 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av redovisningen och överlämnar statistikrapporten till kommunfullmäktige (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) ska individ- och familjenämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Beslutsunderlag

Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut fjärde kvartalet 2023
Protokollsutdrag IFN 2024-04-17 §38

Beslut skickas till

Kommunfullmäktige
Kommunens revisorer

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-84

§ 141. Valärende, ledamot i Slutförvarsgruppen

Beslut

Kommunstyrelsen väljer Sabina Ståhl (KD) till ledamot i Slutförvarsgruppen

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen entledigade Martin Gustafsson (KD) från sitt uppdrag som ersättare i Slutförvarsgruppen 2024-03-19, § 71. Kommunfullmäktige har att välja ledamot i Slutförvarsgruppen.

Ärendets behandling

Kommunstyrelsen beslutade 2024-03-19, § 71 att entlediga Martin Gustafsson (KD). Ärendet utgick och behandlas därför på dagens sammanträde.

Beslutet skickas till

Sabina Ståhl (KD)

Slutförvarsgruppen

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-256

§ 142. Valärende, entledigande som ledamot tillika 2:e vice ordförande i Slutförvarsgruppen

Beslut

Christer Lindgren (SD) entledigas från sina uppdrag som ledamot tillika 2:e vice ordförande i Slutförvarsgruppen

Ärendebeskrivning

Christer Lindgren (SD) begär i skrivelse 2024-03-13 entledigande från sina uppdrag som ledamot tillika e:e vice ordförande i Slutförvarsgruppen. Entledigande från slutförvarsgruppen hanteras av kommunstyrelsen. Entledigandet behandlas på dagens kommunstyrelsesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Christer Lindgren (SD) behöver en ny ledamot samt 2:e vice ordförande väljas.

Beslutet skickas till

Christer Lindgren (SD)

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Slutförvarsgruppen

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-256

§ 143. Valärende, ledamot i Slutförvarsgruppen

Beslut

Kommunstyrelsen väljer Måns Lorichs (SD) till ledamot tillika 2:e vice ordförande i Slutförvarsgruppen.

Ärendebeskrivning

Christer Lindgren (SD) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot i Slutförvarsgruppen. Entledigandet behandlas på dagens kommunstyrelsesammanträde. Om styrelsen beslutar att entlediga Christer Lindgren (SD) behöver en ny ledamot i Slutförvarsgruppen väljas.

Beslutet skickas till

Måns Lorichs (SD)

Slutförvarsgruppen

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-411

§ 144. Anmälningssärende, Samtliga kommunala bolags årsredovisningar 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ta del av årsredovisningar för hel- och delägda bolag 2023.

Ärendebeskrivning

Följande bolag har kommunen något ägande i:

- Dannemora Gruvfastigheter AB
- Östhammar Vatten AB
- Gästrike Vatten AB
- Hargs Hamn AB
- Visit Roslagen AB
- Gimo utbildnings AB
- Inera, litet ägande (fem aktier)

Årsredovisningarna ska läggas fram på bolagens ordinarie bolagsstämma.

Beslutsunderlag

Årsredovisningar för:

- Östhammar Vatten AB
- Gästrike Vatten AB
- Hargs Hamn AB
- Visit Roslagen AB

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Ekonom Fredrik Borgelin föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Bolagen

Dnr KS-2024-374

§ 145. Anmälningssärende, Gammelbyn 58:4 och del av 4:263, antagande av detaljplan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen och lämnar över den till kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Planområdet och planförslaget

Planområdet utgörs av fastigheterna Gammelbyn 4:263 och 58:4 i Östhammar. I planområdet finns idag bland annat en bensinstation och en besiktningslokal. Delen där bensinstationen ligger är planlagd för bilservice, och syftet med den planen var enligt planhandlingarna att möjliggöra för just en etablering av bensinstation. Den delen behöver inte omfattas av detta nya planförslag eftersom bensinstationen är tänkt att ligga kvar. Istället omfattar det nya förslaget de övriga delarna av fastigheten Gammelbyn 4:263, som enligt stadsplan från 1969 är planlagt för garageändamål, samt hela Gammelbyn 58:4 som enligt stadsplan från 1963 är planlagt för småindustri- och bostadsändamål.

Revideringar som gjorts efter granskningen

Under rubriken Vatten och avlopp i planbeskrivningen har följande text lagts till för att tydliggöra vad E-området och u-området innebär ur förrättningsynpunkt:

- Inom planområdet finns det allmänna vatten- och avloppsledningar. Dessa skyddas med u-område. Markreservatet skapar en möjlighet att genom en lantmäteriförrättning bilda ledningsrätt.
- Under rubriken El och kommunikationer har följande text lagts till för att tydliggöra vad E-området och u-området innebär ur förrättningsynpunkt:

Det finns elnätansläggningar inom planområdet. I plankartan framgår det att nätstationen skyddas med E-område (kvartersmark för tekniska anläggningar) samt att elnätansläggningarna skyddas med u-område (markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar). Markreservatet skapar en möjlighet att genom en lantmäteriförrättning bilda ledningsrätt. Den tekniska anläggningen upplåtes idag till ledningshavaren genom avtalsservitut akt 81/17274.

Kommunstyrelsen

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämndens arbetsutskott beslutade 2022-02-09 att lämna positivt planbesked för det aktuella området. Beslut om samråd togs genom delegationsbeslut av Planchef 2022-12-13. Planen var på samråd under perioden 2023-01-09 – 2023-02-06. Totalt inkom 10 yttranden under samrådetstiden. Beslut om granskning togs av Bygg- och miljönämndens arbetsutskott 2023-04-19. Planen var på granskning under perioden 2023-04-26 – 2023-05-24. Totalt inkom 6 yttranden under granskningstiden.

På Bygg- och miljönämnden 2024-04-24 §58 beslutade nämnden att godkänna granskningsutlåtandet, besluta att detaljplanen inte medför betydande miljöpåverkan och antog detaljplanen för Gammelbyn 58:4 och del av 4:263.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag 2024-04-24 § 58

Antagandehandlingarna består av

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Granskningsutlåtande
- Miljöhistorisk inventering
- Cisternkontroll
- Undersökning betydande miljöpåverkan (UBMP)

Dnr KS-2024-79

§ 146. Delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av redovisningen av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Beslutsdatum	Ärende	Beslutsfattare
2024-04-11	Ordförandebeslut avseende förberedande åtgärder i konflikt KS-2024-336	Fabian Sjöberg (M), kommunstyrelsens ordförande
2024-04-19	Inköp av träd och trädsoffor	Fabian Sjöberg (M), kommunstyrelsens ordförande
2024-05-08	Delegationsbeslut avseende reduktionsfiske i Östhammarsfjärdarna	Fabian Sjöberg (M), kommunstyrelsens ordförande
2024-01-12 – 2024-04-30	Beslut om anställning och ny/förändrad lön samt ansökan om tjänstepension	Marianne Pauhlson, enhetschef Kultur och bibliotek
2023-09-08- 2023-09-08 samt 2023-04-11	Beslut om anställning och ny/förändrad lön	Marianne Pauhlson, enhetschef Kultur och bibliotek
2024-05-07	Beslut om anställning	Elin Söderlind, tf HR-chef
2024-05-17	Yttrande över remiss av villkor för kapslar kärnbränsleförvaret, KS-2024-368	Fabian Sjöberg (M), kommunstyrelsens ordförande
2024-05-17	Avstå från remissyttrande, Finansdepartementets promemoria: Förslag om sänkt ersättningsnivå för expertskatt, KS-2024-384	Fabian Sjöberg (M), kommunstyrelsens ordförande
2024-01.18	Utfärdande av rättegångsfullmakt	Peter Nyberg, kommundirektör
2024-03-28	Avtal avseende larmtjänster – SOS Alarm i Sverige AB	Peter Nyberg, kommundirektör
2024-04-03	Avtal avseende rapportering av uppgifter till avfallsregister – El-Kretsen i Sverige AB	Peter Nyberg, kommundirektör

Kommunstyrelsen

2024-03-01-2024-04-01	Utfärdande av rättegångsfullmakter	Peter Nyberg, kommundirektör
2024-04-04	Inhyrning av kontorslokal	Peter Nyberg, kommundirektör
2024-04-29	Avtal rekryteringstjänster Experis	Peter Nyberg, kommundirektör

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i arbetsrummet.

Dnr KS-2024-1

§ 147. Anmälningssärenden från nämnder

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

- a) Protokollsutdrag IT-nämnden
Diarienummer: KS-2024-23-21
Protokoll samt protokollsutdrag IT-nämndens sammanträde 2024-04-12, nämndens ekonomi och verksamhet 2025-2027.
- b) Protokollsutdrag Bygg- och miljönämnden
Diarienummer: KS-2020-185-26
Beslut från Bygg- och miljönämndens sammanträde 2024-04-24 angående Skäfthammar 10:3, beslut om att avsluta detaljplan för "Bytespunkt Gimo"
- c) Protokoll Kärnkraftskommunernas samarbetsorgan
Diarienummer: KS-2024-72
Protokoll Kärnkraftskommunernas samarbetsorgan (KSO) 2024-03-08
- d) Protokoll Lokala säkerhetsnämnden
Diarienummer: KS-2024-72
Protokoll Lokala säkerhetsnämnden 2024-03-21 och 2024-01-18
- e) Protokoll Valnämnden
Diarienummer: KS-2024-72
Protokoll för Valnämnden 2024-02-01, 2024-03-07, 2024-04-11 samt 2024-04-25.
Protokollsutdrag från 2024-04-25, beslut om uppföljning av 2024 års intern kontroll.
- f) Minnesanteckningar Gemensam Räddningsnämnd
Diarienummer: KS-2024-23-30
Minnesanteckningar ägarsamråd för den gemensamma räddningsnämnden 2024-05-03
- g) Protokollsutdrag och delårsuppföljning Räddningsnämnden
Diarienummer: KS-2024-23-29

Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag ur Räddningsnämndens sammanträde 2024-04-24 samt delårsuppföljning per mars 2024.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Dnr KS-2024-1

§ 148. Anmälningssärenden från bolag, stiftelser med mera

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

Beslut från olika organ, rapporter och skrivelser som anmäls till kommunstyrelsen som information.

- a) Protokoll och handlingar Östhammar Vatten AB
Diarienummer: KS-2024-23-17
Protokoll från styrelsemöte 2024-03-07
- b) Kärnavfallsfonden, beslut om ansökan
Diarienummer: KS-2024-280-2
Beslut från Riksgälden gällande Östhammars kommuns ansökan om extra medel ur kärnavfallsfonden för 2024.
- c) Protokoll Hargs hamn AB
Diarienummer: KS-2024-23-16
Protokoll fört vid styrelsemöte 2024-03-26
- d) Protokoll och handlingar från Östhammar Vatten AB:s konstituerande styrelsemöte
Diarienummer: KS-2024-23-25
Handlingar från Östhammar Vatten AB:s konstituerande styrelsemöte 2024-04-18, protokoll samt instruktion för VD i GVAB, finanspolicy inkl. missiv, arbetsordning för styrelsen inkl. missiv.
- e) Protokoll och handlingar från Gästrike Vatten AB:s konstituerande styrelsemöte
Diarienummer: KS-2024-23-24
Protokoll för Gästrike Vatten AB:s konstituerande styrelsemöte 2024-04-18, arbetsordning inkl. missiv, instruktioner VD i GVAB.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Dnr KS-2024-1

§ 149. Anmälningssärenden, rapporter med mera

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

Beslut från olika organ, rapporter och skrivelser som anmäls till kommunstyrelsen som information.

a) Aktuellt från Slutförvarsenheten

Diarienummer: KS-2024-1

Rapport från Slutförvarsorganisationen för perioden 2024-5-28-2024-09-03

b) Beslut Österåkers kommun

Diarienummer: KS-2023-979-7

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen i Österåkers kommun gällande avyttring av Österåkers kommuns aktieinnehav i Visit Roslagen AB

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Dnr KS-2024-1

§ 150. Information från förvaltningen

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen tar del av aktuell information från förvaltningen.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kommundirektör Peter Nyberg informerar om rekryteringsläget i kommunen. Rekrytering av HR-chef och teknisk chef beräknas vara klara till midsommar, en ny avfallschef är rekryterad och kommer börja i september. Han informerar även om kommunens roll som eventuell värd för NATO-brigader.

Vattentjänstplan

UTKAST Samrådsversion

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	Datum och §0
Ersätter tidigare version	Instansförkortning, datum och §
Gäller för	KS, nämnder, bolag/koncernen
Dokumentansvarig	Roll

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning.....	4
Syfte och omfattning	4
Lagstiftning	4
Framtagandet av vattentjänstplanen.....	5
Vatten och avlopp (VA) i den kommunala planeringen	6
Nuläge och framtida behov för VA-försörjning	6
Utökning av verksamhetsområde	7
Nya bostadsområden och förtätning	8
Omvandlingsområden	8
Övergripande behovsutredning	9
Bedömning av områden och plan för utbyggnad.....	10
Prioritering av utbyggnadsordning.....	15
Resultat av behovsbedömningen	10
Kommunal dricksvattenförsörjning.....	15
Kommunal spillvattenhantering	18
Kommunal dagvattenhantering	20
Distribution/Ledningsnät.....	21
Den kommunala VA-anläggningens påverkan vid skyfall.....	21
Definition av skyfall	22
Påverkan och åtgärder på VA-anläggningen vid skyfall	22
Finansiering av kommunal VA-försörjning	25
Bilagor.....	25
Rubrik 1	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Rubrik 2	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Sammanfattning

Från 2023 finns krav på att alla kommuner ska ha en Vattentjänstplan. Vattentjänstplanen beskriver hur den kommunala VA-försörjningen fungerar och vilken övergripande utveckling som planeras. Planen ska samrådats med särskilt berörda myndigheter/intressenter och ställas ut för allmänheten innan den antas av kommunfullmäktige. Revidering ska ske vart fjärde år.

I Östhammars kommun är Gästrike Vatten AB kommunens VA-avdelning och sköter driften. Östhammar Vatten AB är den juridiska VA-huvudmannen. Nära samarbete sker med övriga kommunens miljö-, plan- och exploateringsavdelningar.

I Östhammars kommun bor ca 22 000 personer. Under sommaren nästan fördubblas invånarantalet då många vistas i sina fritidshus. Jämfört med andra kommuner är det en låg andel av fastigheterna, ca 65%, som är anslutna till kommunalt VA. Många av fastigheterna med enskild VA-lösning har dessutom ett stort behov av anslutning till kommunalt VA då det är tunna jordlager vilket gör det svårt att rena avloppsvattnet och nära till havet med risk för saltvatten i dricksvattnet.

Dricksvatten produceras i 11 vattenverk och rening av avloppsvatten görs i 8 reningsverk. För att öka tillgången till dricksvatten har en överföringsledning byggts som förser Österbybruk och Alunda med vatten från Örbyhus i Tierps kommun. Projekt för att öka kapaciteten i Alunda reningsverk pågår för att långsiktigt kunna försörja fler invånare och verksamheter.

Flera bebyggelseområden i Östhammars kommun är i behov av en mer hållbar VA-lösning i framtiden, främst i de östra delarna. Omvandling från fritidshus till permanentboende ökar i stadig takt och exploateringsstrycket i flera områden är högt och de naturgivna förutsättningarna gör det svårt att göra enskilda lösningar. För att kunna hantera och planera för detta har en utbyggnadsplan för kommunalt VA för omvandlingsområden tagits fram med en planeringshorisont fram till ca år 2040.

Kommunfullmäktige i Östhammar har fattat beslut om särskild satsning på VA-utveckling i Östra Östhammar. Genom investeringar i överföringssystem som förbinder Östhammar och Öregrund, utbyggnation av Öregrunds reningsverk och mer vatten möjliggörs tillväxt och samhällsutveckling genom att fler får tillgång till kommunalt VA och att nuvarande kunder får bättre kvalitet.

Inledning

Att planera för vatten och avlopp (VA) är en nödvändighet för att få en hållbar VA-försörjning som främjar god hälsa och en bra miljö. Detta kräver ett nära samarbete mellan VA-huvudmannen och kommunens övriga förvaltningar och bolag för att säkerställa att de kommunala utvecklingsplanerna gällande till exempel bebyggelse, klimatanpassning och miljöpolicy går hand i hand med VA-huvudmannens planer gällande förnyelse, utbyggnation och andra åtgärder i den kommunala VA-anläggningen. Det också viktigt att ha en långsiktig plan som tydliggör var kommunal respektive enskild VA-försörjning planeras så att medborgarna får kännedom om vilka förutsättningar som gäller i området och/eller för den egna fastigheten. Vattentjänstplanen vänder sig till kommunens invånare, beslutsfattare och myndigheter och syftar till att sprida information om kommunens viljeinriktning gällande utveckling av den allmänna/kommunala VA-anläggningen.

Syfte och omfattning

Vattentjänstplanen beskriver nuläge och den långsiktiga planeringen för utveckling av den kommunala VA-försörjningen samt bedömning av vilka åtgärder som bör vidtas för att den kommunala VA-anläggningarna ska fungera även vid ökad belastning på grund av skyfall. Planen ska även innehålla en miljöbedömning för de åtgärder som föreslås.

Vattentjänstplanen omfattar inte hur kommunen hanterar enskilda VA-lösningar (såsom tex. kravställning och tillsyn) eller skyfallsåtgärder som rör annat än den kommunala VA-anläggningen. Vattentjänstplanen ska antas av kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Planen är inte bindande.

Lagstiftning

Kommunens skyldighet att ordna med kommunal VA-försörjning utgår ifrån § 6 i Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). Denna säger att om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön finns ett behov av att ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för ett befintligt eller blivande bebyggelseområde så ska det ordnas. Ett större sammanhang innebär enligt rättspraxis 20–30 fastigheter. I dessa fall ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas och tillgodose behovet genom en allmän (kommunal) VA-anläggning. Beslut om utökat verksamhetsområde för VA-tjänster tas av kommunfullmäktige. Kommunen ska också besluta i vilken prioritetsordning områden ska byggas ut. Riksdagen fattade i juni 2022 beslut

om ändringar i Lagen om allmänna vattentjänster. Ändringen innebär att det ställs krav på att alla kommuner ska ha en antagen vattentjänstplan.

Framtagandet av vattentjänstplanen

Gästrike Vatten har samordnat och drivit arbetet med att ta fram förslag till Vattentjänstplaner för Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Arbetet har bedrivits i nära samråd med berörda förvaltningar. Avrapportering och förankring har skett till en förvaltningsövergripande styrgrupp för respektive kommun inför beslut i dess kommunfullmäktige. Utgångspunkt i arbetet har varit Svenskt Vattens ”Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan (M152)”.

De planeringsunderlag och strategiska dokument som främst legat till grund i framtagandet av vattentjänstplan för Östhammar och som berör den kommunala VA-utvecklingen är följande:

- Översiktsplan – Kommunens politiska styrdokument som behandlar den framtida utvecklingen i kommunen. I vattentjänstplanen eftersträvas att den utveckling som beskrivs i översiktsplanen ska uppfyllas.
- Vatten och avloppsplan – Beskrivning av hur vatten- och avloppsfrågor hanteras och utvecklas i Östhammars kommun. Vattentjänstplanen är en del av vatten och avloppsplanen. Vatten- och avloppsplanen består i dagsläget av följande delar:
 - VA-policy
 - VA-översikt
 - VA-handlingsplan, inklusive Bilaga 1. Behovsbedömning för VA-utbyggnadsplan
- Utvecklingsplan för VA-försörjningen i de östra delarna av Östhammars kommun
- Strategisk 5-årsplan för ledningsnätsförnyelse 2022-2027 – Beskriver nyckeltal och målvärden för förnyelsearbetet på ledningsnät.
- Verksamhetsplan Gästrik Vatten - Beskriver inriktning och fokusområden för såväl det övergripande arbetet inom Gästrik Vatten koncernen som plan för respektive dotterbolag.
- Strategisk 5-årsplan för ledningsnätsförnyelse 2022–2027 – Beskriver nyckeltal och målvärden för förnyelsearbetet på ledningsnät.

Vatten och avlopp (VA) i den kommunala planeringen

Vattentjänstplanen tillsammans med Översiktsplaner är de strategiska dokument som främst påverkar kommunens utveckling av vatten och avlopp. Vattentjänstplanen utgår från inriktningar gällande bebyggelsen som anges i kommunens Översiktsplaner. Översiktsplanen tillsammans med Vattentjänstplanen utgör en viktig del i verksamhetsplaneringen för både VA-huvudmannen och kommunen som helhet. Innan krav på Vattentjänstplan infördes i Lagen om allmänna vattentjänster fanns krav på VA-planering genom Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram.

Nuläge och framtida behov för VA-försörjning

Kommunala anläggningar för vatten och avlopp finns i alla större tätorter i Östhammars kommun samt i Norrskedika, Hökhuvud, Hargshamn och för en mindre del av Gräsö. Huvuddelen av fastigheterna i dessa orter är anslutna till kommunalt vatten och avlopp. Till Forsmark kommunala VA-försörjning köps vatten- och spillvattentjänsterna från Forsmarks Kraftgrupp AB. I delar av Harg och Skoby finns kommunalt avlopp, men ingen kommunal dricksvattenförsörjning.

Östhammars kommun hade 31 december 2022 en befolkning på 22 344 personer (enligt SCB). Under sommaren nästan fördubblas invånarantalet då många deltidsboende kommer till sina fritidshus. Enligt Östhammar kommuns översiktsplan ska befolkningen öka med 50-100 personer per år fram till 2040. Sammantaget innebär detta en befolkningsökning under perioden på 800-1600 personer. Utvecklingen av områden med behov av kommunalt VA bör i första hand ske inom de områden där VA-kapacitet för expansion är möjlig. Hit räknas Alunda, Gimo och Österbybruk. När VA-utvecklingen i de östra delarna ökat VA-kapaciteten kan utveckling ske även i Östhammar och Öregrund. En ökad befolkning påverkar det framtida behovet av VA-försörjning. Utöver en ökande befolkning finns även ett stort behov av att ansluta befintliga bebyggelseområden till det kommunala VA-systemet.

Kommunfullmäktige i Östhammar har fattat beslut om särskild satsning på VA-utveckling i Östra Östhammar. Ett VA-utvecklingsprogram är därför startat med uppgiften att:

- säkra produktionen av mer dricksvatten
- öka kapaciteten att rena en större mängd avloppsvatten samtidigt som vi bidrar till renare fjärdar
- ge fler tillgång till kommunalt VA vilket är positivt ur miljö- och hälsosynpunkt

- möjliggöra en önskad tillväxt och expansion i området

Genom investeringar i överföringssystem som förbinder Östhammar och Öregrund, utbyggnation av Öregrunds reningsverk och mer vatten möjliggörs tillväxt och samhällsutveckling genom att fler får tillgång till kommunalt VA och att nuvarande kunder får bättre kvalitet.

Steg för utveckling och exploatering i östra Östhammar är enligt nuvarande förslag:

1. Fokus Östhammar – del 1: Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden i Östhammars tätort.
2. Fokus Öregrund: Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden mellan Östhammar och Öregrund.
3. Fokus Östhammar – del 2: Ytterligare exploaterings- och/eller omvandlingsområden norr eller söder om Östhammars tätort.
4. Fokus kusten/Stenskär: Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden mellan Öregrund och Stenskär.

Utökning av verksamhetsområde

Utökning av verksamhetsområde för respektive vattentjänst sker där behovet enligt 6§ Vattentjänstlagen är uppfyllt och i samband med exploatering av nya områden, förtätning inom befintlig bebyggelse och vid utbyggnad och anslutning av omvandlingsområden.

Kommunen prioriterar utbyggnad av kommunal VA-försörjning för ny bebyggelse främst genom översiktsplaner, detaljplaner och förhandsbesked. Verksamhetsområdet för vattentjänsterna utvidgas där det är försvarbart med hänsyn tagen till miljö, hälsa, ekonomi och samhällsutveckling. Gästrike Vatten utreder hur och när detta kan lösas och Östhammar Vatten skriver fram beslut om utökat verksamhetsområde till kommunfullmäktige.

Bedömning och prioritering av utbyggnad av kommunal VA-försörjning i omvandlingsområden sker i samverkan mellan Östhammars kommun och Gästrike Vatten med kompetenser inom miljö, plan, bygg och teknik. Inriktningsbeslut av behovsbedömningen fattas av bygg- och miljönämnden.

För områden som inte ligger i anslutning till den allmänna VA-anläggningen och där enskild VA-försörjning bedöms ha goda förutsättningar sett till människors hälsa och miljö ska den

möjligheten beaktas. Det kan tex. vara genom en gemensamhetsanläggning som ägs och tas omhand av flera fastigheter ihop. I områden där det saknas behov av kommunal VA-försörjning sker VA-försörjningen genom enskilda anläggningar eller enskilda gemensamhetsanläggningar

Nya bostadsområden och förtätning

Inför anslutning av nya bostäder och verksamheter utreds behovet av vattentjänster i ett tidigt skede. Frågeställningar som om VA ska lösas enskilt eller kommunalt samt om tillgänglig kapacitet i verk och nät finns för anslutningen behöver besvaras. Nyexploateringar med behov av kommunal VA-försörjning kan bara genomföras under förutsättning att kapacitet finns eller planeras att finnas. Exploateringar som inte kräver detaljplan, tex. enskilda avstyckningar, kan göra att ett område i och med avstyckningen bildar ett större sammanhang enligt §6 i Lag om allmänna vattentjänster. Därmed kan det innebära att kommunen blir skyldig att inrätta verksamhetsområden för relevanta vattentjänster om det i området även finns ett miljö- eller hälsoskäl. Dessa exploateringar behöver därför särskild beaktning i samband med ansökan om förhandsbesked innan tillstånd ges.

Omvandlingsområden

Ett omvandlingsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning men som har bedömts ha behov av att anslutas till kommunalt VA. För att bedöma om befintliga bebyggelseområden omfattas av §6 i lagen om allmänna vattentjänster genomförs en behovsutredning för spillvatten och dricksvatten. Behovet av allmänna dagvattentjänster i omvandlingsområden utreds i ett senare skede i samband med att området ska byggas ut (projekteras). eftersom det för dagvattens del ofta krävs att man först utreder lokala förutsättningar som tex infiltrationskapacitet.

När VA-huvudmannen färdigställt utbyggnationen av den kommunala anläggningen i ett område meddelas förbindelsepunkten till fastighetsägarna för aktuella vattentjänster. Det innebär att det är möjligt för fastighetsägarna att ansluta till den kommunala anläggningen och att avgiftsskyldigheten träder in. Alla fastigheter inom det beslutade verksamhetsområdet som är avsedda för bebyggelse är avgiftsskyldiga för de vattentjänster som verksamhetsområdet anger. Förbindelsepunkter är i normalfallet belägna strax utanför respektive fastighets fastighetsgräns och utgör ansvarsgränsen mellan den kommunala VA-anläggningen och

fastighetens egen VA-installation. Läget bestäms av VA-huvudmannen som dock i möjligaste mån ska ta hänsyn till fastighetsägarnas önskemål.

I väntan på att ett verksamhetsområde inrättas och att fastigheter får tillgång till den kommunala anläggningen i ett omvandlingsområde kan det finnas investeringsbehov som inte kan låta väntas på. Det kan tex. vara fall där fastighetens anläggning utgör stor risk för olägenhet för människors hälsa eller att en betydande påverkan på recipient föreligger. Det kan också handla om nybyggnation inom planerat verksamhetsområde där en tillfällig VA-lösning behöver anordnas fram till dess att det finns möjlighet att ansluta till den kommunala VA-anläggningen.

Fastighetsägare har ansvar för att utreda vilka förutsättningar som gäller inför nybyggnation och investeringar i befintliga enskilda VA-anläggningar. Kommunen och Gästrike Vatten har i sin tur ett ansvar att kommunicera utbyggnadsplaner samt ge information till fastighetsägare via bygglovsremisser och svar på tillståndsansökningar etc. För fastighetsägare är det viktigt att samråda med kommunen och Gästrike Vatten för att tillsammans hitta en lämplig och kostnadseffektiv VA-lösning samt vara överens om förutsättningarna för eventuell kommande ersättning av onyttigbliven anläggning som i dessa fall är restriktiv.

Övergripande behovsutredning

För att identifiera de befintliga områden i Östhammars kommun som kan anses utgöra samlad bebyggelse, och därmed kan vara aktuella för att ingå i verksamhetsområdena för vatten eller spillvatten, har det gjorts en översiktlig behovsbedömning av befintlig bebyggelse. Urvalet har gjorts genom att identifiera områden om minst 20 fastigheter med högst 100 meters avstånd mellan varandra. Områden som redan idag är anslutna till kommunalt vatten och avlopp är inte inkluderade.

För de områden som identifierats som ”samlad bebyggelse” har bedömningar om huruvida ett behov av kommunalt vatten och avlopp finns med hänsyn till människors hälsa och miljö gjorts. För människors hälsa har tillgången på dricksvatten av god kvalitet i tillräcklig mängd betydelse, det får t.ex. inte finnas risk för saltvatteninträngning eller förorening av dricksvattnet från enskilda avlopp. Gällande miljön har risken för att avloppet ska påverka en recipient vägt in. Recipientens känslighet för näringspåverkan är en viktig faktor, liksom

förutsättningarna att ordna enskilda avlopp i området. Hänsyn har även tagits till tekniska förutsättningar i infrastrukturen för vatten och avlopp.

Bedömning av områden och plan för utbyggnad

De områden av samlad bebyggelse som identifierats har delats in i kategorier baserat på behov av kommunalt vatten och avlopp med hänsyn till människors hälsa och miljö. De kategorier som använts beskrivs nedan. Behovsbedömningen har endast gjorts på befintlig bebyggelse som idag inte ingår i något kommunalt verksamhetsområde eller ligger i direkt anslutning till ett verksamhetsområde.

Kategori 1: Stort behov

Områden i denna kategori bedöms ha ett stort behov av att vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang. Innan beslut fattas om VA-utbyggnad till dessa områden behöver möjligheterna utredas. Det kan finnas olika tänkbara tekniska lösningar för VA.

Kategori 2: Visst behov

Områden i denna kategori bedöms ha ett visst behov av att vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang. En fördjupad behovsutredning behöver göras för att bedöma om området ska införlivas i verksamhetsområdet för kommunal VA-försörjning eller även fortsatt ha enskild VA-försörjning.

Kategori 3: Litet behov

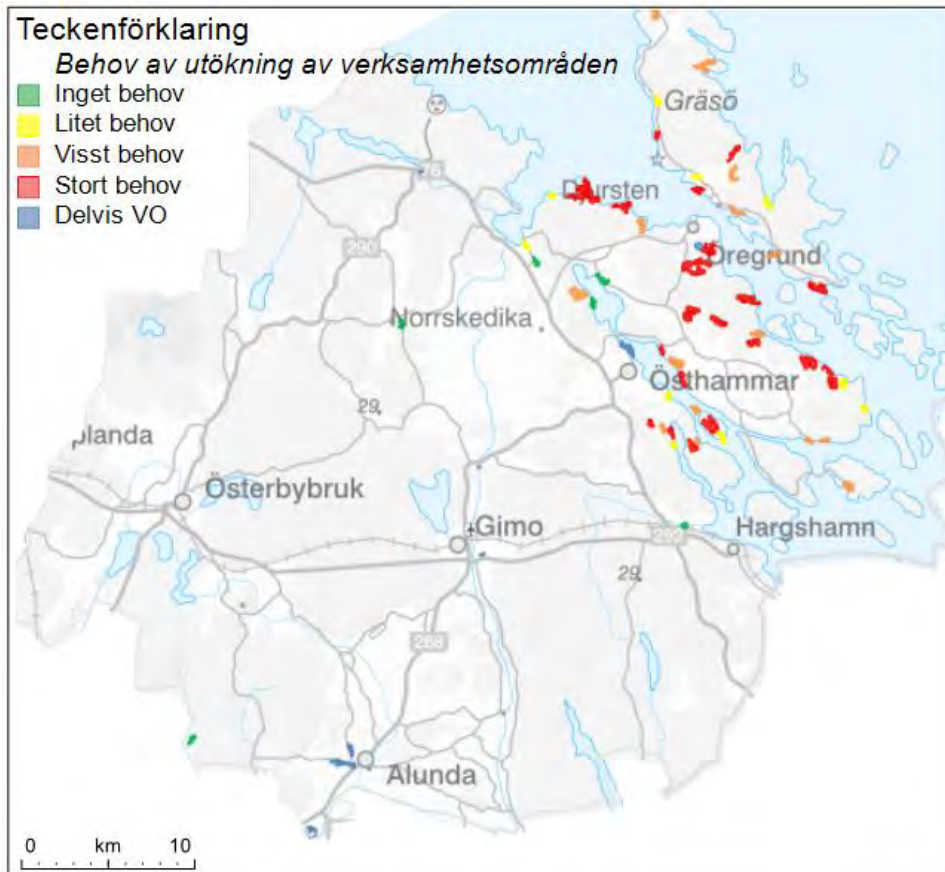
Områden i denna kategori bedöms, utifrån den information kommunen har idag, ha förutsättningar för enskild VA-försörjning men området behöver bevakas då förändrade förutsättningar kan ändra denna bedömning. Förändrade förutsättningar kan till exempel vara ökad omvandling till permanentboende.

Kategori 4: Inget behov

Områden i denna kategori bedöms, utifrån den information kommunen har idag, ha goda förutsättningar att även fortsatt ha enskild VA-försörjning.

Resultat av behovsbedömningen

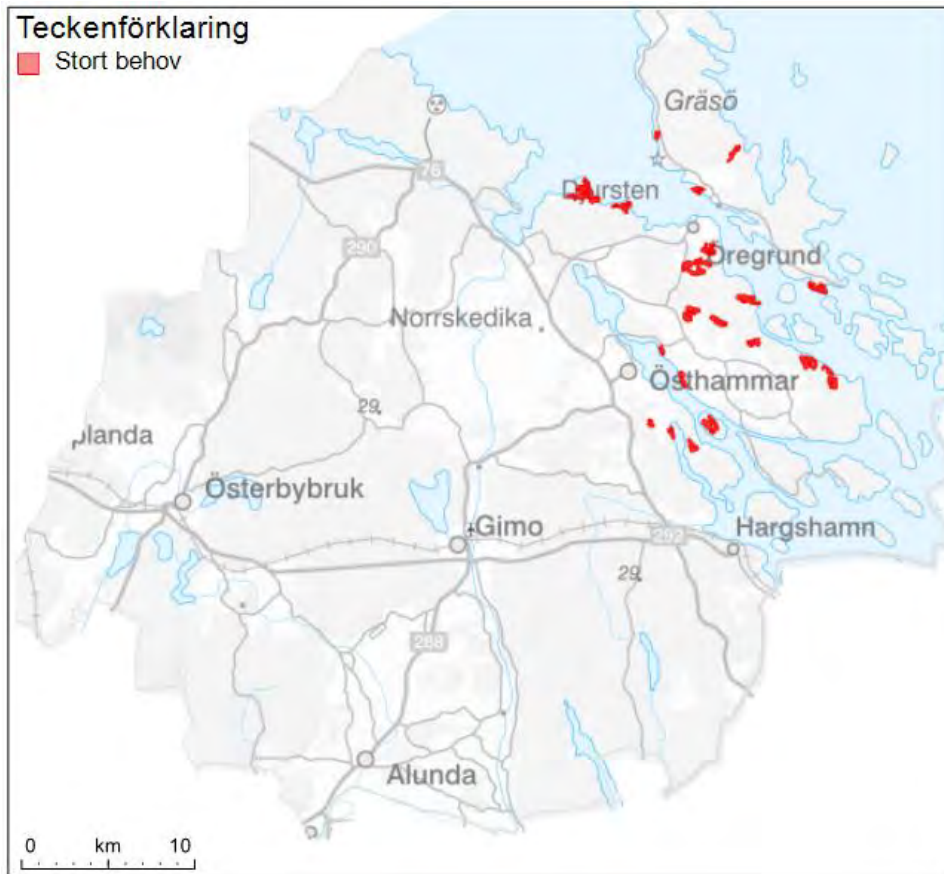
Resultatet av behovsbedömningen visar att samtliga bebyggelseområden inom kategorin ”stort behov” ligger i de östra delarna av Östhammars kommun, se figur 1. Områdena är endast översiktligt utredda.

Figur 1. Behov av utökning av verksamhetsområden i Östhammars kommun. Markerade områden saknar kommunalt vatten och avlopp i dagsläget.

Områden med stort behov

Inom nedanstående områden har det bedömts finnas ett stort behov av att vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang, se figur 2:

Figur 2. Områden där det bedömts finnas ett stort behov av att vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang. Bjurön, Björnäs norra, Björnäs södra, Kavarö, Kavaröskaten, Klyxen, Lackevik, Länsö norra, Lösholmen, Malmplatsen, Nolsterbystrand, Sandika Övre, Sandikaön västra, Sjögärde, Skogsvreten, Stenskär, Sunnanö, Svartbäck, Söderby-Karlsäng, Valudden, Västerbyn, Västeräng

Områden med visst behov

Bebyggelseområden som bedömts ha ett visst behov av att vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang är följande, se figur 3:

Figur 3. Områden där det bedömts finnas ett visst behov av att vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang. Fetskär, Frebbenholm, Getskär, Kullbådastrand, Kungrör, Lindersvik, Nordangärde, Raggarö by, Sandika Mellan, Sandikaön östra, Sjöäng, Skinnäsviken, Älvsnäs, Öster-Mörtarö

Områden med litet behov

Bebyggelseområden som bedömts ha ett Litet behov av att vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang är följande, se figur 4:

Figur 4. Områden där det bedömts finnas ett litet behov av att vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang. Långviken, Länsö södra, Mårtensboda, Rackan, Sandika Norra, Sandika Södra, Snesslingesjö, Vaden, Västerlund, Ångsfjärdsvägen

Områden med inget behov

Bebyggelseområden som bedömts ha inget behov av att vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang är följande, se figur 5:

Figur 5. Områden där det bedömts inte finnas behov av att vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang. Gundbyn, Lundsvedja, Nerhammaren, Nordangård, Norrskedika gruvor, Snesslinge

Prioritering av utbyggnadsordning av omvandlingsområden

Utbyggnad av kommunal VA-försörjning innebär normalt stora investeringskostnader och är ofta ett väldigt tidskrävande arbete. På grund av dessa skäl och att behovsanalysen identifierat många bebyggelseområden med ”stort behov”, kan VA-utbyggnad till alla områden inte förväntas ske samtidigt eller inom en nära framtid. Planen för VA-utbyggnad behöver sträckas ut över en lång tidshorisont.

Då det inte på något tydligt sätt inom kategorin ”stort behov” går att prioritera områdena ytterligare mellan varandra har en första utbyggnadsordning bland områdena prioriterats utifrån en bedömning av hur goda tekniska förutsättningar som finns att kunna ansluta respektive bebyggelseområde till kommunal VA-försörjning samt samordningsmöjligheter med andra åtgärdsplaner. De områden som ska utredas fram till år 2040 redovisas i bilaga 2.

Kommunal dricksvattenförsörjning

Det kommunala dricksvattnet produceras vid kommunens elva vattenverk som förser ca 13 700 personer med dricksvatten. Dricksvattenproduktionen baseras på grundvatten.

I figur 6 ses de verksamhetsområden där dricksvattenförsörjning finns i kommunen.

Figur 6. Verksamhetsområden för dricksvatten inom Östhammar kommun

Östhammars och Öregrunds vattenverk tar sitt vatten från Börstilsåsen. Grundvattnets kvalitet visar tecken på att det tidvis tas upp mer grundvatten än vad som nybildas. För att tillgodose dricksvattenbehovet i Östhammar och Öregrund krävs åtgärder då såväl vattenkvaliteten som vattenkvantiteten inte är helt tillfredställande i någon av de vattentäkter som nyttjas. För att tillgodose dricksvattenbehovet på så väl kort som lång sikt krävs utredningar och större investeringar. Även i Gimo är dricksvattentillgång något begränsad, men då kommunen inte har planerat för någon större tillväxt bedöms behovet kunna tillgodoses.

I Österbybruk och Alunda kompletteras de befintliga vattentäkterna med dricksvatten via en överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun då såväl vattenkvalitet- som kvantitet är otillräcklig.

För flertalet vattentäkter finns både vattenskyddsområden med föreskrifter och vattendomar. Vattenskyddsområdena återspeglar dock inte helt tillrinningsområdenas utbredning och vissa av föreskrifterna är äldre och i behov av uppdateringar. Vattendomarna är också i behov av uppdatering i de fall de inte motsvarar hållbara uttag. En plan för översyn av samtliga

vattentäckers vattenskyddsområden med föreskrifter och vattendomar finns framtagna. Förslag till nytt vattenskyddsområde med föreskrifter för grundvattenmagasinet i Ed och Börstil är inlämnat till Länsstyrelsen.

Utvecklingsarbete

Tillgången på dricksvatten är generellt mycket begränsad i Östhammars kommun.

Grundvattenmagasinen är små och har begränsad magasiniserande förmåga.

Vattenförsörjningens utmaningar är störst i de östra delarna av kommunen. Ett omfattande arbete pågår för att långsiktigt säkra dricksvattenförsörjningen i Östhammars kommun.

För att säkerställa att det dricksvatten som levereras ut till kunder och samhället är rent är det viktigt att alla som gör arbeten på vattenverk och på ledningsnätet har god kunskap.

Utbildning i

dricksvattenhygien är en viktig del. För att säkerställa att vattenledningsnätet inte blir trycklöst och smitta/förorening kommer in regleras vattenuttag. Ett sätt är tankstationer, vattenkiosker, där entreprenörer kan köpa vatten. I nuläget finns det två vattenkiosker i Östhammars kommun.

Kommunal spillvattenhantering

Spillvatten är vatten från toalett, dusch, disk, tvätt och bad. Spillvatten som kommer från kunder anslutna till den kommunala VA-anläggningen renas i ett avloppsreningsverk innan det släpps till recipient. Spillvattnet transporteras till reningsverket via ett ledningsnät med tillhörande pumpstationer. Verksamhetsområden för spillvatten ses i 7.

Figur 7. Verksamhetsområden för spillvatten i Östhammars kommun.

I Östhammars kommun finns åtta avloppsreningsverk på orterna Alunda, Gimo, Harg, Hargshamn, Skoby, Öregrund, Österbybruk och Östhammar

Flera av de kommunala avloppsreningsverken i Östhammars kommun byggdes under 1960- och 1970-talet. Upprustning sker regelbundet och vid behov

Ett flertal av tätorternas avloppsreningsverk har nått eller är nära sin maximala kapacitet för anslutning. Det finns med andra ord ett stort behov av åtgärder och troligen behöver stora investeringar göras för att kunna möta den bebyggelseutveckling som kommunen vill uppnå. De allra största utmaningarna finns i de östra delarna av kommunen. Östhammars reningsverk

har begränsad kapacitet och Öregrunds reningsverk har stora variationer av inkommande spillvattenflöde periodvis under året. Den ojämna belastning som uppkommer beror på att Öregrund är en sommarstad (fler personer nyttjar avloppssystemet sommartid), och detta påverkar periodvis förutsättningarna för reningsverkets processer.

På grund av den redan idag begränsade kapaciteten i Östhammar och driftproblemen i Öregrunds reningsverk, tillsammans med ett stort behov av anslutning av omvandlingsområden och vilja till stark bebyggelseutveckling, pågår ett projekt med utbyggnad av reningsverket i Öregrund. Spillvattenledningarna i Östhammar planeras sedan kopplas samman med reningsverket i Öregrund och reningsverket i Östhammar avvecklas. Anledningen till att Öregrunds reningsverk har utpekats som den lämpligaste platsen för utbyggnad av avloppshantering är att recipienten Öregrundsgrepen har bättre förutsättningar att ta hand om spillvatten än recipienten Östhammarsfjärden och därav bättre förutsättningar att kunna erhålla ett tillstånd för utökad kapacitet. Med denna lösning säkerställs att spillvattnet från både Östhammars och Öregrunds tätort omhändertas på ett långsiktigt och hållbart sätt.

I Alunda begränsar avloppsreningsverket VA-kapaciteten. Ett arbete med att utöka kapaciteten i avloppsreningsverket pågår. Tillståndsansökan är inlämnad.

Österbybruk och Gimo har god kapacitet för avlopp och kan ta emot fler anslutningar. Skoby, Harg och Hargshamn kan också kapacitet för fler anslutningar, men alla tre är små reningsverk.

Utvecklingsarbete

Slam från enskilda avloppsanläggningar kallas externslam och tas emot av reningsverket i Gimo. En ny slamhanteringsplan är under utveckling och olika framtida slamavsättningsalternativ utreds, t.ex. olika anläggningsjordsapplikationer och termiska behandlingsmetoder där de sistnämnda har potential till både energiåtervinning och nyttjandet av näringsämnen i askor och/eller biokol. Slamhanteringsplanen beaktar aktuell kvalitet på slammet, nuvarande lagstiftning och befintlig marknad men även omvärldsbevakning rörande förändringar i regelverk och lagstiftning.

Kommunal dagvattenhantering

Kommunalt omhändertagande av dagvatten finns på de orter i kommunen där det också finns kommunala VA-tjänster för dricksvatten och spillvatten. Det kommunala dagvattensystemet består i huvudsak av ledningsnät och pumpstationer. Huvuddelen av dagvattnet från äldre befintlig bebyggelse genomgår idag inte någon samlad teknisk rening innan det når recipient. Naturlig rening i diken, översilningsytor, osv. förekommer dock. Dagvatten ska främst omhändertas lokalt och inte påverka recipienter negativt. Dagvattenhantering och klimatanpassning är tuffa utmaningar i en stad som förtätas och där fler hårdgjorda ytor skapas.

I de flesta tätorter i Östhammar finns kommunala dagvattenanläggningar. Dagvattnet avleds direkt till närliggande recipienter. Östhammars kommun har som mål att i större omfattning omhänderta dagvattnet lokalt genom fördröjning och reducering av dagvattenmängderna. Att omhänderta dagvattnet lokalt i stället för att leda det direkt till en recipient via ledningar minskar belastningen av föroreningar på recipienten.

Idag finns det inget specifikt verksamhetsområde för dagvatten i Östhammars kommun, men arbete pågår med att kartlägga behov av ett sådant. Även en dagvattenpolicy håller på att tas fram som ska behandla hur hållbar dagvattenhantering ser ut inom Östhammars kommun.

Ett förändrat klimat med ökade flöden ökar vikten av en fungerade dagvattenhantering. Länsstyrelsens lågpunktskartering har använts för att peka ut områden där det finns risk för översvämning. Kommunen vill nyttja naturliga lågpunkter för dagvattenhantering för att infiltrera och kvarhålla vattnet i landskapet och säkerställa att vattnet kan rinna av på markytan utan att orsaka skada.

Utvecklingsarbete

För att möta behoven i kommun, som både förväntas ha en ökad befolkning, krav på att uppnå miljö kvalitetsnormer i mottagande recipienter, samt pågående och framtida klimatförändringar, sker en omställning succesivt i nya detaljplaner, där fler öppna dagvattenanläggningar som tex dammar och diken byggs ut som ett led i att skapa en mer hållbar dagvattenhantering.

Distribution/Ledningsnät

För att anslutna kunder ska få dricksvatten levererat och spillvatten och dagvatten bortlett finns ett omfattande ledningsnät anlagt för respektive vattentjänst. I vissa områden är nätet kombinerat, vilket innebär att spillvatten och dagvatten samlas upp i samma ledning.

Servisledningar finns för att förbinda fastigheter med det kommunala ledningsnätet för de tjänster som verksamhetsområdet anger. Kommunens VA-huvudman äger den del av servisen som går mellan huvudledningen och fram till ca 0,5 m utanför fastighetsgräns, där den så kallade förbindelsepunkten är belägen. Resterande del av servisledningen som finns inne på egen fastighet ägs och underhålls av respektive fastighetsägare. För dagvatten kan fastighetsägaren bli hänvisad att leda vatten till ett dike i stället för till en servisledning.

Stora delar av Östhammars kommuns VA-ledningar anlades under åren 1965–1975.

Ledningsnätet är cirka 55mil långt. Det finns en förnyelseplan som sträcker sig fram till 2027 där målsättningen är att förnya 2,5 km/år av ledningsnätet.

Dricksvattennätets status påvisas dels genom antalet akuta läckor men även via mängden svinn (vatten som produceras men som ej når kund).

Spillvattennätets status påvisas genom antalet avloppsstopp och källaröversvämningar samt mängden tillskottsvatten. Tillskottsvatten är det vatten som utöver spillvatten avleds i det spillvattenförande avloppsnätet och kan vara både vatten som läcker in via otäta ledningar och vatten som tillförs via anslutningar. Tillskottsvatten upptar kapacitet i ledningsnätet och kan ha en negativ påverkan på reningsverk och leda till bräddningar och översvämningar.

Enligt den strategiska förnyelseplanen är status på vattenledningsnätet god. Fokus under de närmsta åren bör ligga på att förbättra status på avloppsledningsnätet och öka förnyelsetakten på både vatten- och avloppsledningsnät.

Den kommunala VA-anläggningens påverkan vid skyfall

En viktig del av Vattentjänstplanen är att kartlägga behov av åtgärder för att säkerställa att de kommunala VA-anläggningarna fungerar även vid ökad belastning på grund av skyfall.

Dagvattensystemen består av ledningar i marken, diken, dammar och dylikt är anpassade/dimensionerade för att kunna ta emot och leda bort normala regnmängder, dvs de

regnmängder som statistiskt återkommer var 10:e-30:e år. Vid kraftigare regn/skyfall kommer de delar av nederbörden som inte tas om hand av dagvattensystemen att avrinna på markytan vilket kan orsaka översvämningar. Det är viktigt att bygga hållbara samhällen som kan hantera även större nederbördsmängder. VA-anläggningar som riskerar hamna i översvämmade områden behöver på olika sätt skyddas för att bibehålla sin funktion.

Definition av skyfall

Ett skyfall innebär att stora mängder nederbörd kommer på kort tid. SMHI:s definition av skyfall är att det ska komma minst 50 mm nederbörd på en timme eller minst 1 mm nederbörd på en minut, vilket motsvarar ett regn så stort att det statistiskt förekommer en gång på 50–100 år. Man säger då att regnets återkomsttid är 50–100 år. Branschorganisationen Svenskt Vatten förespråkar att våra samhällen ska utformas så att skador på byggnader inte uppstår om det kommer regn med en återkomsttid på upp till 100 år. Detta går i linje med Boverkets allmänna råd som utifrån Plan och bygglag (2010:900) anger att mark ska planläggas så att den årliga sannolikheten för att bebyggelse tar skada vid översvämning är mindre än 1/100. Att anpassa samhället för regn kraftigare än ett 100-årsregn anses bli väldigt kostsamt och inte ekonomiskt försvarbart. I utredningen av vilka åtgärder som behöver vidtas för att skydda VA-anläggningens funktion vid skyfall utgår kommunen därför från ett 100-årsregn.

I kommunens planeringsarbete tas hänsyn till markens lämplighet utifrån översvämningsrisk och möjligheten att ordna en hållbar dagvattenhantering genom rening, fördröjning och avledning av vatten. Avrinningsförhållandena i hela avrinningsområdet bedöms så att tillrinning uppströms ifrån kan hanteras. För att ta hänsyn till förändrat klimat läggs klimatfaktor till i beräkningar av dagvattenmängder. Som underlag i bedömningar används översvämningskarteringar, lågpunktsanalyser och skyfallsmodeller.

Påverkan och åtgärder på VA-anläggningen vid skyfall

Erfarenheter från skyfall, särskilt augusti 2021, visade att de åtgärder som under många år vidtagits på vattenverken givit god effekt. Rent dricksvatten kunde hela tiden levereras ut till kunder.

För ledningsnätet och markytans påverkan vid olika skyfall är en skyfallskartering ett verktyg. Genom datamodellering skapas kartor som visar översvämningsens utbredning, vattendjup,

ytliga flöden och flödesvägar. Beräkningen tar hänsyn till markens infiltrationsförmåga och dagvattensystemets kapacitet. Därefter kan olika skyfalls påverkan på VA-anläggningar att analyseras och en åtgärdsplan tas fram i syfte att begränsa de skador som kan uppstå.

Vattenverk, avloppsreningsverk, dagvattenanläggningar och pumpstationer

Exempel på påverkan och åtgärder som pågår eller kan komma att bli aktuella finns beskrivna i tabell 1 nedan. Åtgärderna består både av fastighetsåtgärder, markområdesåtgärder och processtekniska åtgärder.

Möjlig påverkan	Åtgärdsförslag
<p>Översvämning av anläggningar som förutom skador på fastigheter kan medföra andra risker:</p> <p>Vattenverk</p> <ul style="list-style-type: none"> Förorening av dricksvatten. <p>Avloppsreningsverk</p> <ul style="list-style-type: none"> Utsläpp av orenat avloppsvatten som kan leda till smittspridning och miljöpåverkan som följd. <p>Dagvattenanläggningar</p> <ul style="list-style-type: none"> Bortspolning av föroreningar med miljöpåverkan som följd. <p>Tryckstegringar och pumpstationer</p> <ul style="list-style-type: none"> Bortfall av funktionalitet. 	<p>Minska flödena av skyfallsvatten genom fördröjning och lokalt omhändertagande högt upp i systemet vid all ny exploatering. En viktig faktor är att jobba med höjdsättning och leda vattnet via öppna skyfallsvägar till ytor som kan översvämmas.</p> <p>Invallning av vissa processkritiska delar av anläggningar för att stå emot vattnet.</p> <p>Känslig elektronik kan behöva flyttas eller skyddas.</p>
<p>Sämre kvalitet på råvattnet från grund- och ytvatten då skyfallet kan medföra ökad humushalt samt risk för föroreningar om ytor där det finns miljöfarlig verksamhet och förorenad mark överspolas.</p>	<p>Förbättra reningsprocessen på vattenverken. Processen har och kommer fortsätta utvecklas löpande för att kunna hantera skyfallspåverkan.</p>
<p>Risk att grundvattenbildningen minskar då mer vatten rinner av på ytan och inte hinner infiltreras lika mycket.</p>	<p>Ökad andel konstgjord infiltration eller anläggande av kompletterande vattentäkter.</p>

Tabell 1. Exempel på möjlig påverkan och tänkbara åtgärder på VA-anläggningar med anledning av skyfall.

Ledningar

Ledningsnätet ligger fysiskt skyddat under mark och påverkas ej av marköversvämning så länge inga jordskred uppstår på grund av vattenmassorna. Den påverkan på ledningsnät som orsakar störst konsekvenser är att regnvatten hamnar i spillvattenledningarna som därmed blir överbelastade. För beskrivning av skyfalllets möjliga påverkan, risker och åtgärder på ledningsnätet, se tabell 2.

Möjlig påverkan	Åtgärdsförslag
<p>Tillskottsvatten i spillvattenledningar på grund av kombinerade ledningar, inläckage och felkopplingar (där dagvatten är kopplat till en spillvattenledning) ger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Risk för källaröversvämningar • Ökade kostnader för pumpning av vatten • Risk att avloppsreningsverk, pumpstationer och ledningsnät överbelastas. Detta kan medföra sämre reningsprocess i verket eller bräddning av orenat avloppsvatten med smittorisk och miljöpåverkan som följd. 	<p>Ersätt kombinerade ledningar med separata lösningar för hantering av spillvatten respektive dagvatten för att därmed säkerställa kapacitet och funktion för de båda vattentjänsterna.</p> <p>Inläckage är svårt att helt ta bort i och med att ledningsnätet är så pass omfattande och i varierat skick. I och med kontinuerlig förnyelse av ledningsnätet och åtgärdande av felkopplingar minskar inläckaget successivt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anläggning av bräddmagasin. • Förnyelse av ledningar görs enligt den ledningsnätsförnyelsestrategi som Gästrike Vatten följer.

Tabell 2. Påverkan och tänkbara åtgärder på ledningsnätet med anledning av skyfall.

Finansiering av kommunal VA-försörjning

Den kommunala VA-verksamheten finansieras med avgifter genom så kallad VA-taxa. Det innebär att kostnaderna för vatten och avlopp ska mötas av intäkterna från VA-kunderna i kommunen. VA-verksamheten får inte gå med vinst balanserat över tid, därför får endast de avgifter som är nödvändiga för att täcka kostnaderna för VA-verksamheten tas ut.

VA-taxan är uppdelad i bruksavgifter och anläggningsavgifter. Bruksavgiften betalas löpande och ska täcka kostnaden för att säkerställa produktion och distribution av dricksvatten samt bortledning av spillvatten och eventuellt dag- och dräneringsvatten samt vattenrening vid reningsverk. Anläggningsavgiften är en engångskostnad för fastighetens andel av utbyggnad till och anslutning i den kommunala VA-anläggningen.

Utvecklingen av nivåerna i VA-taxan är starkt kopplade till omvärldsfaktorer. Kostnader i VA-verksamheten påverkas bland annat av inflation, räntenivå samt kostnader för energi, kemikalier, material och entreprenader. Investeringar, såväl re- som nyinvesteringar, som genomförs skapar nya kapitalkostnader som påverkar VA-taxan.

Nivåerna i VA-taxan ses över årligen och beslutas i kommunfullmäktige.

Bilagor

Bilaga 1, Begreppslista

Bilaga 2, Plan för utbyggnad av kommunalt VA i omvandlingsområden

Bilaga 3, Undersökning betydande miljöpåverkan

Bilaga 4, Samrådsredogörelser utifrån LAV och undersökningssamråd (tas fram efter samråd)

Begreppslista

Bilaga 1

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	Datum och §0
Ersätter tidigare version	Instansförkortning, datum och §
Gäller för	KS, nämnder, bolag/koncernen
Dokumentansvarig	Roll

Allmän vatten- och avloppsförsörjning (VA-försörjning)

Försörjning av vatten eller avlopp med anläggningar som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster.

Allmänna vattentjänster

Allmänna vattentjänster är ett samlingsbegrepp för de tjänster som tillhandahålls genom allmänna VA-anläggningar. Det finns tre vattentjänster:

- Leverans av dricksvatten (rent vatten som kan drickas direkt ur kranen)
- Avledning och rening av spillvatten (förorenat vatten från hushåll, verksamheter med mera)
- Avledning av dag- och dränvatten (tillfälligt rinnande vatten som exempelvis regn).

Avloppsvatten

Ett gemensamt namn och samlingsbegrepp på dagvatten och spillvatten.

Behovsbedömning

Enligt 6 § lagen om allmänna vattentjänster har kommunen en skyldighet att ordna allmänna vattentjänster för befintlig eller blivande bebyggelse som har behov utifrån ett hälso- och/eller miljöperspektiv. För att veta om en bebyggelse har behov görs en behovsbedömning utifrån ett antal parametrar, som exempelvis tillgång och kvalitet hos dricksvatten, områdets förutsättningar att ordna enskild VA-försörjning, vattenkvaliteten hos berörda yt- och grundvatten, skick hos enskilda avlopp med mera.

Bräddning

Ett tillfälligt utsläpp av avloppsvatten som görs när ett ledningsnät eller ett reningsverk blir överbelastat. Det kan till exempel ske vid kraftiga regn, snösmältning, vid höjda vattennivåer, hydraulisk överbelastning samt driftavbrott. Vid dessa tillfällen kan stora mängder vatten komma in i ledningsnätet på kort tid.

Dagvatten

Regn och smältvatten som tillfälligt rinner på markytan. Det vatten som kommer från nederbörd kallas i vatten- och avloppsbranschen för dagvatten.

Dricksvatten

Rent vatten som kan drickas direkt ur kranen, användas till matlagning och borsta tänderna med. Dricksvatten klassas som ett livsmedel och ska hanteras därefter.

Enskild VA-försörjning

Innebär att anordningar för vatten- och/eller avloppsförsörjning inte ingår i den allmänna VA-anläggningen. VA-försörjningen ombesörjs av fastighetsägarna eller en samfällighetsförening.

Kombinerade ledningar

Ledningar där dagvatten och spillvatten leds bort i samma ledning.

Kommunal VA-försörjning

Ett vardagligt uttryck för allmän VA-försörjning, se “Allmän vatten- och avloppsförsörjning”.

Omvandlingsområde

Ett omvandlingsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning men som har bedömts ha behov av att anslutas till kommunalt vatten och avlopp.

Personekvivalent (pe)

Personekvivalent används vid dimensionering av avloppsanläggningar. Med en personekvivalent menas den mängd föroreningar som motsvarar det genomsnittliga utsläppet per person och dag.

Recipient

Grundvatten, vattendrag, sjö eller hav som tar emot renat spillvatten och oftast orenat dagvatten.

Råvatten

Grund- eller ytvatten som efter beredning kan användas till dricksvatten.

Slam

Slam även kallat avloppsslam, bildas i reningsverken då avloppsvatten renas. Slam består av organiskt material, näringsämnen och nästan allt annat som spolats ner i avloppet.

Skyfall

Ett skyfall innebär att stora mängder nederbörd kommer på kort tid. SMHI:s definition av skyfall är att det ska komma minst 50 mm nederbörd på en timme eller minst 1 mm nederbörd på en minut, vilket motsvarar ett regn så stort att det statistiskt förekommer en gång på 50–100 år.

Spillvatten

Spillvatten är förorenat vatten från hushåll, industrier och andra verksamheter. Vatten från disk, tvätt, bad, kök och toaletter är några exempel på spillvatten. Spillvatten kommer från kunder anslutna till den kommunala VA-anläggningen och renas i ett avloppsreningsverk innan det släpps till recipient. Spillvattnet transporteras till reningsverket via spillvattenledningsnät med tillhörande pumpstationer.

VA

Förkortning av "vatten och avlopp".

VA-försörjning

Begreppet innebär att se till att det finns dricksvatten, att spillvattnet renas och leds bort samt att dagvatten leds bort samt eventuellt renas. Hushåll med enskilt vatten och avlopp ansvarar för sin egen VA-försörjning.

VA-huvudman

Den som äger den allmänna VA-anläggningen. Huvudman för den allmänna vatten- och avloppsförsörjningen i en kommun.

VA-taxa

Den avgift som fastighetsägare betalar för att få använda allmänna VA-tjänster. Taxan beslutas av kommunfullmäktige.

Verksamhetsområde

Verksamhetsområde för kommunalt VA är det avgränsade område inom vilket dricksvattenförsörjning, omhändertagande av spillvatten och dagvatten har ordnats eller ska ordnas genom den allmänna VA-anläggningen. Kommunen ska genom kommunfullmäktige fastställa verksamhetsområdet med dess gränser. Verksamhetsområdet beslutas per vattentjänst.

Bilaga 2

Plan för utbyggnad av kommunalt VA i omvandlingsområden

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	Datum och §
Ersätter tidigare version	Instansförkortning, datum och §
Gäller för	KS, nämnder, bolag/koncernen
Dokumentansvarig	Roll

Innehåll

Plan för utbyggnad av omvandlingsområden	3
Sandika Norra	5
Sandika Norra	5
Björnäs (norra, södra, mellan), Söderby-Karlsäng, Kavarö, Sunnanö/Kavaröbro.....	6
Björnäs mellan, norra (Skian och golfbanan).....	6
Björnäs (Södra)	6
Söderby-Karlsäng.....	7
Kavarö	7
Sunnanö.....	7
Kavaröbro.....	7
Stenskar, Valudden och Skinnäsviken	8
Stenskar	8
Valudden och Skinnäsviken.....	8

Plan för utbyggnad av kommunalt VA i omvandlingsområden

Flera bebyggelseområden i Östhammars kommun är i behov av en mer hållbar VA-lösning i framtiden. Omvandling från fritidshus till permanentboende ökar i stadig takt och exploateringsstrycket i flera områden är högt och de naturgivna förutsättningarna gör det svårt att göra enskilda lösningar. För att kunna hantera och planera för detta har en utbyggnadsplan för kommunalt VA för omvandlingsområden tagits fram med en planeringshorisont fram till cirka år 2040 (figur 1).

Framtagandet av planen har gjorts i två etapper där den första etappen var en övergripande behovsbedömning av områden som i nuläget har enskild VA-försörjning.

Behovsbedömningen utgjorde en bilaga till den VA-handlingsplan som antogs av kommunfullmäktige i december 2021 (§ 193 KF 2021-12-14). Behovsbedömningen redovisas i vattentjänstplanen. Etapp två, plan för utbyggnad av kommunalt VA i omvandlingsområden, har gjorts med utgångspunkt i den övergripande behovsbedömningen.

Planen redovisar utbredningen av de omvandlingsområden som ansetts ha ett behov av att anslutas till kommunalt dricksvatten och spillvatten och där utökning av verksamhetsområdet för dessa tjänster kommer att ske. Innan utbyggnad av kommunal VA-försörjning till bebyggelseområdena är möjlig behövs investeringar i överföringssystem som förbinder Östhammar och Öregrund, utbyggnation av Öregrunds reningsverk för att öka kapaciteten att rena en större mängd avloppsvatten samt mer dricksvatten. Det behöver även i detalj utredas vilka fastigheter som ska omfattas och ingå i verksamhetsområde för kommunal VA-försörjning. Samråd med berörda fastighetsägare kommer därefter att genomföras innan beslut om verksamhetsområde för VA-tjänster tas i kommunfullmäktige. Totalt förväntas drygt 1000 fastigheter anslutas till det kommunala VA-nätet i omvandlingsområden fram till cirka år 2040.

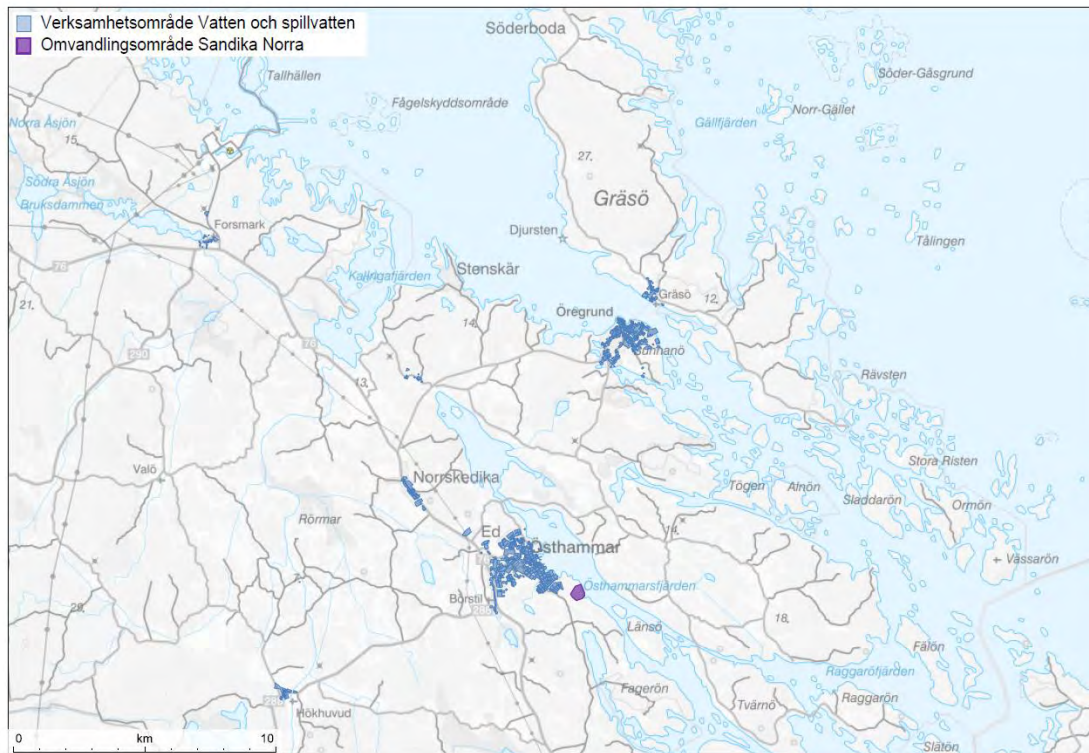
Sammanställning av tidplanen för utbyggnad av kommunalt VA i omvandlingsområden fram till 2040

Tidplanen per område omfattar fördjupad behovsutredning, planering inklusive samråd med berörda fastighetsägare samt utbyggnad av VA-anläggningen.

	2028-2032			2030-2037			2035-2040		
Sandika Norra									
Kavarö									
Sunnanö/Kavaröbro									
Björnäs									
Söderby Karlsäng									
Skinnäsviken									
Valudden									
Stenskär									

Figur 1 Tidplan för utbyggnad av kommunalt VA inom omvandlingsområden

Sandika Norra

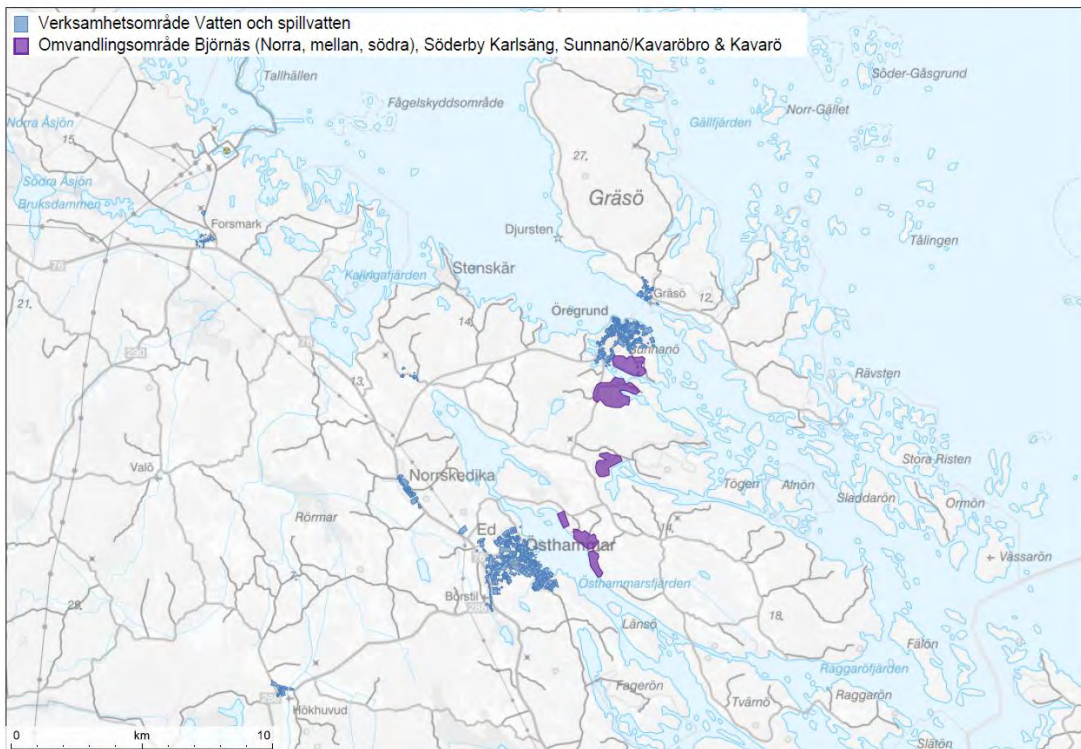

Sandika Norra

Övergripande behovsbedömning:

- Andelen permanentboende är 50% av ca 25 hushåll. Högt tryck på omvandling och förtätning.
- Miljö: 2 fastigheter per hektar enligt SGU:s vattenförsörjningskarta. Tunna jordlager (huvudsakligen 0-3 m enligt SGU:s jorrdjupsmodell).
- Recipient/Närmiljö: Sandika fjärden. Otillfredsställande ekologisk status.
- Hälsoskydd: risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och vattenbrist.

Björnäs (norra, södra, mellan), Söderby-Karlsäng, Kavarö, Sunnanö/Kavaröbro

Björnäs mellan, norra (Skian och golfbanan)

Övergripande behovsbedömning:

- Andelen permanentboende är 20% av ca 140 hushåll. Vistelsegraden i fritidsbebyggelsen är generellt hög då många vistas stor del av året i sitt fritidshus. Högt tryck på omvandling och förtätning.
- Miljö: 2 fastigheter per hektar enligt SGU:s vattenförsörjningskarta. Tunna jordlager (huvudsakligen 0-1 m enligt SGU:s jorddjupsmodell).
- Recipient/Närmiljö: Östhammarsfjärden. Dålig ekologisk status.
- Hälsoskydd: risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och vattenbrist.

Björnäs (Södra)

Övergripande behovsbedömning:

- Andelen permanentboende är 25% av ca 80 hushåll. Vistelsegraden i fritidsbebyggelsen är generellt hög då många vistas stor del av året i sitt fritidshus. Högt tryck på omvandling och förtätning.
- Miljö: 2 fastigheter per hektar enligt SGU:s vattenförsörjningskarta. Tunna jordlager (huvudsakligen 0 m enligt SGU:s jorddjupsmodell).
- Recipient/Närmiljö: Östhammarsfjärden. Dålig ekologisk status.
- Hälsoskydd: risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och vattenbrist.

Söderby-Karlsäng

Övergripande behovsbedömning:

- Andelen permanentboende är 5% av ca 108 hushåll. Vistelsegraden i fritidsbebyggelsen är generellt hög då många vistas stor del av året i sitt fritidshus. Högt tryck på omvandling och förtätning.
- Miljö: 2 fastigheter per hektar enligt SGU:s vattenförsörjningskarta. Tunna jordlager (huvudsakligen 0-1 m enligt SGU:s jorddjupsmodell).
- Recipient/Närmiljö: Ängsfjärden, måttlig ekologisk status.
- Hälsoskydd: risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och vattenbrist.

Kavarö

Övergripande behovsbedömning:

- Andelen permanentboende är 11% av ca 175 hushåll. Vistelsegraden i fritidsbebyggelsen är generellt hög då många vistas stor del av året i sitt fritidshus. Högt tryck på omvandling och förtätning.
- Miljö: 2 fastigheter per hektar enligt SGU:s vattenförsörjningskarta. Tunna jordlager (huvudsakligen 0-3 m enligt SGU:s jorddjupsmodell).
- Recipient/Närmiljö: Ängsfjärden, måttlig ekologisk status.
- Hälsoskydd: risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och vattenbrist.

Sunnanö

Övergripande behovsbedömning:

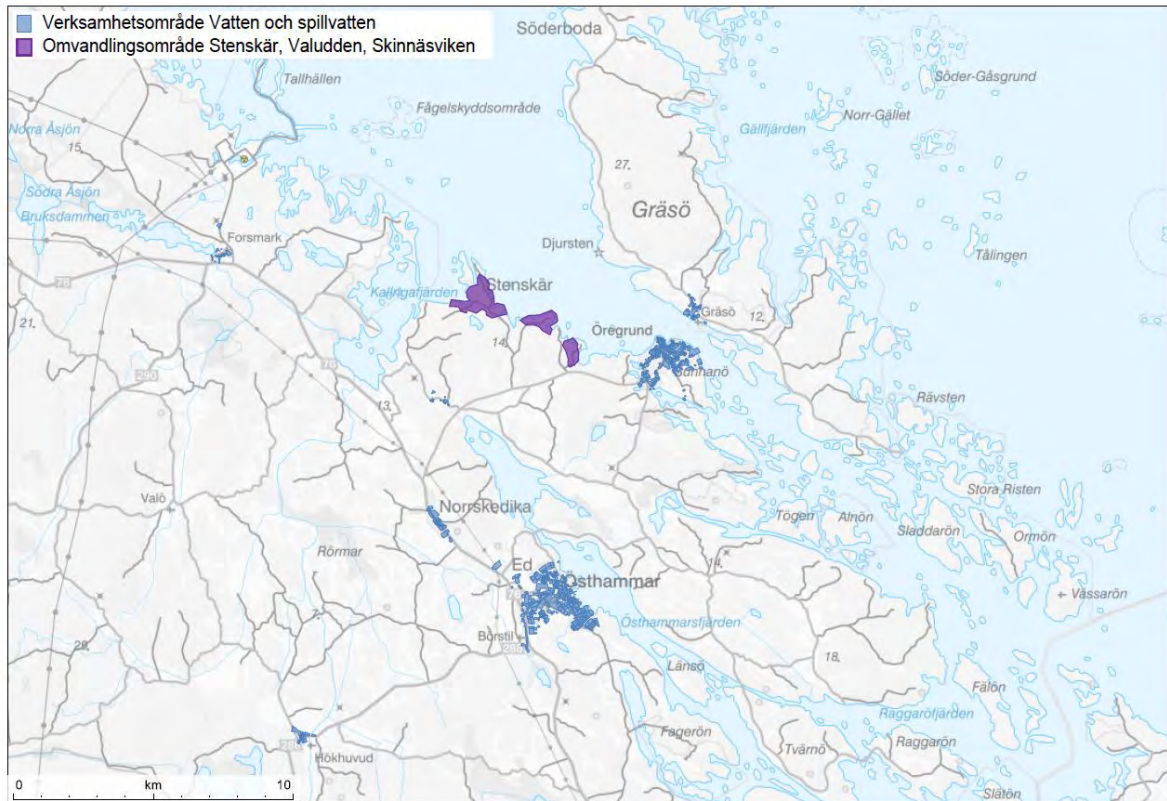
- Andelen permanentboende är 30% av ca 170 hushåll. Vistelsegraden i fritidsbebyggelsen är generellt hög då många vistas stor del av året i sitt fritidshus. Högt tryck på omvandling och förtätning.
- Miljö: 2 fastigheter per hektar enligt SGU:s vattenförsörjningskarta. Tunna jordlager (huvudsakligen 0-1 m enligt SGU:s jorddjupsmodell).
- Recipient/Närmiljö: Ängsfjärden, måttlig ekologisk status.
- Hälsoskydd: risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och vattenbrist.

Kavaröbro

Övergripande behovsbedömning:

- Andelen permanentboende är 60% av ca 50 hushåll. Vistelsegraden i fritidsbebyggelsen är generellt hög då många vistas stor del av året i sitt fritidshus. Högt tryck på omvandling och förtätning.
- Miljö: 2 fastigheter per hektar enligt SGU:s vattenförsörjningskarta. Tunna jordlager (huvudsakligen 0-3 m enligt SGU:s jorddjupsmodell).
- Recipient/Närmiljö: Ängsfjärden, måttlig ekologisk status.
- Hälsoskydd: risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och vattenbrist.

Stenskär, Valudden och Skinnäsviken

Stenskär

Övergripande behovsbedömning:

- Andelen permanentboende är 10% av ca 205 hushåll. Vistelsegraden i fritidsbebyggelsen är generellt hög då många vistas stor del av året i sitt fritidshus. Högt tryck på omvandling och förtätning.
- Miljö: 2 fastigheter per hektar enligt SGU:s vattenförsörjningskarta. Tunna jordlager (huvudsakligen 0-3 m enligt SGU:s jorddjupsmodell).
- Recipient/Närmiljö: Öregrundsgrepen, måttlig ekologisk status.
- Hälsoskydd: risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och vattenbrist.

Valudden och Skinnäsviken

Övergripande behovsbedömning:

- Andelen permanentboende är 3% av ca 110 hushåll. Vistelsegraden i fritidsbebyggelsen är generellt hög då många vistas stor del av året i sitt fritidshus. Högt tryck på omvandling och förtätning.
- Miljö: 1-2 fastigheter per hektar enligt SGU:s vattenförsörjningskarta. Tunna jordlager (huvudsakligen 0-1 m enligt SGU:s jorddjupsmodell).
- Recipient/Närmiljö: Öregrundsgrepen, måttlig ekologisk status.
- Hälsoskydd: risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och vattenbrist

Protokoll styrelsemöte

Protokollet avser Östhammar Vatten AB
Sammanträdesdatum 2024-04-22
Plats Tornvillan - Lasarettsvägen 10, Östhammar
Tid Kl 09:00 – 12:00

Sekreterare

Marie Eriksson

Ordförande

Pär-Olov Olsson

Justerare

Tomas Bendiksen

Närvarande

Pär-Olov Olsson, Ordförande
Margareta Widén Berggren, Vice ordförande
Tomas Bendiksen, Ledamot
Sabina Ståhl, Ledamot
Lena Blad, Vd (deltog digitalt via Teams)

Frånvarande

Ylva Lundin, Ledamot

Övriga närvarande

Marie Eriksson, Ekonomistyrningskontrollör
Joanna Wasshem, vik Programledare
Katarina Sundqvist, enhetschef Servicecenter
Sara Larsson, Kommunansvarig

Mötets öppnande

Ordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade sammanträdet öppnat.

§21 Val av justerare

Till justerare valdes Tomas Bendiksen.

§22 Fastställande av föredragningslista

Föredragningslistan fastställdes.

§23 Protokoll från föregående möte

Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

§24 Vattentjänstplan för Östhammars kommun

Information lämnades om inriktning i och status i arbetet med Vattentjänstplan för Östhammars kommun. Nästa steg är undersökningssamråd hos Länsstyrelsen i Uppsala för bedömning av planens miljöpåverkan.

§25 Status i arbete för VA-utveckling Östra Östhammar

Information om status i arbetet med VA-utvecklingen i Östhammar samt information från möte med Beredningsgruppen för VA-utveckling. Diskussion om fortsatt inriktning och förankring samt vårens fortsatta beslutsprocess i såväl styrelsen som Östhammars kommun.

Styrelsen tackar för informationen.

§26 Information från Gästrike Vattens styrelse

- Information gavs om aktuellt arbete i Gästrike Vattens styrelse. Styrelsen har tagit emot frågan om att verka för ett fossilfritt elavtal.
- Information om kritik från lekmanarevisorernas granskning och Gästrike Vatten styrelses plan för utveckling.
- Information om beslut om att göra en översyn och ta fram ett förslag till reviderad Taxa och Allmänna bestämmelser för användande av den allmänna VA-anläggningen (ABVA) för Gästrike Vatten koncernen. Uppdraget innebär att ett nytt beslut om taxekonstruktion i Östhammars kommun kommer att skrivas fram.
- Information om arbete med framtagande av Verksamhetsstrategi/Affärsplan.
- Information om aktuellt övergripande arbete i verksamheten.

§27 Information från verksamheten

Information gavs om aktuella ärenden och drifhändelser i Östhammars kommun.

§28 Utbyggt reningsverk Alunda - reviderad tidplan

Delges
KS

Änr 290186

Ärendebeskrivning

För att möjliggöra långsiktig samhällsutveckling och fler anslutningar till det kommunala VA-nätet i Alunda behöver avloppskapaciteten utökas. Anslutningar kan ske idag av nya kunder och verksamheter ca 400 personer enligt tidigare uppskattningar. Målet med projekt Utbyggnad Alunda reningsverk är att tillgodose kapacitet för spillvattenrening för 3000 personekvivalenter (pe). Detta är en ökning med 1000 pe från nuvarande tillstånd som är på 2000 pe.

Ansökan om nytt miljötillstånd för att bygga ut Alunda reningsverk har lämnats in till Mark- och miljödomstolen. I nuläget finns indikationer på att utbyggnad och exploatering bromsas in i Alunda vilket gör att anslutningsbehovet kan mötas med nuvarande reningsverk under längre tid. Det finns även risk för att tillståndsprocessen dras ut i tid på grund av överklaganden. Ursprunglig plan var att initiera upphandling av utförande parallellt med tillståndsprocessen för att spara tid. Verksamheten föreslår i nuläget att upphandling av utförande inte påbörjas tills miljötillståndet är godkänt. Genom detta minskas risk att stå med en upphandlad entreprenör som får avvakta genomförandet under en längre tid med ökade kostnader som konsekvens. Förslaget förlänger tidplanen för projektet, men möjliggör anpassningar av tidplanen för utförandet till efterfrågan/ökade intäkter. Även kostnader för upplåning och investering skjuts fram.

Ärendets beredning

I beredningen av underlaget har dialog skett med Beredningsgrupp för VA-utveckling i Östhammars kommun.

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade att godkänna förslag till att avvakta med upphandling av entreprenör tills tillståndsprocessen är avslutad. Styrelsens beslut har fattats efter överläggning med kommunens Beredningsgrupp för VA-utveckling.

§29 Höjning av VA-taxans brukningsavgift 2025, Östhammars kommun

Beslut
KS/KF

Änr 290531

Ärendebeskrivning

I Östhammar Vatten AB:s uppdrag som VA-huvudman ingår att bereda och lämna förslag på ändringar av VA-taxans nivå. Kommunfullmäktige i Östhammar beslutar om nivån för VA-taxan. Detta ärende omfattar enbart nivån på brukningsavgiften för år 2025 och inte förändring av Östhammar kommuns nivå för anläggningsavgift.

VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och föreslagen höjning av taxan är nödvändig för att återställa balans mellan intäkter och kostnader efter de senaste årens allmänna kostnadsökningar, vilka har påverkat Östhammar Vatten AB likväl som samhället i övrigt. Tidigare års taxeökningar har inte fullt ut kompenserat för den höjda kostnadsnivån. Utöver de senaste årens höga inflation och ränteläge, så påverkas kostnaderna även av ökade lagkrav samt av nödvändiga åtgärder för underhåll av anläggningar och ledningsnät för att säkra VA-leveransen till kunder och samhälle.

För att inte VA-kollektivet i Östhammar ska belastas av den stora satsningen på VA-utvecklingen i östra Östhammar (Östhammar och Öregrund) täcks dessa kostnader av ett driftbidrag från Östhammars kommun. Efter driftbidrag samt översyn för att dämpa och hålla nere kostnader krävs en höjning av brukningstaxan med 7 % för att skapa balans med ökade kostnader och

upprätthålla VA-leveransen.

Föreslagen intäktshöjning i Östhammar kommun på 7 procent innebär en höjning av taxan med 67 kr per månad, eller 804 kr per år, för genomsnittsvillan i Östhammar med 49 kr per månad, eller 591 kr per år, per lägenhet för flerfamiljshus (typhus B*)

Förslaget innebär att fasta och rörliga parametrar i taxan i princip ökar procentuellt lika.

En liter vatten, inklusive fasta kostnader och avlopp, för den genomsnittliga villan i Östhammar ligger efter höjningen på drygt 14 öre, vilket är en ökning med 0,94 öre. Genomsnittsvillan i Östhammar förbrukar cirka 85 kubikmeter vatten per år medan den nationella jämförelsen via Svenskt Vatten använder en högre vattenförbrukning på 150 kubikmeter för villor (typhus A). Typhus A innebär en ökning på 85 kr per månad eller 1 024 kr per år.

*Enligt den nationella jämförelsen via Svenskt Vatten. För flerfamiljshus är det svårare att definiera ett relevant genomsnittligt flerfamiljshus i Östhammar. Typhus B motsvarar 15 lägenheter och en förbrukning på 2 000 kubikmeter

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade att föreslå Östhammars kommunfullmäktige att besluta att från 1 januari 2025 höja VA-taxans brukningsavgift för Östhammars kommun enligt bilaga 2.

§30 Preliminär budgetram inklusive investeringar för Östhammar Vatten AB 2025 samt plan för 2026-2028

Delges
KS/KF

Ånr 290404

Ärendebeskrivning

Ärendet beskriver preliminär budgetram inklusive investeringar för i första hand år 2025 med plan för perioden 2026–2028 samt utblick för investeringar till och med år 2031. Budgetramen utgör grund för fortsatt arbete med bolagets och koncernens Verksamhetsplan och budget för år 2025.

VA-branschen är generellt under starkt förändringstryck och står inför den största strukturomvandlingen sedan 70-talet. Klimatförändring, urbanisering och regleringar ställer nya krav. VA-organisationernas roll i samhällsplaneringen utvecklas samtidigt som VA-anläggningarna behöver uppgraderas och förnyas. Bland nya krav kan särskilt lyftas förändringar i Lag om allmänna vattentjänster (LAV), införandet av nya dricksvattenföreskrifter/direktiv, revidering av

avloppsdirektivet samt ökat fokus på klimatanpassning/skyfall, säkerhet och civilt försvar. För Östhammars kommun finns dessutom behov av mycket stora infrastruktursatsningar.

Pågående arbete med att bygga om Alunda reningsverk för ökad kapacitet kommer att fortsätta under perioden. Kommunfullmäktige i Östhammar har fattat beslut om särskild satsning på VA-utveckling i Östra Östhammar. Ett VA-utvecklingsprogram är därför startat med uppgiften att:

- säkra produktionen av mer dricksvatten
- öka kapaciteten att rena en större mängd avloppsvatten samtidigt som vi bidrar till renare fjärdar
- ge fler tillgång till kommunalt VA vilket är positivt ur miljö- och hälsosynpunkt
- möjliggöra en önskad tillväxt och expansion i området

Genom investeringar i överföringssystem som förbinder Östhammar och Öregrund, utbyggnation av Öregrunds reningsverk och mer vatten möjliggörs tillväxt och samhällsutveckling genom att fler får tillgång till kommunalt VA och att nuvarande kunder får bättre kvalitet.

Plan för utbyggnad och anslutning av befintliga fastigheter, sk omvandlingsområden fastställs i kommande Vattentjänstplan för Östhammars kommun. Steg för utveckling och exploatering i östra Östhammar är:

1. **Fokus Östhammar – del 1:** Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden i Östhammars tätort.
2. **Fokus Öregrund:** Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden mellan Östhammar och Öregrund.
3. **Fokus Östhammar – del 2:** Ytterligare exploaterings- och/eller omvandlingsområden norr eller söder om Östhammars tätort.
4. **Fokus kusten/Stenskär:** Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden mellan Öregrund och Stenskär.

Det finns fortfarande en stor osäkerhet i omfattning och tid för planerade åtgärder, varför rambudgeten är mycket osäker. Reinvesteringarna under planperioden är mer av löpande karaktär. Ett mer långsiktigt arbete med att förnya och anpassa ledningsnätet i Östhammars kommun planeras att startas upp 2027. Huvuddelen av nyinvesteringarna under planperioden härrör förutom till VA-utvecklingen i Östra Östhammar till utbyggnad av Alunda reningsverk. Exploateringar i främst i Alunda och Österbybruk har lagts in år 2026-2028, i övrigt har budgeterats för förtätning, dvs anslutning av enstaka fastigheter i direkt anslutning till nuvarande ledningsnät.

De investeringar som planeras inom ramen för programmet VA-utveckling i östra Östhammar innebär utöver investeringsutgifter, även ökade rörelse- och finansiella kostnader under planperioden. Det betyder att ett årligt driftbidrag behövs för att balansera Östhammar Vattens intäkter och täcka upp för det underskott som annars skulle uppstå, och därigenom undvika att utvecklingskostnaderna belastar VA-kollektivet. Under planperioden beräknas behovet av driftbidrag uppgå till i storleksordningen 4 – 10 mnkr per år.

Behov av långfristig finansiering ökar under perioden som en följd av planerade investeringar. Prognos för helår 2025 är ca 400 mnkr och år 2028 är prognosen att behovet är ca 760 mnkr, vilket innebär ett nettouplåningsbehov på ca 360 mnkr under perioden.

En höjning av bruksavgiften med 7 % för år 2025 samt höjningar i storleksordningen 3 - 7 % per år under år 2026 - 2028 har lagts in i den preliminära budgetramen för att i kombination med driftbidrag från Östhammar kommun skapa balans med ökade kostnader.

Ärendets beredning

I beredningen av underlaget har dialog skett med Beredningsgrupp för VA-utveckling i Östhammars kommun.

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade att begära ett driftbidrag från Östhammars kommun på 6 mnkr för att möta ej aktiverbara rörelse- och kapitalkostnader kopplade till VA-utvecklingen i Östra Östhammar under år 2023-2025. Driftbidraget tas upp som övrig intäkt på räkenskapsåret 2025. att godkänna förslaget till Preliminär budgetram inklusive investeringar för Östhammar Vatten AB för år 2025 med utblick för 2026 - 2028 i enlighet med bilaga 2. att överlämna förslaget till Preliminär budgetram inklusive investeringar för Östhammar Vatten AB för år 2025 med utblick för 2026 - 2028 till Östhammars kommun.

§35 Datum för styrelsens möten från maj 2024 till juni 2025 Östhammar Vatten AB

Delges
KS

Änr 288150

Ärendebeskrivning

Styrelsemöten inom Gästrike Vatten-koncernen genomförs på torsdagar. Huvudtema är enligt följande struktur:

- slutet av februari – Årsbokslut
- slutet av mars – Preliminär budgetram för nästkommande år samt planperiod tre år framåt.
- början av juni – Delår 1
- början av oktober – Delår 2
- slutet av november – Verksamhetsplan och budget för kommande år.

Mötesdatum för styrelsemöten där datum med kursiv text endast innebär information för alla styrelseledamöter inom Gästrike Vatten-koncernen. För Östhammar vatten kan förutom möten nedan vid behov tillkomma möten.

2024:

torsdag 30 maj
torsdag 13 juni
torsdag 12 sept, strategidag
torsdag 3 oktober
torsdag 28 november

2025:

torsdag 20 februari
torsdag 20 mars
torsdag 22 maj
torsdag 12 juni

Årsstämma och konstituerande styrelsemöte 2025: 24 april
Årsstämmorna för bolagen sker samma dag och de konstituerade styrelsemötena genomförs direkt efter årsstämman.

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade att anta föreslagna mötesdatum från maj 2024 till juni 2025.

§36 Adjungerad ledamot i Östhammar Vatten AB

Delges
KS

På grund av sjukdom kommer Måns Lorichs adjungeras som ledamot i Östhammar Vatten AB:s styrelse i inväntan på att Östhammar kommunfullmäktige utser ny ledamot.

Övriga frågor

Inga övriga frågor

Mötet avslutades

Nästa styrelsemöte:

Datum: 2024-05-29

Plats: Tornvillan, Lasarettsvägen 10, Östhammar

Plan för Östhammar Vatten AB 2025–2028

Innehåll

1	Nuläge VA-försörjningen i Östhammars kommun.....	3
1.1	Dricksvatten	3
1.2	Avloppsrening	3
1.3	Ledningsnät.....	4
1.4	Nyckeltal 2024	4
2	Samhällsutveckling Östhammar kommun	4
3	VA-utveckling Östhammar Vatten under perioden 2025–2028.....	4
3.1	Östra Östhammar	4
4	Ekonomi och taxeutveckling Östhammar Vatten	5
4.1	Driftbidrag och finansiering	6
4.2	Brukningssavgift och taxeutveckling	6

1 Nuläge VA-försörjningen i Östhammars kommun

I Östhammars kommun bor ca 22 000 personer. Under sommaren nästan fördubblas invånarantalet då många vistas i sina fritidshus. Jämfört med andra kommuner är det en låg andel av fastigheterna, ca 65%, som är anslutna till kommunalt VA. Många av fastigheterna med enskild VA-lösning har dessutom ett stort behov av anslutning till kommunalt VA då det är tunna jordlager vilket gör det svårt att rena avloppsvattnet och nära till havet med risk för saltvatten i dricksvattnet.

Östhammar är en till ytan sett en stor kommun med flera tätorter. Dricksvatten produceras i 11 vattenverk och rening av avloppsvatten görs i 8 reningsverk. För att öka tillgången till dricksvatten har en överföringsledning byggts som förser Österbybruk och Alunda med vatten från Örbyhus i Tierps kommun. Projekt för att öka kapaciteten i Alunda reningsverk pågår för att långsiktigt kunna försörja fler invånare och verksamheter.

Under våren 2022 fattade kommunfullmäktige i Östhammar beslut om att knyta ihop VA-anläggningarna i de östra delarna av Östhammars kommun (Östhammar och Öregrund) för att skapa en robust VA-försörjning och ökad kapacitet. Ett VA-utvecklingsprogram har därför startat med uppgiften att öka VA-kapaciteten, både produktion av dricksvatten samt rening av avloppsvatten (spillvatten), för att kunna ansluta fler.

1.1 Dricksvatten

Östhammars kommun har ett stort antal grundvattentäkter och 11 vattenverk. Tillgången på dricksvatten är generellt mycket begränsad i Östhammars kommun. Grundvattenmagasinen är små och har begränsad magasinering förmåga. Dricksvatten köps därför från Tierps Energi och miljö för tätorterna Österbybruk och Alunda.

Den mängd dricksvatten som produceras i vattenverken ligger förhållandevis jämnt över åren och mängden VA som säljs ligger stabilt. Antalet kunder har de senaste åren legat relativt stilla med en svag ökning.

Det dricksvatten som levereras till kunderna uppfyller Livsmedelsverkets krav. Östhammars och Öregrunds vattenverk tar sitt grundvatten från vattentäkter i Börstilsåsen. Det tas tidvis upp mer grundvatten än vad som nybildas. För att tillgodose dricksvattenbehovet i Östhammar och Öregrund krävs åtgärder då såväl vattenkvaliteten som vattenkvantiteten inte är helt tillfredställande i någon av de vattentäkter som nyttjas. Uppmaning om sparsamhet och extra smart vattenanvändning sker ofta under sommaren för att dämpa vattenanvändningen.

De senaste åren har en dricksvattenledning från Örbyhus i Tierps kommun till vattenverken i Österbybruk och Alunda byggts. Det innebär att det nu finns mer vatten och ett robustare system vid driftstörningar. De kvarvarande är utmaningarna störst i de östra delarna av kommunen.

1.2 Avloppsrening

Avloppsvatten (spillvatten) renas vid kommunens 8 reningsverk. Avloppsbehandlingen består i de flesta fall av mekanisk, biologisk och kemisk rening. Slammet från reningsverken hanteras på

Väddika avfallsanläggning för vidare transport till Uppsala för förbränning. Ny upphandling av slamhantering sker under 2024.

Pågående arbete med att bygga om Alunda reningsverk för ökad kapacitet kommer att fortsätta under perioden. Detta möjliggör för ytterligare expansion i området runt Alunda.

Inom ramen för VA-utveckling östra Östhammar kommer reningsverket i Öregrund att byggas ut för ökad kapacitet upp till 15.000 personer till år 2040. Ett överföringssystem kommer byggas för att bland annat leda avloppsvatten (spillvatten) från Östhammar till Öregrunds reningsverk för rening. Detta innebär att reningsverksamheten i Östhammars reningsverk kan avslutas.

1.3 Ledningsnät

I Östhammars kommun finns cirka 55 mil VA-ledningar. Huvuddelen är 60-70 år. För att få långsiktiga effekter krävs mångårigt (10-tals år) underhållsarbete och investeringar i ledningsnätet.

1.4 Nyckeltal 2024

	Invånare	Anslutna	Vattenverk	Reningsverk	Ledningsnät	Pumpstationer	Fryckstegringar och högreservoarer
Östhammar	Ca 22 000	>65%	11	8	ca 55 mil	66	0 + 5

2 Samhällsutveckling Östhammar kommun

Enligt Östhammar kommuns översiktsplan ska befolkningen öka med 50-100 personer per år fram till 2040. Sammantaget innebär detta en befolkningsökning under perioden på 800-1600 personer. Utvecklingen av områden med behov av kommunalt VA bör i första hand ske inom de områden där VA-kapacitet för expansion är möjlig. Hit räknas Alunda, Gimo och Österbybruk. När VA-utvecklingen i de östra delarna ökat VA-kapaciteten kan utveckling ske även i Östhammar och Öresund.

Översiktsplanen är nyligen reviderad och beslutades 12 december 2023.

3 VA-utveckling Östhammar Vatten under perioden 2025–2028

Pågående arbete med att bygga om Alunda reningsverk för ökad kapacitet kommer att fortsätta under perioden. Detta möjliggör för ytterligare expansion i området runt Alunda.

Under 2023 till 2025 utvecklas den kommunala samverkan inom framtagande av kommunala Nödvattenplaner, Vattentjänstplaner, Brand- och släckvatten samt utvecklad Skyfall- och dagvattenhantering. Kostnader för detta belastar såväl VA-kollektiv som skattekollektiv.

3.1 Östra Östhammar

Fram till och med 2040 kommer programmet VA-utveckling i östra Östhammar att bedrivas med uppgiften att skapa en robust VA-försörjning och öka VA-kapaciteten i området. Under perioden 2025-2028 kommer fokus att ligga på att projektera och förbereda för entreprenader inom:

- Överföringssystem med ledningar för dricksvatten och avloppsvatten (spillvatten) mellan Östhammar och Öregrund.
- Utbyggnation Öregrund Avloppsreningsverk för en kapacitetsökning till ca 15 000 personer till år 2040.
- Mer Vatten, vilket innebär en ökad produktion av dricksvatten för upp till ca 15 000 personer till år 2040 genom att optimera befintliga vattentäkter och vattenverk samt genom byggnationen av ett avsaltningsverk.

Under perioden kommer också delar av det befintliga ledningsnätet i östra Östhammars kommun att förstärkas för att förbereda för utbyggnad och anslutningar.

Plan för utbyggnad och anslutning av befintliga fastigheter, sk omvandlingsområden fastställs i Vattentjänstplanen för Östhammars kommun. Enligt Vattentjänstplanen kommer förutsättningar för både exploatering och omvandling i östra Östhammars kommun kunna utföras i följande steg:

1. **Fokus Östhammar – del 1:** Innefattar flera exploateringsområden samt ett mindre omvandlingsområde i Östhammars tätort. Förslaget innebär en möjlig inflyttning för ca 350-400 personer/ 150 -175 fastigheter samt inom omvandlingsområdet ca 20 fastigheter.
2. **Fokus Öregrund:** Innefattar flera omvandlingsområden mellan Östhammar och Öregrund. Förslaget innebär en omvandling av ca 550 fastigheter. Det är möjligt att inkludera både exploateringsområden och ytterligare omvandlingsområden i detta steg.
3. **Fokus Östhammar – del 2:** Ger möjlighet att planera för ytterligare exploaterings- och/eller omvandlingsområden norr eller söder om Östhammars tätort.
4. **Fokus kusten/Stenskar:** Innefattar flera omvandlingsområden mellan Öregrund och Stenskar. Förslaget innebär en omvandling av ca 450 fastigheter. Det är möjligt att inkludera både exploateringsområden och ytterligare omvandlingsområden i detta steg.

4 Ekonomi och taxeutveckling Östhammar Vatten

I den preliminära budgetramen har förutsatts en generell inflation på 2 % per år för verksamhetskostnader. El/energikostnader är beräknade utifrån prognos från leverantör. Räntan är beräknad enligt prognos för gällande marknadsränta enligt Kommuninvest. Gemensamma kostnader från moderbolaget Gästrike Vatten fördelas enligt fastställd fördelningsnyckel. I bedömning av intäkter har förutsatts att vattenförbrukningen kommer att ligga i paritet med nuvarande volym. Under perioden beräknas kostnaderna utöver de som är kopplade till VA-utvecklingen i de östra delarna av kommunen att öka något, förutom den generella inflationen beror det främst på ökade finansiella kostnader och ökade krav kopplade till nya regelverk.

Det finns fortfarande en stor osäkerhet i omfattning och tid för planerade åtgärder, varför rambudgeten är mycket osäker. Reinvesteringarna under planperioden är mer av löpande karaktär. Ett mer långsiktigt arbete med att förnya och anpassa ledningsnätet i Östhammars kommun planeras att startas upp 2027. Huvuddelen av nyinvesteringarna under planperioden härrör förutom till VA-utvecklingen i Östra Östhammar till utbyggnad av Alunda reningsverk. Exploateringar i främst i Alunda och Österbybruk har lagts in år 2026-2028, i övrigt har budgeterats för förtätning, dvs anslutning av enstaka fastigheter i direkt anslutning till nuvarande ledningsnät.

Behov av långfristig finansiering ökar under perioden som en följd av planerade investeringar. Prognos för helår 2025 är ca 400 mnkr och år 2028 är prognosen att behovet är ca 760 mnkr, vilket innebär ett nettoupplåningsbehov på ca 360 mnkr under perioden.

4.1 Driftbidrag och finansiering

De investeringar som planeras inom ramen för programmet VA-utveckling i östra Östhammar innebär utöver investeringsutgifter, även ökade rörelse- och finansiella kostnader under planperioden. Det betyder att ett årligt driftbidrag behövs för att balansera Östhammar Vattens intäkter och täcka upp för det underskott som annars skulle uppstå, och därigenom undvika att utvecklingskostnaderna belastar VA-kollektivet. Detta i enlighet med beslut §78 i kommunfullmäktige 2022-06-14. Under planperioden 2025 – 2028 beräknas behovet av driftbidrag uppgå till i storleksordningen 4 – 10 mnkr per år. För 2025 uppgår bedömt driftsbidrag till 6 mnkr och avser kostnader under åren 2023 – 2025.

Driftbidrag, specifikation (mnkr)	2023	2024	2025	Totalt 2023-2025	2026	2027	2028
Rörelsekostnader, resurser	0,4	1,4	1,6	3,4	1,6	1,6	1,6
Rörelsekostnader, lokaler	0,7	0,3	0,3	1,2	0,3	0,3	0,3
Finansiella kostnader, ränta	0,1	0,4	1,0	1,5	2,0	4,0	7,0
Summa	1,2	2,1	2,8	6,0	4,0	6,0	9,0

Finansiering av överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun sker genom att Östhammar Vatten årligen fakturerar Östhammars kommun avskrivnings- och räntekostnader för två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 mnkr i investering och som bedöms vara ett risktagande. Detta i enlighet med beslut §171 i kommunfullmäktige 2019-12-17. I rambudget för år 2025-2028 har ett årligt belopp om ca 2,5 mnkr lagts in.

4.2 Brukningsavgift och taxeutveckling

VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och trots beslut om driftbidrag för att finansiera VA-utvecklingen i de östra delarna av kommunen, är en höjning av VA-taxans bruksavgift nödvändig för att återställa balans mellan intäkter och kostnader efter de senaste årens allmänna kostnadsökningar, vilka har påverkat Östhammar Vatten AB likväl som samhället i övrigt. Tidigare års taxeökningar har inte fullt ut kompenserat för den höjda kostnadsnivån.

En höjning av bruksavgiften med 7 % för år 2025 samt höjningar i storleksordningen 3 - 7 % per år under år 2026 - 2028 har därför lagts in i den preliminära budgetramen för att i kombination med driftbidrag från Östhammar kommun skapa balans med ökade kostnader. Kostnadsutveckling och försåld mängd vatten under kommande år avgör behov och storlek på höjning av intäktsnivån. Översyn för att dämpa och hålla nere kostnader har gjorts och görs kontinuerligt.

Östhammar Vatten AB

Resultatbudget (Mnkr)

	Utfall	Beslutad budget	Budget	Plan	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Intäkter	65	67	78	81	88	98
<i>Varav beräknat driftsbidrag</i>			6	4	6	9
Rörelsekostnader	-65	-64	-66	-68	-71	-77
Rörelseresultat	0	3	11	12	18	21
Finansiella kostnader	-7	-12	-11	-12	-15	-20
Resultat	-7	-9	1	0	3	0

Balansbudget (Mnkr)

	Utfall	Beslutad budget	Budget	Plan	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Anläggningstillgångar	340	413	438	503	631	815
Omsättningstillgångar	6	4	6	6	6	6
Summa Tillgångar	346	416	445	509	637	822
Eget kapital	10	5	5	5	8	9
Långfristiga skulder	256	377	404	463	582	761
Kortfristiga skulder	80	34	36	41	47	52
Summa Eget kapital & Skulder	346	416	445	509	637	822

Östhammar Vatten AB

INVESTERINGSVERKSAMHET

Mnkr	Beslutad budget	Budget	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan	totalt
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2025-2031
EXPLOTERINGSVERKSAMHET									
<i>Delsumma Exploatering</i>	6,9	2,5	6,4	11,0	22,0	20,0	32,0	50,6	144,5
FÖRNYELSEINVESTERINGAR									
<i>Delsumma Förnyelseinvesteringar</i>	17,5	7,5	6,0	15,0	17,0	18,5	24,5	23,0	111,5
NYINVESTERINGAR									
<i>Delsumma Nyinvesteringar</i>	55,4	31,5	64,6	115,1	160,2	160,2	130,2	55,2	716,9
Summa Investeringar och exploatering	79,8	41,5	76,9	141,1	199,2	198,7	186,7	128,8	972,8
Varav program VA-utveckling Östra Östhammar	15,0	19,5	36,3	76,3	147,3	174,3	162,3	106,3	722,3

Strategi för samverkan 2024–2026

inom hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) i Uppsala län

Innehållsförteckning

Inledning	3
Bättre förutsättningar för samverkan.....	3
Stärkt samverkanskultur	3
HSVO:s organisation och systemledning.....	4
Inriktning strategi 2024-2026.....	6
Målbild.....	6
Fokusområden.....	7
A. Förebyggande och hälsofrämjande	7
B. Nära vård.....	8
C. Kompetensförsörjning	8
D. Krishantering och beredskap	8
Uppföljning.....	8

Inledning

I Uppsala län har kommunerna och regionen en gemensam samordning och ledning av hälsosystemets områden inom samverkansorganisationen hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO).

I Strategin för samverkan inom hälsa, stöd, vård och omsorg 2024–2026 tydliggörs förutsättningarna för arbetet att möta behoven inom hälsosystemet. Invånarantalet ökar i Uppsala län samtidigt som medelåldern stiger, vilket påverkar invånarnas behov, beteenden och förväntningar. Dessa förändringar skapar nya förutsättningar och krav på hälsosystemets områden. Samtidigt går den tekniska utvecklingen snabbt och nya vetenskapliga rön och olika kriser påverkar hälsosystemets förutsättningar.

När många aktörer bidrar till helheten är det viktigt att gemensamt kunna hantera förändringar och driva utveckling utifrån olika behov. Individer som möter hälso- och sjukvård, socialtjänst, tandvård, förskola och skola har ofta behov som förutsätter gemensam förståelse och samverkan mellan olika verksamheter. Samtidigt ska mer övergripande utmaningar på samhällsnivå tas i beaktande. För att lyckas är det viktigt med en samlad riktning och gemensamt agerande från huvudmännen. Det behövs ett övergripande system som kan agera säkert och snabbt på förändringar. Det blev tydligt under coronapandemin, då det krävdes nya arbetssätt och snabb omställning. I Uppsala län har samverkan och samordning av hälsosystemet skett inom samverkansstrukturen HSVO.

Strategin är treårig och tas fram i samarbete mellan Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län. I strategin fastställs mål och fokusområden för den gemensamma utvecklingen och planeringen av arbetet med hälsa, stöd, vård och omsorg i länet. Fokusområden och delmål ger inriktning och stöd till arbetet inom samverkansorganisationen HSVO och hos huvudmännen i länet. På lokal nivå tar respektive kommun och regionen fram samverkansplaner med aktiviteter. För att möta utmaningar och ändrade förutsättningar över tid krävs anpassning av planering och genomförande på vägen till måloppfyllelse. Strategin är ett steg på vägen.

Bättre förutsättningar för samverkan

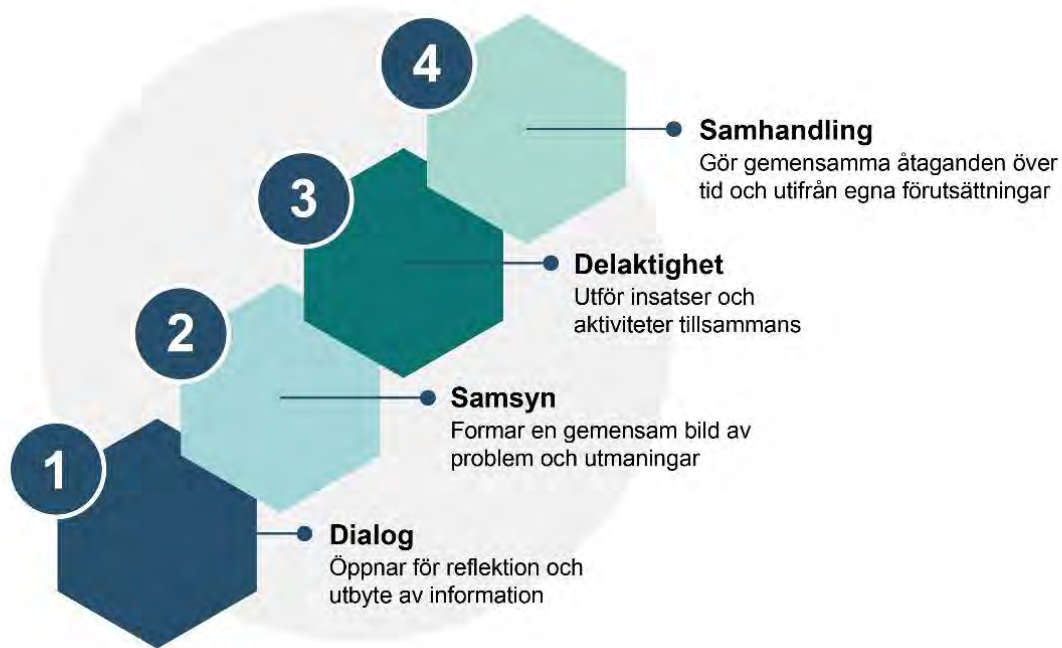
Syftet med strategin är att stärka och säkerställa en väl fungerande samverkan inom hälsosystemet i Uppsala län för att möta individernas behov av hälsa, stöd, vård och omsorg. Strategin ska

- stärka det gemensamma ansvarstagandet för en god samverkanskultur,
- öka kunskapen om HSVO:s organisation och systemledning,
- ge inriktning och styra framtagande av planer.

Stärkt samverkanskultur

Utvecklingen av samverkan är ett långsiktigt arbete. Samverkan är både ett förhållningssätt och ett arbetssätt med fokus på system och gemensamma lösningar. När flera aktörer har en gemensam förståelse av dessa förutsättningar och drar åt samma håll så kan en samverkanskultur etableras. Några centrala beståndsdelar som kännetecknar en väl fungerande samverkanskultur är dialog, samsyn, delaktighet och samhandling (se figur 1).

Figur 1. Samverkanskulturens beståndsdelar

I figuren framgår de beståndsdelar som utgör grunden för en väl fungerande samverkanskultur. Trappan utgör processteg där alla steg var för sig bidrar till en väl fungerande samverkanskultur. Under respektive trappsteg framgår vad aktörerna ska leverera för varje processteg.

För att utveckla och upprätthålla en samverkanskultur krävs tillitsfulla relationer och gemensamt agerande där var och en utgår från sin del i helheten. Det är viktigt att förstå de gränsöverskridande behoven och agera därefter. Huvudmännens ledning och styrning måste bidra till att de gemensamma målen kan omsättas till beteenden och beslut. Ledningen och styrningen behöver därför utgå från ett gemensamt förhållningssätt där följande åtaganden vägleder oss i arbetet. Region Uppsala och kommunerna ska

- bibehålla och vidareutveckla ett tillitsfullt samarbete kring individer och gemensamma målgrupper
- ta ansvar för egna uppdrag och samtidigt underlätta stegen före och efter för att skapa sammanhållna processer
- tillse att erforderliga resurser och kompetenser finns inom respektive ansvarsområde
- ge medarbetare och verksamheter de förutsättningar som krävs för att kunna arbeta i strategins anda.

HSVO:s organisation och systemledning

Region Uppsala och länets kommuner behöver ge verksamheter och medarbetare de förutsättningar som krävs för att kunna arbeta enligt strategin. Samverkan är både ett förhållningssätt och ett arbetssätt med fokus på system och gemensamma lösningar. Utveckling av arbetssätt, processer och system behöver utgå från individens behov och önskad effekt på hälsosystemet som helhet, inte utifrån enheter och gränser. Linjeorganisationer och processer kan därför ses som en del i ett sammanhang, ett system, där det som ska uppnås ofta är något större än vad respektive verksamhet och huvudman råder över.

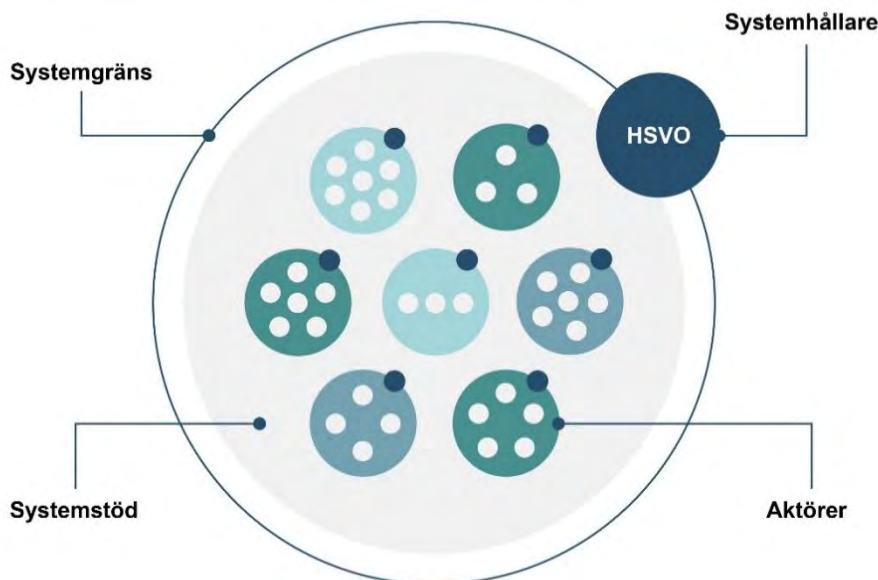
Figur 2. Tre olika sätt att beskriva organisering

I figuren redovisas tre olika perspektiv på organisering. Till vänster en traditionell linjeorganisation, i mitten en processorienterad organisation och till höger organisering inom komplexa system med många olika aktörer. I systemmodellen illustrerar den fyllda blå cirkeln den funktion som leder systemet och är systemhållare. De olika modellerna är inte ömsesidigt uteslutande utan ingår ofta som olika beståndsdelar i ett komplext system.

Samverkan inom HSVO bygger på en systemsyn där styrning och organisering utgår från att olika aktörer och organisationsformer måste samverka för att uppnå målen. Utmaningarna som ska hanteras kräver att alla berörda aktörer inom hälsosystemet drar åt samma håll. Det behöver också finnas en medvetenhet om att förändring av en verksamhet med stor sannolikhet påverkar många andra delar av hälsosystemet. Den helhetssynen behöver alla aktörer tillämpa. Då kan en systemsyn utvecklas där HSVO, samråd och tjänsteledningar, är systemhållare med uppdrag att leda och utveckla samverkan.

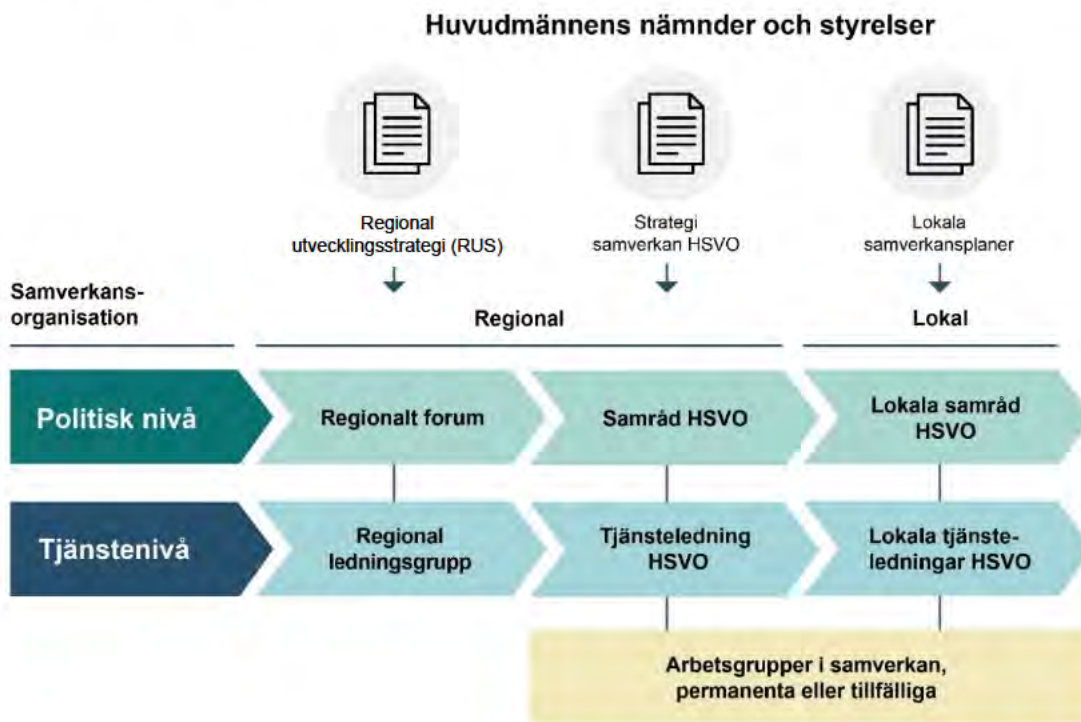
Figur 3. Systemledning HSVO

I figuren speglas HSVO:s roll som systemhållare som ska driva den samlade inriktningen tillsammans med olika aktörer och ge goda förutsättningar för att hälsosystemet som helhet ska vara effektivt och utvecklas. I systemet ingår systemstöd i form av olika styrdokument, verksamhetsstöd och en samverkanstruktur för beredning och implementering.

Som ryggrad i HSVO-systemet finns en samverkanstruktur som omfattar mötesforum samt funktioner och kompetens som stödjer genomförande och en samlad målinriktning. I figur 4 nedan framgår styrningen och organisationen av samverkanstrukturen i Uppsala län.

Figur 4. Styrning och organisation i samverkan

I figuren framgår att Uppsala läns samverkansstruktur styrs genom styrdokument som beslutas av nämnd eller styrelse hos respektive huvudman. Samverkansstrukturen har en regional och en lokal nivå, såväl som en politisk och tjänstepersonsnivå. Som stöd för beredning och implementering finns även ett antal permanenta och tillfälliga arbetsgrupper.

Inriktning strategi 2024–2026

Målbilden är långsiktig, strategisk och inte exakt mätbar. Den innebär ett förändrat förhållningsätt, där det ska ske förflyttningar i sättet att arbeta och samverka. Fokusområden och delmål ger inriktning och ska fungera som stöd för den gemensamma utvecklingen och planeringen inom HSVO och hos huvudmännen i länet.

Målbild

Målet är ett hälsofrämjande samhälle där individernas livskvalitet står i centrum och där delaktighet, tillgänglighet, jämlikhet och trygghet präglar hälsosystemet i Uppsala län.

Alla medarbetare:

- utgår från ett personcentrerat förhållningsätt
- samordnar insatser i ett sömlöst hälsosystem
- arbetar proaktivt med insatser som är förebyggande och hälsofrämjande
- tar del av och tillämpar kunskapsstöd för att erbjuda insatser baserade på forskning och evidens, beprövad erfarenhet eller bästa tillgängliga kunskap.

Fokusområden

Följande fokusområden och delmål utgör underlag för de samverkansplaner med aktivitetslistor som tas fram på lokal nivå i samverkan mellan respektive kommun och Region Uppsala.

Fokusområden	Delmål
A Förebyggande och hälsofrämjande	A1. Hälssystemet stödjer och möjliggör hälsosamma val och en jämlik hälsa. A2. Socialt hållbara insatser stärker arbetet med att förebygga psykisk ohälsa och suicid.
B Nära vård	B1. Vården är personcentrerad, samordnad och tillgänglig. B2. Effektiva processer och flöden skapar värde för individen.
C Kompetensförsörjning	C1. Kompetensförsörjningen präglas av väl fungerande samverkan mellan huvudmännen samt med lärosäten och andra utbildningsaktörer.
D Krishantering och beredskap	D1. Samverkan har tydliggjorts och utvecklats för att hantera kris- och beredskapsfrågor i planering och styrning

A. Förebyggande och hälsofrämjande

A1 Hälssystemet stödjer och möjliggör hälsosamma val och en jämlik hälsa

Inriktning

Hälsan påverkas av egna val och levnadssätt likväl som av de arenor i samhället där människor lever sina liv, som exempelvis familjen, förskolan, skolan, arbetet och olika fritidsaktiviteter. Både breda och riktade hälsofrämjande insatser ska förstärka individernas egna resurser och stödja hälsosamma val. Samtidigt behöver arbetet för att säkra ett hälsofrämjande samhälle ske inom en rad samhällsarenor.

A2 Socialt hållbara insatser stärker arbetet med att förebygga psykisk ohälsa och suicid

Inriktning

Länets kommuner och Region Uppsala ska bidra till ett socialt hållbart samhälle som är jämställt och där människor kan leva ett gott liv med god hälsa. Det är ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och samhällets institutioner. System och styrdokument ska utgå från ett förebyggande förhållningssätt som bidrar till invånarnas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande.

B. Nära vård

B1 Vården är personcentrerad, samordnad och tillgänglig

Inriktning

Den regionala och kommunala primärvården ska vara navet i hälsosystemet och samspela effektivt med annan hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst. Vårdstrukturen ska klara att möta individers behov och ökade förväntningar på tillgänglighet, delaktighet och kontinuitet. Tillgängligheten ska öka genom utvecklat samarbete, digitala verktyg och invånartjänster som ger patient, brukare och närstående goda förutsättningar att vara medskapare i vården och omsorgen.

B2 Effektiva processer och flöden skapar värde för individen

Inriktning

För att ge bästa möjliga värde för individen och för hälsosystemet i stort behöver resurser inom hälsa, stöd, vård och omsorg användas på bästa sätt. Med tillförlitliga processer, riktlinjer och rutiner kan förutsättningar skapas så att alla medarbetare kan arbeta säkert och effektivt.

C. Kompetensförsörjning

C1 Kompetensförsörjningen präglas av väl fungerande samverkan mellan huvudmännen samt med lärosäten och andra utbildningsaktörer

Inriktning

Framtida kompetensförsörjning behöver säkras genom att bättre möta behov från olika verksamheter, målgrupper och yrkeskategorier. Det kräver fortsatt och utökad samverkan mellan huvudmän samt med lärosäten och andra utbildningsaktörer. Stärkta förutsättningar för att arbeta kunskapsbaserat och ändamålsenligt lägger grunden till kompetensförsörjningen. Rätt använd kompetens är en väg till att möta välfärdens rekryteringsutmaning.

D. Krishantering och beredskap

D1 Samverkan har tydliggjorts och utvecklats för att hantera kris- och beredskapsfrågor i planering och styrning

Inriktning

Hälsosystemet ska ha förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid allvarliga samhällsstörningar. Samordning och utveckling krävs för att ha en beredskap som klarar behov och uppdrag som kan uppstå i samhället vid allvarliga olyckor, hälsohot och krig. Kapacitet att omhänderta hälsosystemets behov behöver säkerställas. Det förutsätter att alla länets aktörer inom hälsosystemet inkluderas och gemensamt utgör resurser i utvecklingen av krisberedskapen och det civila försvaret.

Uppföljning

Strategins mål och fokusområden ligger till grund för samverkansplanerna och genomförande av aktiviteter på lokal nivå. De lokala tjänsteledningarna genomför årliga uppföljningar av samverkansplanerna för åiterrapportering till de lokala samråden samt till den regionala tjänsteledningen (TL HSVO). Därefter gör TL HSVO en samlad regional uppföljning en gång per år av genomförda och pågående aktiviteter samt utvecklingen av arbetet inom HSVO. Åiterrapportering sker till det regionala samrådet HSVO.

Samhällsbyggnadskontoret
Camilla Andersson

Bilaga

Yttrande gällande SOU 2023:103 Areella näringar vid vatten

Kommunstyrelsen lämnar nedanstående synpunkter på Betänkande av Utredningen om ändamålsenliga undantag från strandskyddet för de areella näringarna (SOU 2023:103).

Allmänt om förslagen

I utredningen föreslås lagändringar och andra åtgärder som moderniserar och förtydligar undantagsbestämmelsen från strandskyddet i 7 kap. 16 § 1 miljöbalken kopplat till areella näringar. Östhammars kommun anser att utredningen och dess förslag är en relevant uppdatering av strandskyddslagstiftningen då de areella näringarna med tiden förändras och utvecklas. Lagstiftningen bör aktualiseras löpande för att följa med i samhällsutvecklingen och de nya behov och utmaningar som uppstår.

Översiktsplan och intentioner för utveckling

Förslagen stämmer väl överens med intentionerna i Östhammars kommuns översiktsplan. En övergripande målbild för Östhammars kommun är att befolkningen på landsbygden ska öka, där de mindre orterna ska växa utifrån marknadsförutsättningarna. En levande landsbygd och en kust- och skärgård där det är möjligt att verka och leva är en nyckel till utveckling. Att förbättra förutsättningarna för de areella näringarna bidrar till att uppfylla målbilden om att fler väljer att bosätta sig året runt i kust- och skärgårdsområdet i Östhammars kommun.

Utredningens förslag kan i längden leda till att mål och ambitioner för Östhammars kommuns kust- och skärgårdsområden och näringslivs går i uppfyllelse. Detta genom att fler näringsidkare ges möjligheten till att utveckla sina företag inom områden där nuvarande lagstiftning sätter hinder. En tydlig strategi för kommunens näringslivsutveckling är att främja entreprenörskap och nyföretagande lokalt där vi vill skapa ett tryggt företagarklimat.

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-04-29Dnr
KS-2024-205Sid
2 (4)

Samhällsbyggnadskontoret
Camilla Andersson

Natur- och friluftsliv som arena

Östhammars kommun har ett rikt natur- och friluftsliv och naturturism är en av kommunens prioriterade inriktningar inom destinationsstrategin Roslagen 2023. Verksamheter inom naturturism berörs av strandskyddsfrågor bland annat kopplat till allmänt tillgängliga bryggor och anläggningar vid vattnet. Förslagen i utredningen kan underlätta och förtydliga förutsättningarna för denna verksamhetsgren.

Bedömningen är att förslagen inte bör påverka det rörliga friluftslivet negativt då det fortfarande ska finnas möjlighet för allmänheten att passera anläggningar vid vattnet. Men en viktig del för ansvariga myndigheter är förstås att utvärdera en eventuell lagändring i relation till strandskyddets syften, så att dessa fortsatt uppfylls både vad gäller allemansrättslig tillgång till strandområden och livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten, som också är en förutsättning för att Östhammars kommuns friluftsliv och naturturism ska kunna behålla en arena som går att besöka och uppleva både för boende och besökare.

Specifika kommentarer på förslagen i utredningen

Förslag: Vattenbruk bör omfattas av undantagsbestämmelsen

Östhammars kommun ställer sig positiv till förslaget och anser att tillägget skulle underlätta för gårdsbaserat vattenbruk och blåa näringar, som är en växande näringsgren. Verksamheter som kan beröras är småskaligt yrkesfiske, musselodlingar och andra nya sätt att bruka vattnet inom areella näringar.

Förslag: Övriga näringar bör inte omfattas av undantagsbestämmelsen

Östhammars kommun anser att förslaget på avgränsning är välavvägd, då det för andra verksamheter än areella näringar finns möjlighet att söka dispens för utveckling. Detta under förutsättning att förslaget om nytt skäl för dispens samt förslaget om vägledning kring tillämpningen också genomförs så att småskaliga verksamheter på landsbygden får en tydligare dispensmöjlighet och så att kommunerna och länsstyrelserna i Sverige så långt möjligt ska kunna göra samma tolkning av dispensgrunder och tillämpning av lagstiftningen.

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-04-29

Dnr
KS-2024-205

Sid
3 (4)

Samhällsbyggnadskontoret
Camilla Andersson

Förslag: Vägledning kring tillämpningen bör tas fram

Östhammars kommun anser att det är mycket relevant med en vägledning kring förändringar i lagstiftningen. Det är viktigt att vägledningen utformas så att småskaliga förvärvsverksamheter definieras kopplat till nytt särskilt skäl för dispensansökan. Det är även viktigt att vägledningen beskriver vad som ingår i de areella näringarna, inklusive definitioner av vattenbruk samt att omsättningskravet förtydligas. Detta för att stärka likabehandlingsprincipen i hela landet, tydliggöra förutsättningarna för verksamma inom de areella näringarna och underlätta för kommunen som både dialogpart och tillämpare av lagstiftningen.

En viktig roll för lagstiftaren är att utvärdera om förändringarna får genomslag i praktiken. Östhammars kommun vill därför betona vikten av utvärdering av den nya lagstiftningen både ur lagstiftarens, tillämparens och verksamma inom de areella näringarnas perspektiv.

Förslag: Det bör införas ett nytt särskilt skäl till dispens för småskaliga förvärvsverksamheter på landsbygden

Östhammars kommun anser att förslaget kan göra stor nytta för verksamma inom naturturism, fisketurism, småskalig gårdsverksamhet etc. Då dessa verksamheter inte förslås ha generellt undantag från strandskyddsreglerna enligt utredningen är det mycket positivt om förslaget om särskilt skäl för dispens omhändertar dessa näringsgrenars behov av förenklingar. Det är viktigt att förslaget ger genomslag i praktiken och att grunden för dispens blir tydlig för att inte hämma denna typ av förvärvsverksamhet. Här har den föreslagna vägledningen stor betydelse men det är också viktigt med utvärdering av lagändringen.

Förslag: Omsättningskravet justeras, men tas inte bort

Omsättningskravet, som gäller för att en bisyssla ska omfattas av undantagsbestämmelsen och för att exkludera hobbyverksamhet, har kritiserats för att vara otydligt med begränsade möjligheter till undantag. Det inte är helt lätt att avgöra vad som är en sådan bisyssla, som omfattas av undantagsbestämmelsen, och vad som endast bedöms ge ett marginellt tillskott till personens försörjning. I dagsläget är undantaget ofta svårt att tillämpa för de

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-04-29Dnr
KS-2024-205Sid
4 (4)

Samhällsbyggnadskontoret
Camilla Andersson

småföretagare som har små produktionsenheter och som för sin försörjning är beroende av inkomster från flera olika intäktskällor. Det har även framhållits att omsättningskravet missgynnar nystartare och generationsskiften där verksamheter är under uppbyggnad, och vissa säsongbetonade näringsverksamheter. Utredningen föreslår en justering av omsättningskravet genom ett tillägg till undantagsbestämmelsen där det föreskrivs att en bisyssla ska omfattas av undantagsbestämmelsen om näringen utgör förvärvsverksamhet (ej hobbyverksamhet). Det ställs också krav på att bisysslan ska ha en varaktighet för att omfattas.

Östhammars kommun anser att det är rimligt att mildra omsättningskravet och förtydliga och förenkla för nystartare, generationsskiften och säsongverksamhet. Regeln behöver vara mer förutsägbar än idag. Nuvarande praxis/prejudikat har visat att omsättningen för en bisyssla eller gren av företaget ska vara ca 30 % av företagets verksamhet för att omfattas av undantagsbestämmelsen bör revideras eftersom den missgynnar landsbygds- och lantbruksföretag som vill diversifiera sin verksamhet. Östhammars kommun bedömer att ca 10-15 % är mer funktionell omfattning för att gynna nyetableringar och underlätta generationsskiften där många idag kan behöva ha ett parallellt heltidsjobb under uppstarten av en verksamhet.

Förslag: Det funktionella kravet förtydligas

Östhammars kommun anser att förslaget om att förtydliga detta krav är rimligt och viktigt och även bör inrymmas i den vägledning som föreslås tas fram.

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-04-23

Dnr
KS-2024-294

Sid
1 (1)

Staben
Fredrik Hübinette

Förvaltningens kommentarer

Granskning av verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

Utifrån revisionens bedömningar rekommenderas kommunstyrelsen och samtliga nämnder att:

- Säkerställa ett tydligt arbetssätt för uppdragsfördelning, återrapportering och redovisning av avvikelser vad gäller kommunfullmäktiges uppdrag.

Förvaltningens kommentar:

Revisionens rekommendation har omhändertagits. Att samtliga uppdrag från kommunfullmäktige tilldelas nämnd och handläggare och att de därefter utförs och återrapporteras bevakas sedan årsskiftet genom stabens fördelnings- och uppföljningsmöten.

Granskning av Östhammars kommuns redovisning av leasing

Utifrån revisionens bedömningar rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att planerat arbete vad gäller komplettering till reglerna för investeringsprocessen genomförs.

Förvaltningens kommentar: Arbete pågår med att se över styrande dokument för investeringsprocessen.

- Se över behovet av en central samordnare för kommunens alla avtal.

Förvaltningens kommentar: Leasingavtal hanteras inom flera verksamhetsdelar och förvaltningen ser ingen vinning i att centralisera den hanteringen. Redovisningsansvarig säkerställer korrekt redovisning till delårs- och helårsredovisning.

Nedlagda deponier - Resultat av inventering och riskklassning

I Tabell 1 presenteras grundläggande uppgifter om de nedlagda deponier som finns i kommunen.

Tabell 1 Nedlagda deponier i Östhammars kommun

Namn, ID	Typ/Avfallsslag	Fastighets- beteckning	Planerade/ Genomförda åtgärder	Drifttid	Verksamhets- utövare	Riskklass enligt MIFO fas 1	Kommentar
Sjötorgsområdets deponi	Kommunalt avfall, ev nedgrävda bilar	Östhammar 1:2	Utredd 2008 enligt MIFO fas 2	Till i början av 60-talet.		1 (år 2006)	Enligt MIFO fas 2: Kan lämnas utan åtgärd om ingen exploatering sker
Edstippens deponi		Gammelbyn 1:70 m.m.	Utredd enligt MIFO fas 2			1	
Sunnanödeponin		Öregrund 5:7	Utredd enligt MIFO fas 2			1	
Hökhuvudstippen	Kommunalt hushållsavfall ¹ , byggavfall, skrot, okynnestippning har förekommit	Hökhuvud 2:9	Ej utredd enligt MIFO fas 2	1966-1981		2	
Gamla Österbytippen		Films-Österby 4:77	Ej utredd enligt MIFO fas 2			2	
Harvikstippen		Harvik 12:2	Ej utredd enligt MIFO fas 2	1963-1972		2	

¹ Begreppet hushållsavfall försvann i svensk lagstiftning 2020. I beskrivning över nedlagda deponier har begreppet behållits för att inte riskera att förlora information om deponierna.

Namn, ID	Typ/Avfallsslag	Fastighets- beteckning	Planerade/ Genomförda åtgärder	Drifttid	Verksamhets- utövare	Riskklass enligt MIFO fas 1	Kommentar
Gimotippen		Gimo 8:132, Gimo 8:89 m.m.	Ej utredd enligt MIFO fas 2			2	
Betlehemstippen	Ohärdade och härdade mineralullsrester, ”diverse avfall” från allmänheten	Hökhuvud 4:6	Ej utredd enligt MIFO fas 2			2	
Herrgårdstippen	Kommunalt hushållsavfall	Österbybruk 1:116	Ej utredd enligt MIFO fas 2	1951(?) -1972 (?)		2	
Hargshamnstippen		Svinnö 6:1	Ej utredd enligt MIFO fas 2			2	
Gamla Egnahemstippen		Films-Österby 9:18	Ej utredd enligt MIFO fas 2			3	
Nya Österbytippen		Films-Österby 4:77	Ej utredd enligt MIFO fas 2			3	
Dannemoratippen	Kommunalt hushållsavfall	Harvik 4:28	Ej utredd enligt MIFO fas 2	1944(?) - 1963(?)		3	
Hargstippen	Rivningsvirke, trädgårdsavfall. Avfallet har bränts på platsen.	Söderharg 15:1	Ej utredd enligt MIFO fas 2	Driftslut 1970-talet (?)		3	
Pudderrettladetippen	Latrinavfall, diverse skrot	Forsmark 3:45	Ej utredd enligt MIFO fas 2	Driftslut 1960-talet		3	
Norrgårdstippen	Kommunalt hushållsavfall	Forsmark 3:45	Ej utredd enligt MIFO fas 2	Driftslut 1960-talet (?)		3	

Namn, ID	Typ/Avfallslag	Fastighets- beteckning	Planerade/ Genomförda åtgärder	Drifttid	Verksamhets- utövare	Riskklass enligt MIFO fas 1	Kommentar
Alundatippen	Kommunalt hushållsavfall, förekommit att avfall bränts på plats	Dräftlinge 1:5, Golvsta 7:1	Ej utredd enligt MIFO fas 2	1952(?)-1966		3	

ÄGARDIREKTIV

Datum
2024-05-06

Dnr
KS-2024-387

Sid
1 (2)

Ägardirektiv Hargs Hamn AB

Verksamhet och ägare

Hargs Hamn AB ska tillhandahålla konkurrenskraftiga och flexibla logistiktjänster för lastning, lossning och lagring av bulkgoods, Ro-Ro gods, fartygscontainers och projektlaster samt redovisa en tydlig ”totalprismodell” till sina kunder. Hamnen ska erbjuda tilläggstjänster i de fall det kan innebära kundnytta och stärker kundrelationen samt förbättrar den totala lönsamheten för parterna.

Verksamheten inom Hargs Hamn AB ska bedrivas på sunda och affärsmässiga villkor. Verksamheten skall dessutom äga goda kunskaper och insikter om den marknad man verkar i. Detta bör ge bolaget förutsättningar till ett långsiktigt ekonomiskt överskott och samtidigt bidra till ekonomisk utveckling i regionen.

Ägare till Hargs Hamn AB är idag Östhammars Kommun till 79 %, Hargs Bruk till 11 % och Lantmännen Ekonomisk Förening till 10 %.

Ekonomiska riktlinjer

Bolaget ska ha som målsättning att uppnå en vinst om minst 10 % efter kalkylmässiga avskrivningar men före bokslutsdispositioner. Målet sätts över en 3 års period med index 2024. Ägarna är eniga att bolagets finansiella ställning prioriteras vid möjlighet till utdelning.

Marknad och utmaningar

Verksamheten ska utvecklas och diversifieras för att undvika alltför stort beroende av enstaka produkter och transportlösningar. Hamnens unika logistiska fördelar, främst järnväg och stora upplagsytor ska tillvaratas och verksamheten ska bedrivas i enlighet med högt ställda miljökrav.

Ovanstående direktiv kan uppnås genom att bland annat:

Marknadsföra Hargs Hamns unika miljöfördelar, exempelvis närhet till Mälardalen utan att belasta Stockholmsregionen, den korta skärgårdspassagen, det korta avståndet till bl.a. Finland, Baltikum och övriga länder kring Östersjön samt järnväg ända fram till kaj

Utveckla transporter på järnväg samt utveckla nyttjandegraden av befintliga kajer och anläggningar. Vid behov iordningställa nya hamnytor och kajer

Utverka finansiering för nödvändiga investeringar i hamnen

Bevaka möjligheterna till regionalt, statligt och EU-stöd för att utveckla hamnens infrastruktur.

Revidering

ÄGARDIREKTIV

Datum
2024-05-06

Dnr
KS-2024-387

Sid
2 (2)

Ägardirektiven ska senast inom 15 månader efter genomfört kommunalval 2026 uppdateras av nya kommunstyrelsen för Östhammars Kommun. Ägardirektivet ska, för att äga giltighet, antas av bolagsstämma